

การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นางสาวผกามาศ เฟื่องฟู

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**A Study of the State, Problems and Guidelines for Developing Guidance
Operation of Schools under the Secondary Education Service
Area Office 11 in Surat Thani Province**

Miss Phakamas Fueangfu

An Independence Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2015

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน
แนะแนวของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชื่อและนามสกุล นางสาวผกามาศ เพ็องฟู

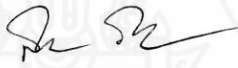
แขนงวิชา การแนะแนว

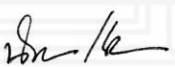
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

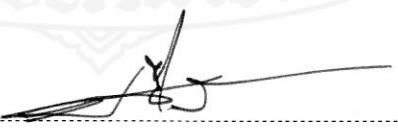
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร. สุขอรุณ วงษ์ทิม

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2559

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร. สุขอรุณ วงษ์ทิม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรินาท แสนสา)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้ศึกษา นางสาวพกามาศ เพ็องฟู รหัสนักศึกษา 2552801074

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจโท หลุยง ดร. สุขอรุณ วงษ์ทิม ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ(1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน
(2) ศึกษาปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน และ (3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน
แนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยผู้อำนวยการ จำนวน 27 คน รองผู้อำนวยการ
จำนวน 27 คน และครูแนะแนว จำนวน 36 คน รวมทั้งหมด 90 คน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2557 เครื่องมือที่
ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานแนะแนวมีค่าความเที่ยงเท่ากับ
.82 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการ
วิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) สภาพการดำเนินงานแนะแนวโดยภาพรวมของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า อยู่ในระดับมาก
ทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านบริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
ที่สุด ได้แก่ด้านบริการปรึกษา (2) ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว โดยภาพรวมของโรงเรียนดังกล่าว
พบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านบริการสนเทศ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
ที่สุด ได้แก่ ด้านบริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล และ (3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการ
พัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนดังกล่าว มีดังนี้ ควรจัดตั้งคลินิกสุขภาพจิต ควรจัดให้มี
โครงการที่แนะนำน้องหรือเพื่อนช่วยเพื่อน ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดบริการแนะแนว ครู
แนะแนวควรแบ่งประเภทนักเรียนออกเป็นกลุ่มเสี่ยงและ กลุ่มปกติ และ โรงเรียนควรจัดตั้ง
คณะกรรมการประเมินผลงานแนะแนว เพื่อพัฒนาบริการแนะแนวให้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ สภาพ ปัญหา การดำเนินงานแนะแนว แนวทางการพัฒนา โรงเรียนมัธยมศึกษา

Independent Study title: A Study of the State, Problems and Guidelines for Developing Guidance Operation of Schools under the Secondary Education Service Area Office 11 in Surat Thani Province

Author: Miss Phakamas Fueangfu; **ID:** 2552801074;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychological Counseling);

Independent Study advisor: Police Lieutenant Colonel Dr. Sukaroon Wongtim, Assistant Professor; **Academic year:** 2015

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the state of guidance operation of schools; (2) to study the problems of guidance operation of schools, and (3) to study guidelines for development of guidance operation of schools under the Secondary Education Service Area 11 in Surat Thani province.

The research sample consisted of 27 directors, 27 deputy directors, and 36 guidance teachers of secondary schools under the Secondary Education Service Area 11 in Surat Thani province during the 2014 academic year. The employed research instrument was a questionnaire on opinions toward the school guidance operation, with reliability coefficient of .82. Research data were analyzed using the frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The results showed that (1) regarding the state of guidance operation of schools under the Secondary Education Service Area 11 in Surat Thani province, it was found that the overall rating mean for the operation was at the high level; when specific aspects of the operation were considered, the aspect receiving the highest rating mean was that of individual inventory service, while the aspect receiving the lowest rating mean was that of counseling service; (2) regarding the problems of guidance operation of the schools, it was found that overall rating mean for the problems was at the low level; when specific problems were considered, the problem receiving the highest rating mean was that of information service, while the problem receiving the lowest rating mean was that of individual inventory service; and (3) regarding suggestions concerning guidelines for development of guidance operation of the schools, the following suggestions were given: the mental health clinic should be established; there should be a project for seniors helping juniors or friends helping friends; the students should be allowed to participate in providing the guidance services; guidance teachers should categorize students into the risky group and the normal group; and the school should establish a committee to evaluate the school guidance operation in order to improve the school guidance services.

Keywords: State, Problem, Guidance operation, Guidelines for development, Secondary school

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์พันตำรวจโทหญิง ดร.สุชอรุณ วงษ์ทิม ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา ได้กรุณาให้คำปรึกษาตลอดจนข้อเสนอแนะและ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านคือ ครูณรงค์ เรียบร้อย ครูอัมพร นิสัยจรรย์คุณ ครูอัญชติ วัฒนศิริ ครูวรัญญา เหลืองธรรมชาติ และครูสมญา แพ่งรักษ์ที่ได้กรุณา สละเวลาตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูแนะแนว ใน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถามจนทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

นอกจากนี้ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ เกี่ยวกับงานวิจัย ขอขอบคุณเพื่อนๆ และบุคลากรในครอบครัวทุกคนที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนและ เป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา ท้ายที่สุดนี้ประโยชน์ที่พึงได้รับจากการศึกษาอิสระฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบ ให้แก่ทุกท่านที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จในการวิจัยครั้งนี้

ผกามาศ เฟื่องฟู

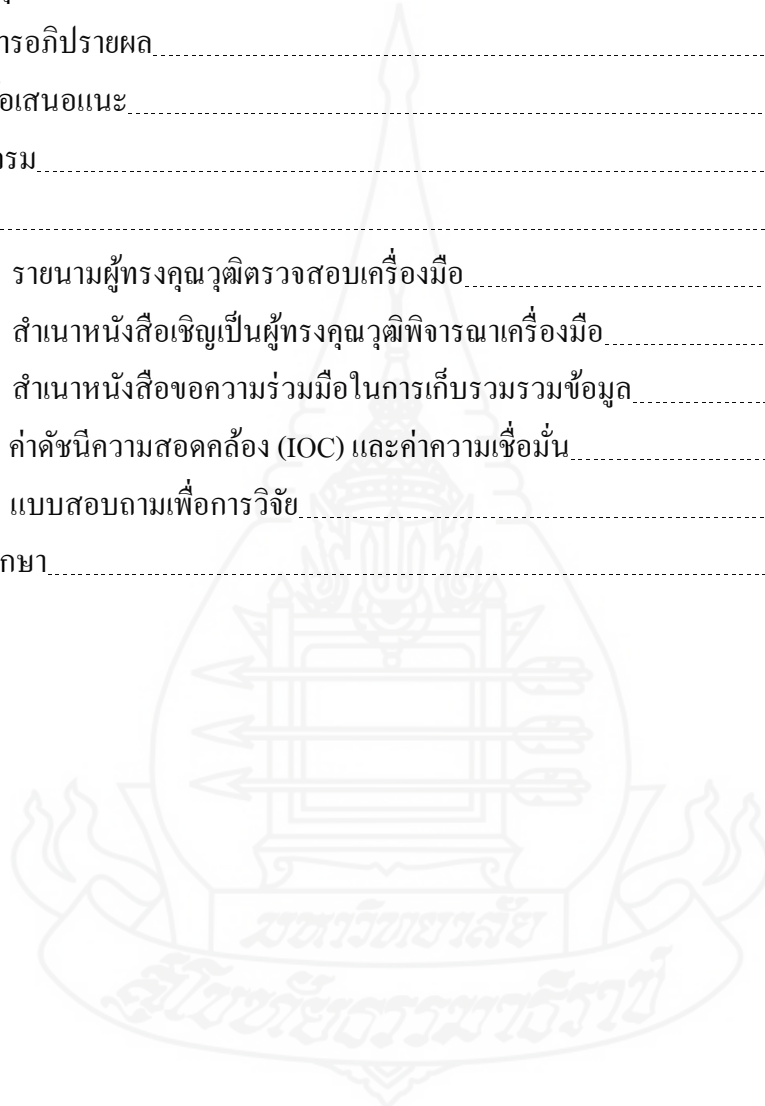
มกราคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว.....	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย.....	61
ประชากร.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
บทที่ 4 ผลการวิจัยและการวิเคราะห์.....	65
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	65
ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน.....	67
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน.....	74
ตอนที่ 4 วิเคราะห์แนวทางพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน.....	82

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผล การอภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	84
สรุปผลการวิจัย.....	84
การอภิปรายผล.....	91
ข้อเสนอแนะ.....	95
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	102
ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	103
ข สำเนาหนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ.....	105
ค สำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	111
ง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่น.....	113
จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	118
ประวัติผู้ศึกษา.....	127

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน.....	66
ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานแนะแนว ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมและรายด้าน.....	67
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานแนะแนว ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านงานศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	68
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานแนะแนว ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านงานบริการสนเทศ.....	69
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานแนะแนว ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านงานให้การปรึกษา.....	71
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานแนะแนว ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านงานจัดวางตัวบุคคล.....	72
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานแนะแนว ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านงานติดตามประเมินผล.....	73
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมและรายด้าน.....	74
ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านงานศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านงานบริการสนเทศ.....	77
ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านงานให้การปรึกษา.....	78
ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านงานจัดวางตัวบุคคล.....	79
ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านงานติดตามประเมินผล.....	80

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ภาพที่ 2.1 ขอบข่ายการแนะแนว.....	26
ภาพที่ 2.2 การดำเนินงานแนะแนว.....	31
ภาพที่ 2.3 โครงสร้างองค์กรแนะแนวและบทบาทหน้าที่.....	32

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเจตนารมณ์ที่เน้นกระบวนการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตทำให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดีมีปัญญามีความสุขและมีความเป็นไทยมีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพจากความมุ่งหมายและหลักการดังกล่าวจะเห็นว่ามี ความสัมพันธ์กับหลักการแนะแนวที่มุ่งเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่าง ระหว่างบุคคลสามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเองมีทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างมีวุฒิ ภาวะทางอารมณ์จริยธรรมรู้จักเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา รู้จักคิดตัดสินใจแก้ปัญหาในช่วงวิกฤติ สามารถวางแผนการศึกษาต่อและพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำรวมทั้งสามารถดำเนิน ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2546, น. 77) การแนะแนวคือการช่วยให้บุคคล สามารถช่วยตนเองได้ (Help Him to Help Himself) กล่าวคือสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองสามารถ ปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มในทุกด้านทุกทาง (ประสานทิพย์ ชารา, ม.ป.ป.) โดยเริ่มตั้งแต่ชั้นอนุบาลเพื่อค้นหากระบวนการทุกอย่างซึ่งจะช่วยให้เขาพัฒนาไปถึง ที่สุดตามความถนัดความต้องการความสนใจและความสามารถของเขาและใช้ว่าการปรึกษาจะ ช่วยเหลือได้ตามลำพังแต่ควรจะเป็นตัวเชื่อมประสานให้บุคลากรทุกงานในโรงเรียนต้องมีส่วนช่วย ส่วนร่วม (ลักขณา สิริวัฒน์, 2543, น. 49) ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถูกต้องอีกทั้งได้ รู้ขีดความสามารถของตนเองและยอมรับสภาพของตนเองได้และสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มที่เต็ม ศักยภาพในทุกๆด้านทั้งในด้านร่างกายอารมณ์สังคม จิตใจมีทักษะและวิจารณญาณในการกล้า ตัดสินใจสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างชาญฉลาดและสามารถวางแผนทางการดำเนิน ชีวิตได้อย่างเหมาะสมรวมถึงสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดีเป็นสมาชิก ที่ดีมีประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม (ธีระชัยยุทธขรรยง, 2546, น. 8) โดยเฉพาะในระดับ มัธยมศึกษาเป็นระดับที่อยู่ในวัยรุ่นที่ยังต้องพัฒนาการสู่วัยผู้ใหญ่เด็กส่วนมากมีปัญหาในวัยรุ่นถ้า

หากว่าบุคคลนั้นผ่านพ้นปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในวัยนี้ไปได้ นั่นก็เกือบสรุปเป็นช่วงที่ได้ว่าเขาประสบความสำเร็จในชีวิตไปแล้วประมาณหนึ่งในสามของชีวิต ทั้งนี้ เพราะระดับมัธยมศึกษาเด็กกำลังจะดำเนินไปสู่การเลือกอาชีพซึ่งในการเลือกอาชีพเพื่อเป็นการวางรากฐานที่ดีสำหรับอนาคตของตนเอง

ปัจจุบันในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนนั้นยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาและอุปสรรคนานัปการ เช่น โรงเรียนขาดการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างจริงจังจากผู้บริหารทางการศึกษาในทุกระดับยังขาดแคลนบุคลากรทางการแนะแนวยังขาดการบริหารจัดการขาดแคลนงบประมาณและอุปกรณ์เครื่องมือที่จำเป็นทางการแนะแนวขาดความร่วมมืออย่างจริงจังจากบุคลากรฝ่ายต่างๆ ทั้งภายในและนอกโรงเรียนรวมทั้งขาดการประชาสัมพันธ์ทำให้ประชาชนโดยทั่วไปยังมองไม่เห็นคุณค่าและความจำเป็นของการดำเนินงานแนะแนว (นิรันดร์ จุลทรัพย์, 2551, น. 1)

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่หลักโดยตรงในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาภาคบังคับและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากระจายไปทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยรวมทั้งหมด 42 เขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นผู้รับสนองนโยบายเพื่อการปฏิบัติลงไปสู่โรงเรียนและปัจจุบันโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 สุราษฎร์ธานี มีทั้งหมดจำนวน 27 โรงเรียนและอยู่ในพื้นที่ต่างอำเภอและในอำเภอเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม มีการปลูกยางพารามากที่สุดของภาคใต้ ทำให้การเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในทุกด้านเศรษฐกิจมีความมั่นคง ประชากรมีรายได้ค่อนข้างสูงทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นในธุรกิจและสถานประกอบการต่างๆ จำนวนมากจึงทำให้มีประชากรจากพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ทั้งภาคกลางภาคอีสานและภาคใต้อพยพมาทำงานในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีจำนวนมากแต่ไม่ได้ย้ายทะเบียนบ้านของตนมาอยู่ให้ถูกต้อง อีกทั้งมีบ้านจัดสรรบ้านเช่าจำนวนมากซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการปรับตัวของทุกคนในชุมชนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่อยู่ในปัจจุบันและอนาคตรวมทั้งให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่นโรงเรียนจึงเป็นองค์กรหลักที่สำคัญอย่างยิ่งในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริงในรูปแบบของการจัดการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายที่สูงสุดเพื่อพัฒนานักเรียนเพื่อให้มีคุณภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยต้องเริ่มจากผู้บริหารทุกคนต้องมีบทบาทเป็นทั้งผู้เริ่มผู้สนับสนุนผู้ส่งเสริมผู้แก้ปัญหาและผู้ให้คำปรึกษาแก่บุคลากรรวมทั้งมีการประสานความร่วมมือกับครูแนะแนวครูประจำชั้นครูผู้สอนผู้ปกครองและ

ผู้นำชุมชนนั้นๆ ในการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานแนะแนวประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหวัง (นงคันธ์ ลิขิตโพธิ์ทอง และคณะ, 2554, น. 13)

จากสภาพข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อปรับปรุงพัฒนาสภาพการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเพิ่มมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

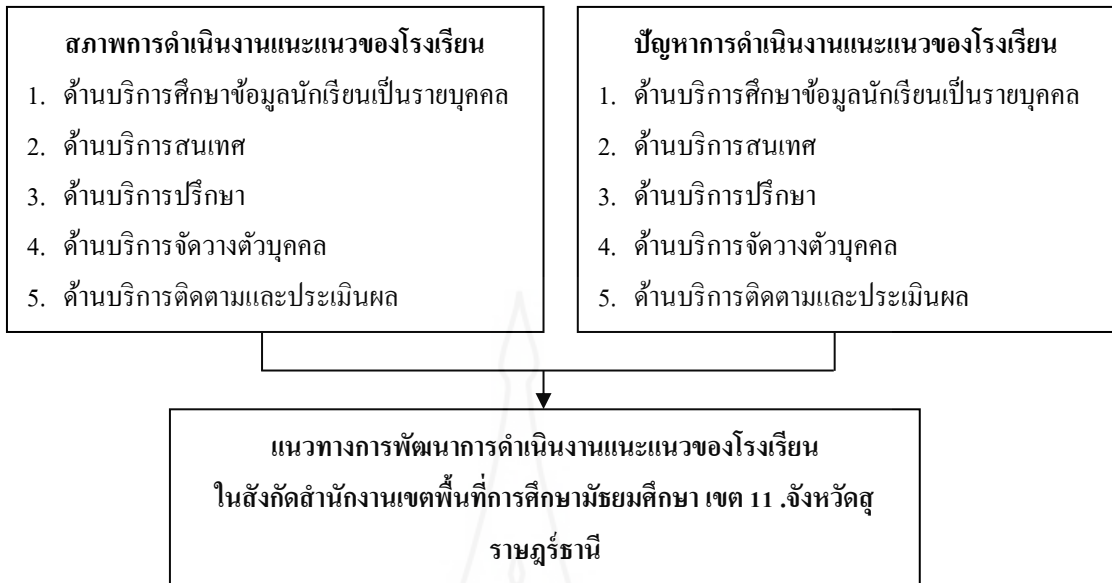
2.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดการดำเนินงานแนะแนวจากงานบริการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านบริการสนเทศ ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ด้านบริการปรึกษา และด้านบริการติดตามและประเมินผลดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในด้านการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านบริการสนเทศ ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ด้านบริการปรึกษา และด้านบริการติดตามและประเมินผล

4.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 27 คน รองผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 27 คน ครูแนะแนว จำนวน 36 คน ปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 27 โรงเรียนรวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 90 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 งานแนะแนว หมายถึง งานบริการที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่นักเรียนเพื่อช่วยเหลือให้นักเรียนเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมสามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

5.2 สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว หมายถึง ลักษณะการดำเนินการจัดการงานแนะแนวและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีการดำเนินงาน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านงานศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านบริการสนเทศ ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ด้านบริการให้การปรึกษา และด้านบริหารติดตามและประเมินผล

5.2.1 ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง ลักษณะงานของการจัดบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนของครูแนะแนว เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือให้ครูที่ปรึกษาได้การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนด้วย โดยการช่วยจัดหาเครื่องมือที่ง่ายและสะดวกต่อการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนสำหรับครูที่ปรึกษา เช่น แบบสอบถามข้อมูลประวัติส่วนตัวนักเรียนด้านต่างๆ แบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์นักเรียน และผู้ปกครอง แนะนำการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาอื่นๆ เพื่อการรู้จักนักเรียนเพิ่มเติม เช่น แบบประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน (SDQ) และประสานแจ้งผลการสำรวจ การทดสอบทางจิตวิทยาและการแนะแนวให้ครูที่ปรึกษาทราบ เช่น ผลจากการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ผลจากการวัดทางสุขภาพจิต ผลการสำรวจบุคลิกภาพ ผลการสำรวจทิศทางความสนใจในอาชีพ

5.2.2 ด้านบริการสนเทศ หมายถึง การจัดบริการข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคมแก่นักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และการวางแผนการศึกษาต่อและอาชีพ ตลอดจนการดำเนินชีวิตของนักเรียน โดยจัดนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น ป้ายนิเทศ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ นิทรรศการ การเชิญวิทยากร การศึกษาดูงาน

5.2.3 ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล หมายถึง การบริการที่จัดเพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ ได้รับการช่วยเหลือ หรือได้รับการฝึกฝนตามแต่กรณี โดยจัดความช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม เช่น ช่วยเหลือนักเรียนในการเลือกเรียนแผนการเรียนที่เหมาะสม ได้ร่วมกิจกรรมที่ตอบสนองต่อ

ความถนัด ความสามารถและความสนใจ การช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องการการสอนเสริม การจัดหาทุนการศึกษาและทุนอาหารกลางวัน เป็นต้น

5.2.4 ด้านบริการให้การศึกษา หมายถึง การจัดกระบวนการที่มีหลักการ ขั้นตอน และจุดมุ่งหมายในการศึกษาที่ชัดเจนตามหลักการศึกษาเชิงจิตวิทยา ช่วยให้นักเรียนรู้จัก เข้าใจ ยอมรับตนเองและปัญหาที่กำลังเผชิญ ได้เรียนรู้และค้นหาเหตุแห่งปัญหา หาทางจัดการกับปัญหา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง อีกทั้งจัดการศึกษารายกรณี และประสานการจัดประชุม ปรึกษารายกรณี เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การจัดบริการให้การศึกษา ครอบคลุมด้านการศึกษาต่อ ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม เช่นกัน โดยมีความเชื่อมโยงกับการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนว

5.2.5 ด้านบริการติดตามและประเมินผล หมายถึง ขั้นตอน ในการติดตาม ประเมินผลคุณภาพการให้บริการ การจัดกิจกรรมแนะแนว และการจัดงาน โครงการต่างๆ ของงานแนะแนวเพื่อนำผลที่ได้ไปแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการวางแผนการดำเนินงานแนะแนวให้มี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากขึ้น การนำผลการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรและ แผนการจัดกิจกรรมแนะแนว และการติดตามผลการพัฒนาตนเองของนักเรียนมาปรับปรุงในการ จัดกิจกรรมแนะแนวให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนานักเรียนยิ่งขึ้น

5.4 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

5.5 ครูแนะแนว หมายถึง ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหาร โรงเรียนให้ทำ หน้าที่รับผิดชอบงานแนะแนวในโรงเรียน

5.6 โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของรัฐที่จัดการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

6. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

6.1 ทำให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

6.2 ทำให้ทราบถึงปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

6.3 นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการจัดงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว
 - 1.1 ความหมายของการแนะแนว
 - 1.2 ความหมายของการบริหารงานแนะแนว
 - 1.3 หลักการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา
 - 1.4 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนว
 - 1.5 องค์ประกอบสำคัญในการบริหารจัดการแนะแนว
 - 1.6 การดำเนินงานแนะแนว
 - 1.7 จุดมุ่งหมายของการแนะแนว
 - 1.8 ปรัชญาของการแนะแนว
 - 1.9 ความจำเป็นและความสำคัญในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 1.10 ประเภทของการแนะแนว
 - 1.11 ประโยชน์ของการแนะแนว
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว

งานแนะแนวเป็นงานที่สำคัญที่สุดงานหนึ่งในสถานศึกษาเพราะเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองเข้าใจสิ่งแวดล้อมและสามารถตัดสินใจด้วยตนเองทั้งในเรื่องการศึกษาอาชีพส่วนตัวและสังคม

1.1 ความหมายของการแนะแนว

การแนะแนวเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษา ที่จะสามารถช่วยให้ปรับตัวอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุขและพร้อมจะก้าวไปสู่อนาคตที่ดีตามความมุ่งหมายได้ คือการแนะแนวในโรงเรียน เนื่องจากการแนะแนวเป็นการบริการอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความพร้อมเผชิญชีวิตในสังคม ด้วยเหตุนี้การแนะแนวจึงมีความสำคัญต่อการศึกษา และมีความสำคัญต่อนักเรียนตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนจนออกจากโรงเรียนไปประกอบวิชาชีพ ความหมายของคำว่า การแนะแนว มีผู้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ต่าง ๆ ดังนี้

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2546, น. 5) ได้ให้ความหมายการแนะแนวว่าเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถที่จะช่วยให้ตนเองได้รู้จักและเข้าใจตนเองเข้าใจคนอื่นในสังคมสามารถปรับตัวเพื่อที่จะอยู่ร่วมกันได้ด้วยดีและช่วยให้ได้พัฒนาตนเองทุกด้าน จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของการแนะแนวมุ่งไปที่การช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนให้สามารถแก้ปัญหาสามารถเลือกและสามารถตัดสินใจด้วยตนเองอย่างดีที่สุดอย่างฉลาดที่สุดสามารถดำเนินชีวิตดำเนินชีวิตและปรับตนเองให้เข้ากับสถานการณ์ให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างดีมีความสุขความเจริญและความก้าวหน้าในชีวิต

รัฐจวน คำวชิรพิทักษ์ (2546, น. 8) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ว่าเป็นกระบวนการช่วยเหลือให้นักเรียนรู้จักตนเองตามสภาพความเป็นจริงสามารถวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพตัดสินใจด้วยตนเองได้ทั้งด้านการศึกษาการประกอบอาชีพและสามารถปรับตัวไปในแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เผชิญอยู่ทำให้ดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

ประคินันท์ อุปรมย์ (2547, น. 17) ให้ความหมายไว้ว่าการแนะแนวเป็นกระบวนการของการบริการซึ่งจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักและเข้าใจตนเองได้อย่างถูกต้องได้พัฒนาการไปในทุกๆด้านสามารถช่วยตนเองมีทักษะวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างฉลาดและวางแผนการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสิ่งแวดล้อมได้อย่างดีเพื่อบุคคลได้เป็นสมาชิกที่ดีมีประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม

Good. (1973, p. 271) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวว่า 1) การแนะแนวคือกระบวนการช่วยเหลืออย่างมีแบบแผนต่อเนื่องให้แก่บุคคลสามารถเข้าใจตนเองและโลกเกี่ยวกับตนเองได้ดีสามารถแสวงหาความรู้เพื่อจะนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการศึกษาการพัฒนาทางอาชีพและการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม 2) การแนะแนวคือวิธีการช่วยเหลืออย่างมีแบบแผนต่อเนื่องกันซึ่งนอกเหนือไปจากการสอบปกติเป็นการช่วยเหลือให้

นักเรียนนักศึกษาหรือบุคคลอื่นสามารถประเมินความสามารถและข้อบกพร่องของตนเองเพื่อจะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ 3) การแนะนำเป็นวิธีการที่กระทำโดยตรงต่อเด็กในการที่จะนำเด็กไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางโดยการจัดสภาพแวดล้อมให้แก่เด็กเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นมูลฐานและช่วยให้ความต้องการประสบความสำเร็จ และ 4) การแนะนำเป็นวิธีที่ครูจะนำเด็กให้รู้จักวิธีศึกษาค้นคว้าและได้รับการตอบสนองความต้องการของตน

Krumboltz (1970, p. 365) กล่าวว่าคำแนะนำคือกระบวนการที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันระหว่างผู้มีปัญหาที่ต้องการความช่วยเหลือและผู้แนะนำที่ผ่านการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดีรวมทั้งผ่านการศึกษากับการแนะนำมาแล้วมีจุดมุ่งหมายปลายทางที่จะช่วยให้ผู้ประสบปัญหาได้มีโอกาสเรียนรู้ที่จะเผชิญกับสภาพความเป็นจริงและสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Stewart (1979, p. 3) ได้ให้ความหมายของการแนะนำว่าเป็นกระบวนการให้การช่วยเหลือบุคคลโดยการให้ข้อมูลและช่วยกระตุ้นให้บุคคลสามารถพิจารณาตัดสินใจเลือกอนาคตของตนได้อย่างฉลาดและเหมาะสม

Miller (1976, p. 13) ให้ความหมายของการแนะนำว่าการแนะนำเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือแต่ละบุคคลให้สามารถเข้าใจตัวเองตัดสินใจด้วยตัวเองและมีการวางแผนในการพัฒนาระบบของชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น

Barron. (2003, p. 4229-A) ได้ให้ความหมายของการแนะนำว่าหมายถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรงและช่วยส่งเสริมนักเรียนให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกด้านงานแนะนำจึงเป็นหน้าที่ของครูทุกคน

สรุปความหมายของการแนะนำได้ว่าเป็นกระบวนการช่วยบุคคลให้รู้จักและเข้าใจตนเองเข้าใจสภาพแวดล้อมช่วยให้บุคคลเกิดแนวคิดที่ถูกต้องและเหมาะสมสามารถตัดสินใจได้ด้วยตัวเองเป็นผู้นำตัวเองแก้ปัญหาด้วยตัวเองนำศักยภาพของตัวเองมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างราบรื่นกระบวนการแนะนำจัดขึ้นโดยกลุ่มบุคคลที่ผ่านการฝึกฝนมาแล้วเป็นอย่างดีซึ่งกลุ่มบุคคลเหล่านี้จะทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมเด็กให้มีพัฒนาการไปทุกๆ ด้านและสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมซึ่งเป็นกรรมวิธีที่ต้องกระทำติดต่อกันการแนะนำเป็นไปโดยอิสระปราศจากการบังคับให้เสรีภาพแก่บุคคลที่จะคัดเลือกและตัดสินใจด้วยตนเองการแนะนำเป็นวิธีการที่จะช่วยพัฒนาบุคคลไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางของชีวิตที่สมบูรณ์ด้วยเหตุนี้เองการแนะนำจึงแตกต่างจากการแนะนำธรรมดาสามัญผู้ที่ทำหน้าที่แนะนำจะต้องเรียนรู้วิธีการและเทคนิคเป็นอย่างดีจึงจะปฏิบัติงานได้ผลจริงนับว่าวิธีการแนะนำเป็นวิธีการใหม่ที่

พัฒนาจากการแนะนำที่เคยทำมาแล้วแต่กาลก่อนนั่นเองแต่ได้จัดวิธีการให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นจนสามารถพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตอย่างเต็มที่ได้ทุกด้าน

1.2 ความหมายของการบริหารงานแนะแนว

การดำเนินงานบริหารงานแนะแนวให้สนองเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการแนะแนวและบริหารจัดการตามแผนพัฒนาการแนะแนวระยะที่ 3 (พ.ศ. 2545-2549) ที่เน้นการแนะแนวมิติใหม่ซึ่งเป็นแนะแนวเชิงรุกที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาและสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคงการบริหารงานแนะแนว (Administration Guidance) เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้งานแนะแนวดำเนินไปได้ด้วยดีดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีหลักการในการบริหารงานแนะแนวดังมีนักการศึกษาและนักแนะแนวได้ให้ความหมายของการบริหารงานแนะแนวไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก, น. 7) ให้ความหมายว่าการบริหารงานแนะแนว คือ การจัดระบบและการจัดกระบวนการต่างๆ ให้เอื้อต่อการดำเนินงานแนะแนวทุกระดับปรับปรุงองค์กรให้มีศักยภาพที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนพัฒนาเครือข่ายงานแนะแนวให้มีเอกภาพในการประสานงานซึ่งกันและกัน

สุโท เจริญสุข (ม.ป.ป., น. 88) กล่าวสรุปไว้ว่าการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนหมายถึงการจัดดำเนินงานแนะแนวให้มีผลสำเร็จลุล่วงด้วยดีมีประสิทธิภาพเพียบพร้อมด้วยคุณธรรมน้ำใจครบถ้วนตามกระบวนการและถูกต้องตามหลักวิชาการ

พนม ลีมอริย์ (2548, น. 3-4) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ 3 นัยด้วยกัน คือ

1. ความหมายตามรูปศัพท์การแนะแนวหมายถึงการชี้แนะการชี้ช่องทางให้การบอกแนวทางเพื่อช่วยให้ผู้ที่มีปัญหาตัดสินใจได้แต่ไม่ได้เป็นการชี้แนะ (Advise)

2. ความหมายในแง่กระบวนการ (Process) การแนะแนวหมายถึงกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและโลกของตนซึ่งมีสิ่งพิจารณาอยู่ 4 ประเด็นคือ

2.1 กระบวนการ (Process) หมายถึงปรากฏการณ์ซึ่งแสดงการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

2.2 การช่วยเหลือ (Helping) หมายถึงการช่วยการอนุเคราะห์การสังเคราะห์การให้ประโยชน์

2.3 บุคคล (Individuals) หมายถึงนักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษา

2.4 การเข้าใจตนเองและโลกของตน (Understand Themselves and Their World) หมายถึงการที่บุคคลรู้ว่าตนเองเป็นใคร รู้ถึงเอกลักษณ์ของตน (Personal Identity) รับผิดชอบต่อชีวิตของตนอย่างกระจ่าง มีประสบการณ์เกี่ยวกับโลกของตน

3. ความหมายในแง่บริการ (Service) การแนะแนวเป็นบริการอย่างหนึ่ง ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นมาเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

นฤมล จันทรนิคม (2550, น. 23) ให้ความหมายว่าการบริหารงานแนะแนว หมายถึงกระบวนการพิจารณาทางเลือกเพื่อจัดการดำเนินงานแนะแนวภายในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

Hansen & Stevic (1969, น. 27) กล่าวว่า การบริหารงานแนะแนวคือ การที่ผู้บริหารสามารถดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผนการกำหนดขอบข่ายงานแนะแนว การจัดบุคลากร และการจัดองค์ประกอบของการจัดบริการแนะแนว

จากแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการบริหารงานแนะแนวสามารถสรุปได้ว่าการแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเอง รู้จักตนเอง รู้จักสังคมและสิ่งแวดล้อม รู้จักวิธีการเผชิญกับปัญหาตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ ได้สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคตของตนเองได้อย่างถูกต้องและปรับตัวเข้ากับสังคมได้เป็นอย่างดีประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

1.3 หลักการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา

การบริหารงานแนะแนวจะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพได้ต้องมีหลักการสำหรับการปฏิบัติงานจึงจะทำให้การแนะแนวนั้นบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ผู้ที่ทำงานด้านนี้ นอกจากจะต้องเข้าใจอย่างละเอียดและแจ่มชัดแล้ว จะต้องพยายามตระหนักถึงความสำคัญของหลักต่างๆ อยู่เสมอว่าเป็นสิ่งที่ต้องนำมาใช้อย่างจริงจัง มีความถูกต้องและมีความเหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 ค, น. 6) มีหลักการบริหารงานแนะแนวมีดังนี้

หลักการที่ 1 ทุกคนในสังคมต้องมีบทบาทในด้านการแนะแนว

หลักการที่ 2 การแนะแนวนั้นผู้เรียนสำคัญที่สุดและทำให้เกิดความเท่าเทียมกัน

หลักการที่ 3 ความสำเร็จของผู้เรียนขึ้นอยู่กับระบบการแนะแนว

หลักการที่ 4 แหล่งการเรียนรู้และข้อมูลสารสนเทศเพื่อการแนะแนวมีบทบาทต่อความสำเร็จของผู้เรียน

หลักการที่ 5 ศักยภาพเครือข่ายการแนะแนวได้จากความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ

ลัททิตา สิริวัฒน์ (2547, น. 339-340) ได้สรุปไว้ 10 ประการดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและขอบข่ายของบริการแนะแนวเป็นอย่างดีมีความตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดบริการนี้ในโรงเรียนพร้อมที่จะให้การสนับสนุนทั้งในด้านงบประมาณเวลาที่จัดกิจกรรมกำลังคนอีกทั้งวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในงานแนะแนว
2. บุคลากรต่างๆ ในโรงเรียนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของบริการแนะแนวในโรงเรียนและพร้อมที่จะร่วมงานและในการริเริ่มโครงการจะต้องให้บุคลากรในโรงเรียนรับรู้ในการวางแผนงานด้วย
3. จะต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการบริการแนะแนวอย่างชัดเจนและครอบคลุมทั้งการป้องกันปัญหาการแก้ปัญหาและการส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน
4. บริการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพคือบริการที่สนองความต้องการของนักเรียน ดังนั้นจะต้องมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อนที่จะวางโครงการจัดกิจกรรมต่างๆ
5. บริการแนะแนวจะต้องจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนทุกคนและทุกระดับชั้น
6. จะต้องมีการคัดเลือกบุคลากรที่จะมาดำเนินการแนะแนวโดยเลือกจากบุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วนทั้งด้านความรู้คือได้รับการฝึกอบรมโดยเฉพาะทางด้านการแนะแนวและการให้คำปรึกษาตลอดจนมีประสบการณ์และบุคลิกภาพที่เหมาะสม
7. จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนตลอดจนผู้ปกครองรู้จักบริการแนะแนวในโรงเรียน
8. มีการติดต่อประสานงานกับบุคลากรและสถาบันต่างๆ ที่จะส่งตัวนักเรียนไปขอความช่วยเหลือ
9. บริการแนะแนวของแต่ละโรงเรียนควรจะมีการกำหนดโครงสร้าง โดยเฉพาะของตนเองเนื่องจากความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนความพร้อมของบุคลากรตลอดจนวัตถุประสงค์ของแต่ละโรงเรียนแตกต่างกัน
10. จะต้องมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรต่างๆ ที่มีต่อบริการแนะแนวในโรงเรียนและมีการประสานงานไม่ก้าวถ่างงานซึ่งกันและกัน

สถิตดี วงศ์สวรรค์ (2547, น. 318-319) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนไว้ว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนโดยเฉพาะครูใหญ่หรือผู้อำนวยการจะต้องมีความรู้ความเข้าใจลักษณะและขอบข่ายจุดมุ่งหมายปรัชญาและคุณประโยชน์ของบริการแนะแนวมากพอที่จะแลเห็นความสำคัญและความจำเป็นของบริการแนะแนวและพร้อมที่จะส่งเสริมให้ความสนับสนุนทั้งงบประมาณสถานที่อุปกรณ์บุคลากรและเวลา
2. บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีความสำคัญต่อโครงการแนะแนวฉะนั้นในการเริ่มโครงการควรให้ทุกคนรับรู้และมีส่วนร่วมในการวางแผนด้วยพยายามให้เขาตระหนักถึงความสำคัญของบริการแนะแนวในโรงเรียนและพร้อมที่จะให้ความสนับสนุนร่วมมือให้ครูทุกคนมีความรู้สึกว่าบริการแนะแนวเป็นของครูอาจารย์ในโรงเรียนทั้งคณะซึ่งครูอาจารย์แต่ละคนต้องให้ความร่วมมือให้ความสนับสนุนตามสมควร โครงการแนะแนวจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลทุกๆ ฝ่าย
3. บริการแนะแนวควรจัดขึ้นเพื่อนักเรียนทุกระดับชั้นและทุกคนตลอดเวลาที่เขาศึกษาอยู่ในโรงเรียน
4. จุดมุ่งหมายของบริการแนะแนวต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจนให้ครอบคลุมทั้งการป้องกันแก้ปัญหาและเสริมสร้างให้มีพัฒนาการที่ดีในทุกๆ ด้านด้วยการให้บริการแนะแนวนั้นมิใช่มุ่งแก้ปัญหาแต่เพียงอย่างเดียว
5. เพื่อให้โครงการแนะแนวมีประสิทธิภาพและเป็นบริการที่สนองความต้องการของนักเรียนก่อนจัดกิจกรรมใดๆ ควรจะสำรวจความต้องการของนักเรียนเสียก่อน
6. โครงสร้างของโครงการแนะแนวของแต่ละโรงเรียนอาจจะแตกต่างกันตามสภาพความพร้อมทั้งด้านบุคลากรวัสดุครุภัณฑ์อุปกรณ์ต่างๆ และความต้องการบริการของนักเรียนแต่ละโรงเรียน
7. การจัดโครงการแนะแนวจำเป็นต้องมีศูนย์กลางหรือสำนักงานกลางสำหรับบริหารงาน
8. บุคลากรแนะแนวไม่ว่าใครก็ได้จะต้องเลือกเฟ้นคนที่มีคุณสมบัติสมบูรณ์ทั้งวุฒิประสบการณ์บุคลิกภาพ โดยเฉพาะผู้ให้คำปรึกษาหารือหรือจำเป็นจะต้องได้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างดีที่มีความสนใจในงานแนะแนวมีใจรักสมัครที่จะทำงานนี้มีความรับผิดชอบสูง
9. โครงการแนะแนวจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจกับบุคลากรหลายฝ่ายและขอความสนับสนุนจากบุคลากรหลายฝ่ายบุคลากรฝ่ายต่างๆ ในโรงเรียนผู้ปกครองนักเรียนตลอดจนประชาชนที่อยู่รอบๆ โรงเรียนและประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในโรงเรียนนักเรียนและผู้ปกครองรู้จักบริการแนะแนวของโรงเรียน

10. ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายในสถาบันต่างๆ ที่จะต้องเกี่ยวข้องกับบริการแนะแนวเช่นต้องส่งตัวนักเรียนไปขอความร่วมมือช่วยเหลือเช่นแพทย์จิตแพทย์นักจิตวิทยา นักสังคมสงฆ์เคราะห์

11. วัตถุประสงค์ของการแนะแนวเพื่อช่วยเหลือให้เขาช่วยเหลือตนเองผู้ให้คำปรึกษาไม่ใช่เป็นผู้เลือกหรือเป็นผู้ตัดสินใจในการแก้ปัญหาให้ผู้มาขอคำปรึกษาเพียงป้อนข้อมูลให้เขามีดวงตาเห็นธรรมแล้วเลือกตัดสินใจเองที่ว่าป้อนข้อมูลนั้นคือผู้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือให้ผู้รับคำปรึกษา (Counselor) ได้เรียนรู้หรือรู้จักตนเองให้มากที่สุดว่าตัวเขาเองมีความถนัดความสามารถความสนใจในทางใดมีสติปัญญาอย่างไรมีจุดอ่อนจุดแข็งในทางใด

12. การให้คำปรึกษาจะบรรลุผลเลิศจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่แน่นอนและมากพอ

13. ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องถือว่าการรักษาความลับเป็นจรรยาบรรณที่สำคัญ

14. การให้คำปรึกษาจะต้องมีเวลาเพียงพอ

15. การให้บริการแนะแนวมุ่งส่งเสริมทั้งกิจกรรมในและนอกห้องเรียนคือกิจกรรมเสริมหลักสูตรและพยายามส่งเสริมให้ครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น ถือว่าบริการแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของโครงการทางการศึกษามุ่งบริการนักเรียนทุกคนทุกระดับชั้นให้พัฒนาทั้งด้านร่างกายอารมณ์สังคมและสติปัญญา

16. ผู้ให้คำปรึกษาหาหรือควรติดตามนักเรียนกลุ่มเดิมเรื่อยไปจนกว่าจะออกโรงเรียนไม่ควรเปลี่ยนใหม่ทุกปี

17. บริการแนะแนวของโรงเรียนไม่อาจช่วยแก้ปัญหาทุกอย่างของนักเรียนทุกคนได้ร้อยเปอร์เซ็นต์แต่ก็พยายามให้ลดปัญหาลงให้มากที่สุดที่จะทำได้

18. ต้องกำหนดขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรที่มีต่อบริการแนะแนวของโรงเรียนและมีการประสานงานกันแต่ไม่ก้าวล่วงงานซึ่งกันและกันโดยกำหนดบุคลากรในการแนะแนวแต่งตั้งมอบหมายงานในรูปคณะกรรมการช่วยกันวางแผนงานเกี่ยวกับการแนะแนวแล้วดำเนินการตามแนวที่ร่วมกันวางไว้

ประสาน ทิพย์ธารา (ม.ป.ป. , น. 25) ได้กล่าวว่าในการจัดบริการแนะแนวนั้นผู้แนะแนวพึงระลึกถึงหลักสำคัญอยู่เสมอเพื่อให้การจัดการแนะแนวมีประสิทธิภาพมากซึ่งมีหลายประการดังนี้

1. การแนะแนวจะต้องยึดถือและยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) ถึงว่าคนเรานั้นเป็นเอกัตบุคคล (Uniqueness) ดังนั้นจึงพยายามให้บุคคลรู้จักตนเอง (Real Self) อย่างแท้จริงเพื่อให้สามารถเข้าใจตนเองและแก้ปัญหาต่างๆ ได้เป็นผลสำเร็จ

2. การแนะแนวจะต้องทำเป็นกระบวนการต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่วัยเด็กเป็นต้นไปจนสำเร็จการศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วก็ยังต้องปรับตัวเข้ากับงานอาชีพปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานปรับตัวเข้ากับคู่สมรสจึงนับว่าคนเราต้องการการแนะแนวทุกระยะของชีวิต

3. การแนะแนวจะต้องอยู่บนรากฐานของความจริงที่ว่าบุคคลต้องการความช่วยเหลือทุกคนฉะนั้นการจัดบริการแนะแนวจะต้องจัดให้กลุ่มทุกคนทั้งคนที่มีปัญหาและไม่มีปัญหา

4. การแนะแนวยอมรับว่าบุคคลทุกคนมีค่าและสามารถช่วยตัวเองได้ถ้าเข้าใจตนเองอย่างถูกต้องการจัดบริการแนะแนวจึงควรเห็นความสำคัญในเรื่องที่ทำให้บุคคลเข้าใจตัวเอง (Self-Understanding) ตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง (Self - Determination) และสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม (Self-Adjustment)

5. การแนะแนวควรจัดการช่วยเหลือให้ครอบคลุมทั้งด้านการพัฒนาการ (Developmental Approach) การป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น (Preventive Approach) และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว (Curative Approach) แต่อย่างไรก็ตามควรจะเน้นในด้านการพัฒนาและการป้องกันปัญหามากกว่าการแก้ไขหรือการรักษาเพราะจะเกิดประโยชน์เต็มที่

6. การแนะแนวนั้นควรจะเน้นการแนะแนวชีวิต (Life Guidance) เพื่อช่วยให้บุคคลเกิดบูรณาการในชีวิตเพราะปัญหาบางอย่างนั้นอาจมีสาเหตุหลายอย่างซับซ้อนกันอยู่การจะช่วยให้บุคคลสามารถแก้ปัญหาได้นั้นต้องเข้าใจบุคคลโดยรอบด้าน (As a Whole) จึงสามารถช่วยให้บุคคลมีความสุขอย่างแท้จริง

7. การดำเนินการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีบุคลากรที่มีคุณสมบัติดี มีประสบการณ์และมีความสามารถที่จะทำงานร่วมกันทั้งโรงเรียนได้โดยแต่ละคนมีหน้าที่และบทบาทด้านความสามารถของตนซึ่งผู้บริหารจะต้องกำหนดไว้โดยชัดเจนผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนวทุกคนจะต้องตระหนักถึงของเขตความสามารถของตนปัญหาใดที่ตนไม่มีความสามารถต้องส่งต่อ (Refer) ไปให้ผู้ที่มีความสามารถช่วยเหลือต่อไปได้อย่างเหมาะสม

วัฒนา พัชรวาณิช (2549, น. 19-21) หลักของการแนะแนวที่สำคัญมีดังนี้

1. การแนะแนวเป็นกระบวนการต่อเนื่องกันการจัดบริการแนะแนวไม่ใช่ว่าการกระทำที่เสร็จสิ้นลงในระยะเวลาเพียงสั้นๆจะต้องดำเนินการไปตามลำดับขั้นตอนการแนะแนวจำเป็นต้องสอดคล้องอยู่ในการเรียนการสอนตลอดเวลาเพื่อดำเนินไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

2. การแนะแนวนั้นในเรื่องการเข้าใจตนเองสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆด้านได้ต้องอาศัยการประสานงานของทุกๆ ฝ่ายการแนะแนวที่ดีต้องอาศัยความร่วมมือจาก

ผู้เกี่ยวข้องทุกๆ ฝ่ายเช่นผู้บริหารโรงเรียนหรือครูใหญ่คณะผู้บริหารครูนักเรียนพยาบาลบรรณารักษ์ และบุคคลอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริการแนะแนว

3. โดยปกติแล้วมักจะมีผู้เข้าใจผิดว่าผู้ที่ทำหน้าที่ในการบริการแนะแนวที่แท้จริงคือบุคคลที่ทำหน้าที่แนะแนวโดยเฉพาะส่วนบุคคลอื่นนั้นไม่เกี่ยวข้องความจริงแล้วครูทุกๆ คนก็คือผู้แนะแนวการบริการแนะแนวเป็นของครูทั้งโรงเรียนซึ่งครูทุกๆ คนมีหน้าที่โดยตรงที่จะร่วมบทบาทบริการแนะแนวและครูควรทราบถึงบทบาทที่แท้จริงของตนเองโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูประจำชั้นจะเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญโดยตรงต่อเด็กเพราะถือเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดเด็กที่สุด

4. การแนะแนวจำเป็นต้องอาศัยผู้แนะแนวที่มีคุณสมบัติที่ดีครูในโรงเรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการแนะแนวการเป็นผู้แนะแนวไม่ใช่ของง่ายบุคคลที่จะทำหน้าที่แนะแนวต้องผ่านการฝึกอบรมมาอย่างดีเข้าใจวิธีการแนะแนวอย่างชัดเจนและจะต้องมีคุณสมบัติพิเศษส่วนตัวในลักษณะของผู้แนะแนวที่ดีจึงจะช่วยให้บริการแนะแนวบรรลุเป้าหมายได้

5. การแนะแนวต้องอาศัยกลวิธีทางวิทยาศาสตร์การแนะแนวที่ดีต้องใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เข้าช่วยในการแก้ปัญหา รู้จักการรวบรวมข้อมูลและหาสาเหตุแห่งปัญหาแล้วดำเนินการแก้ไขปัญหไปตามขั้นตอนทางวิทยาศาสตร์

สรุปได้ว่าหลักการบริหารงานแนะแนวที่มีประสิทธิภาพผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานแนะแนวและตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องจัดงานแนะแนวในสถานศึกษาโดยพร้อมที่จะให้การสนับสนุนเพื่อการดำเนินงานที่เป็นระบบกำหนดนโยบายในการดำเนินงานแนะแนวที่ครอบคลุมทั้งการป้องกันแก้ไขและส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของทุกคนในสถานศึกษาโดยมุ่งจัดให้แก่ผู้เรียนทุกคนทั้งนี้ต้องคัดเลือกและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและชัดเจนประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายโดยรูปแบบการดำเนินงานนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไขด้านความพร้อมของบุคลากรสั่งอำนาจความสะดวกต่างๆ ที่มีอยู่ในแต่ละสถานศึกษาประสานสัมพันธ์งานแนะแนวให้แพร่หลายและอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งเครือข่ายภายในและภายนอกสถานศึกษา

1.4 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนว

การแนะแนวจะประสบความสำเร็จได้นั้น ส่วนหนึ่งมาจากบทบาทของผู้บริหาร เนื่องจากผู้บริหารจะต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และแนวทางในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการแนะแนว มีนักวิชาการได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวไว้ดังนี้

ปรีชา คำภีร์ปรกรณ์ (2547, น. 105-113) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวไว้ 2 ประการคือ

1. การริเริ่มและการกำหนดนโยบายผู้บริหารในสถานศึกษาที่ยังไม่มีโครงการแนบแนวจำเป็นจะต้องริเริ่มจัดดำเนินงานแนบแนวในโรงเรียนขึ้นการริเริ่มงานแนบแนวที่สำคัญคือการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับงานแนบแนวให้แก่ชั้นนโยบายเป็นกรอบและทิศทางดำเนินงานแนบแนวที่สำคัญยิ่งในการกำหนดนโยบายงานแนบแนวของผู้บริหารโรงเรียนนั้นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการประกอบกัน ได้แก่ นโยบายจากหน่วยเหนือสภาพสังคมนโยบายของโรงเรียนและความพร้อมของโรงเรียนเมื่อกำหนดนโยบายแล้วขั้นต่อไปคือการทำนโยบายนั้นให้เป็นที่ทราบโดยทั่วกันของทุกฝ่ายต่อจากนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเตรียมงานแนบแนวคือพยายามให้นโยบายที่กำหนดไว้นั้นสามารถบรรลุเป้าหมายโดยการเตรียมบุคลากรเตรียมงบประมาณเตรียมสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก

2. การสนับสนุนงานแนบแนวการสนับสนุนงานแนบแนวจากผู้บริหารโรงเรียนนั้นเป็นสิ่งจำเป็นและควรจะดำเนินการอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่ก่อนมีงานแนบแนวขณะดำเนินงานแนบแนวและการประเมินงานแนบแนวซึ่งการสนับสนุนดังกล่าวผู้บริหารสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่การสนับสนุนด้านนโยบายสนับสนุนทรัพยากรและสนับสนุนการดำเนินงาน

ลักษณะ สิริวัฒน์ (2547, น. 365-371) กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนเป็นกุญแจสำคัญในการจัดการศึกษาถ้าเป็นผู้ที่มีความสามารถมีเทคนิคและปรัชญามีหลักเกณฑ์ที่ดีสถาบันนั้นก็จะมีความสำเร็จก้าวหน้าแต่ถ้าผู้บริหารโรงเรียนขาดคุณสมบัติดังกล่าวไม่เอาใจใส่ในหน้าที่ของตนสถานศึกษานั้นก็คงจะมีความเจริญได้ยากซึ่งผู้บริหารควรจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานแนบแนวดังนี้

1. เป็นผู้นำในการริเริ่มงานและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับงานแนบแนวของโรงเรียนจัดตั้งโครงการแนบแนวและตั้งแผนกขึ้นในโรงเรียน
2. เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการแนบแนวและเป็นผู้ประสานงานเกี่ยวกับการแบ่งความรับผิดชอบของกรรมการแนบแนวแต่ละบุคคลเพื่อให้ผู้ร่วมงานมีการให้ความร่วมมือกันจัดการเลือกอบรมนิเทศผู้ที่จบเป็นที่ปรึกษาของนักเรียน
3. เป็นผู้ให้ความสนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่นการจัดหางบประมาณสถานที่อุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ของการแนบแนว
4. เป็นผู้จัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับบริการแนบแนวแก่บุคลากรแนบแนวเพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นฝึกทักษะและมีความเชื่อมั่นในงานแนบแนวโดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีชื่อเสียงทางการแนบแนวมาทำกรนิเทศอาจารย์ประจำวิชาอาจารย์ประจำชั้นอาจารย์โฮมรูม
5. เป็นผู้นำของโรงเรียนในด้านคุณธรรมและน้ำใจเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้ที่บังคับบัญชาและบุคลากรแนบแนวทำงานกันอย่างขยันแข็งจริงจังโดยการไปถามรับฟังปัญหา

ด้วยความเอาใจใส่ให้ความสะดวกช่วยเหลือแนะแก้ไขและเป็นกำลังใจให้ทุกคนทำงานด้วยใจรักในงานแนะแนว

6. พิจารณาปรับปรุงหลักสูตรพัฒนาโครงการในโรงเรียนเสมอๆ ส่งเสริมพัฒนา กิจกรรมหลักสูตร

7. เป็นผู้นำในการประชาสัมพันธ์โครงการบริการแนะแนวแก่ผู้ปกครองและชุมชนหรือกลุ่มประชาชนประเภทต่างๆ เพื่อช่วยในการแนะแนวนักเรียนและเพื่อสร้างเจตคติที่ดี และได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ

8. เป็นผู้ร่วมมือกับผู้บริหารอื่นๆ ในการวางโครงการแนะแนวตลอดจนดำเนิน กิจกรรมแนะแนวกลุ่มโรงเรียน

9. ทำความรู้จักสนิทสนมใกล้ชิดกับนักเรียนผู้ปกครองและชุมชนเป็นผู้จัดให้มีการประเมินผลและปรับปรุงบริการแนะแนวอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน และชุมชน

10. เป็นผู้สรรหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติและบุคลิกภาพที่เหมาะสมเข้ารับตำแหน่ง นักแนะแนวของโรงเรียน โดยมีอัตรากำลังที่เหมาะสมตามมาตรฐานสากลคือนักแนะแนวที่ทำงานแนะแนวเต็มเวลา 1 คนต่อนักเรียน 250 คน

11. เป็นผู้กำหนดตารางเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมแนะแนวเช่นกิจกรรมโฮมรู มการสอนกิจกรรมแนะแนวจัดเวลาสำหรับกิจกรรมพิเศษเช่นการปฐมนิเทศปัจฉิมนิเทศวันอาชีพ และกิจกรรมเสริมการแสดงผลของนักเรียนเป็นต้น

12. เป็นแบบอย่างแก่บุคลากรในโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (2545 ข , น. 10) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารใน ด้านการบริหารงานแนะแนวไว้ดังนี้

1. สร้างระบบงานและจัดโครงสร้างองค์กรแนะแนวของสถานศึกษาให้ชัดเจน
2. สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของงานแนะแนว
3. ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน
4. คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพที่เหมาะสมทำหน้าที่ ครูแนะแนวครูที่ปรึกษาครูประจำชั้นและอนุกรรมการแนะแนว
5. ดูแลกำกับนิเทศติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ
6. ร่วมมือในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นแก้ไขสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ที่ ปฏิบัติงานแนะแนว

7. เป็นผู้นำทางการแนะแนวและใช้กระบวนการทางจิตวิทยาและการแนะแนวในการบริหารสถานศึกษา

8. ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครูผู้ปกครองและชุมชน

9. ประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษาขององค์กรภาครัฐและเอกชน บ้านศาสนสถานชุมชนในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว

กมล ธิโสภา (2557, น. ออนไลน์) กล่าวว่าไว้ว่าผู้บริหารจะต้องเข้าใจสนใจในการบริหารงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบทบาทของนักบริหารเป็นเสมือนกับต้นเรือเป็นความหวังของครูอาจารย์และนักเรียนในสถานศึกษาเป็นแกนนำของทุกแผนงานในโรงเรียนมีความรู้ความคิดอุดมการณ์บวกกับประสบการณ์ที่เต็มเปี่ยมมีเจตนาธรมณ์อันแน่วแน่ในการนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จมีความคิดสร้างสรรค์และพร้อมที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาอย่างไม่หยุดยั้ง โรงเรียนที่ผู้บริหารให้ความสนใจและสนับสนุนเกี่ยวกับงานแนะแนวนักเรียนย่อมประสบความสำเร็จในการเรียนในระดับหนึ่งเพราะการแนะแนวเป็นบริการที่ป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนในการพัฒนาวิธีการเรียนรู้วิชาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและเป็นการช่วยเหลือนักเรียนให้เรียนได้อย่างมีความสุขและความพึงพอใจไม่สร้างปัญหาใดๆ แก่โรงเรียนของเขา ดังนั้นผู้บริหารคงจะต้องสนับสนุนการแนะแนวอย่างเต็มที่เพราะภารกิจหลักของผู้บริหารและครูก็ต้องช่วยกันสร้างเด็กให้มีความกระตือรือร้นรักการเรียนใฝ่การเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เด็กได้เปิดสมองอย่างเต็มที่ที่จะเรียนรู้

ผู้บริหารโรงเรียนควรจะได้สนับสนุนและพัฒนางานแนะแนวดังนี้

1. มอบครูที่ปรึกษาดูแลนักเรียนที่ตนรับผิดชอบอย่างดีที่สุดรู้จักนักเรียนอย่างดีทุกคนมีข้อมูลทีละเอียดที่สุดเป็นที่อ้างอิงของครูแนะแนวได้

2. จัดทำห้องแนะแนว (Guidance Office) เป็นสัดส่วนพร้อมสนับสนุนเครื่องมือต่างๆ ให้ครบ

3. จัดบุคลากรด้านแนะแนวให้เพียงพอและจัดส่งบุคลากรด้านแนะแนวเข้าอบรมเพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดบริการแนะแนวได้เป็นอย่างดี

4. สนับสนุนฝ่ายแนะแนวให้จัดกิจกรรมต่างๆ เป็นการเอื้ออำนวยและช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. มอบงานแนะแนวให้ประสานงานกับสถาบันภายนอกเพื่อประสานการศึกษาต่อของนักเรียน

6. มอบงานแนะแนวให้รับผิดชอบเรื่องการปรับตัวและการพัฒนาบุคลิกภาพในโรงเรียน

7. มอบหมายงานแนะแนวติดตามและประเมินผลนักเรียนที่จบออกไปแล้ว
8. มอบหมายงานแนะแนวประสานกับผู้ปกครองทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและพัฒนานักเรียนและจัดทำคู่มือผู้ปกครอง
9. มอบหมายงานแนะแนวจัดหาทุนสนับสนุนนักเรียนที่ด้อยโอกาสในโรงเรียน
10. ให้งานแนะแนวเป็นที่ปรึกษาของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวกับ “นักเรียน” กลไกของการแนะแนวจะขับเคลื่อนไปได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความเอาใจใส่จากผู้บริหารที่จะกระตุ้นให้ครูและผู้เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญของการแนะแนวอันจะนำไปประโยชน์มาสู่ผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข, น. 112) มีบทสรุปของบทบาทผู้บริหารกับงานแนะแนวดังนี้

บทบาทของผู้สร้าง

1. สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของงานแนะแนว
2. สร้างระบบงานจัดโครงสร้างองค์กรแนะแนว
3. สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

บทบาทของผู้ส่งเสริม

1. คัดเลือกบุคลากรที่เหมาะสม
2. ส่งเสริมครูอาจารย์ให้ได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว

บทบาทของผู้ประสาน

1. ประสานเครือข่ายการแนะแนวกับองค์กรภายนอก
2. ประสานความร่วมมือระหว่างครูผู้ปกครองและชุมชน
3. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์

บทบาทของผู้ตรวจสอบ

1. ดูแลนิเทศติดตามและประเมินผล
2. วิเคราะห์ปัญหาและแก้ไข

บทบาทของผู้นำพัฒนา

เป็นผู้นำทางการแนะแนวอย่างมีระบบและมาตรฐาน

ขนิษฐา บุญศิริเรก (2546, น. 21) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานแนะแนวโดยแบ่งเป็น 2 ระยะคือ

1. ระยะเริ่มต้นงานแนะแนวมีประเด็นสำคัญ 7 ประการสรุปได้ดังนี้

1.1 ทำความเข้าใจการแนะแนวอย่างถูกต้องเป็นปัจจุบันอาจจะโดยวิธีการศึกษด้วยตนเองการเข้ารับการอบรมการสนทนาซักถามและการศึกษาดูงาน เป็นต้น

1.2 ชี้แจงบุคลากรเรื่องการแนะแนวเพื่อให้ทุกคนเห็นความสำคัญของการแนะแนวตลอดจนเข้าใจวิธีการจัดบริการแนะแนวนอกจากนี้ผู้บริหารควรชี้แจงเจตนารมณ์ของตนและเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

1.3 จัดตั้งคณะกรรมการแนะแนวเพื่อเป็นองค์กรที่ร่วมมือกันบริการและร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนซึ่งคณะกรรมการควรประกอบด้วยบุคลากร 3 กลุ่มคือผู้บริหารผู้แทนคณะครูและครูแนะแนว

1.4 กำหนดนโยบายแนะแนวคือการกำหนดแนวทางอย่างกว้างๆ เพื่อผู้รับผิดชอบนำไปจัดทำเป็นแผนงานและโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวให้เกิดผลเชิงรูปธรรม

1.5 กำหนดแนวปฏิบัติงานแนะแนวผู้บริหารควรชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ปริมาณงานในความรับผิดชอบตลอดจนวิธีการและระยะเวลาในการดำเนินงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจซึ่งจะมีส่วนสร้างเสริมให้เกิดการยอมรับและร่วมมือร่วมใจกันดำเนินงานแนะแนวให้บรรลุผลสำเร็จ

1.6 จัดสรรงบประมาณเพื่อการแนะแนวผู้บริหารในฐานะหัวหน้าสถานศึกษาและในฐานะผู้มีอำนาจสูงสุดในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนควรจัดสรรเงินงบประมาณที่จำเป็นไว้สำหรับใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงานแนะแนวตามระเบียบของทางราชการด้วยความละเอียดรอบคอบ

1.7 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่เพื่องานแนะแนวผู้บริหารสถานศึกษาควรประสานงานในคณะกรรมการแนะแนวเพื่อเตรียมวัสดุอุปกรณ์ตลอดจนอาคารสถานที่สำหรับดำเนินงานแนะแนวโดยเฉพาะอาคารสถานที่ในการแนะแนวต้องเป็นสัดส่วนและมีความสะดวกสบายพอสมควรที่จะเอื้ออำนวยให้การบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเกิดประสิทธิภาพ

2. ระยะสนับสนุนงานแนะแนวมีประเด็นสำคัญ 5 ประการดังต่อไปนี้

2.1 สนับสนุนให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวมีความเข้าใจความสนใจและความเลื่อมใสศรัทธาในงานแนะแนว

2.2 สนับสนุนด้านความมั่นใจในการปฏิบัติงานแนะแนวกับบุคลากรโดยเป็นที่ปรึกษาในเทศสอนแนะเพื่อช่วยลบลบปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดบริการแนะแนว

2.3 สนับสนุนด้านการบำรุงขวัญและกำลังใจในการดำเนินงานแนะแนวโดยจัดสวัสดิการให้ความมั่นคงก้าวหน้าในงานสิทธิประโยชน์ต่างๆ แก่ผู้ปฏิบัติงานแนะแนว

2.4 สนับสนุนด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานแนะแนว เช่น ห้องแนะแนวสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ใช้ในงานแนะแนว

2.5 สนับสนุนให้มีการติดตามและประเมินผลงานแนะแนวเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานแนะแนวให้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะเป็นผู้ริเริ่มสนับสนุนผลักดันให้งานแนะแนวบรรลุเป้าหมายเกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะในด้านปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ด้านบุคลากรเพราะการแนะแนวต้องอาศัยความร่วมมือผู้บริหารจึงควรสร้างขวัญและกำลังใจตลอดจนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทในการจัดงานแนะแนวคือศึกษาและทำความเข้าใจเรื่องของงานแนะแนวสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรแนะแนวได้เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในดำเนินงานแนะแนวให้ข้อเสนอแนะให้ความร่วมมือในการให้คำปรึกษาและจัดวางตัวบุคคลแก่นักเรียนนิเทศกำกับดูแลติดตามและประเมินผลและพัฒนางานแนะแนวอย่างต่อเนื่องเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการวางแผนจัดดำเนินงานและประสานงานดังนั้นงานแนะแนวจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้บริหารโรงเรียน

1.5 องค์ประกอบสำคัญในการบริหารจัดการแนะแนว

หลักสูตรการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักสูตรที่เปิดกว้างให้สังคมมีส่วนร่วมและให้อิสระในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนดังนั้นการจัดการแนะแนวที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคลสามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเองควรเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ต้องจัดควบคู่กับการจัดการศึกษาโดยมุ่งพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์การบุคลากรและการจัดการแนะแนวให้มีความหลากหลายในการปฏิบัติปรับบทบาทของการแนะแนวให้เป็นเชิงรุกและให้สังคมทุกส่วนได้มีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายในการดำเนินงานแนะแนวและมีบทบาทในการแนะแนวชีวิตและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546ข, น. 5-6)

อนันต์ อนันตรังสี (ม.ป.ป.) ได้กล่าวเน้นว่าโรงเรียนควรจัดการบริการแนะแนว ดังนี้

1. บริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Individual Inventory Service) เป็นบริการสืบหาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนแต่ละคนเพื่อต้องการจะทราบรายละเอียดต่างๆ เช่น ประวัติ

ส่วนตัวพื้นเพเดิมอุปนิสัยใจคอบุคลิกภาพระดับสติปัญญาความสนใจความสามารถความถนัดตามธรรมชาติเจตคติความเป็นอยู่ทางบ้านอาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองสถานะเศรษฐกิจของผู้ปกครองเป็นต้นทั้งนี้ก็เพื่อที่จะให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้การแนะแนวจะได้รู้จักนักเรียนแต่ละคนดียิ่งขึ้นจะได้ช่วยเหลือนักเรียนได้ถูกต้องยิ่งขึ้นการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคลนี้จำเป็นต้องอาศัยเทคนิคหรือกลวิธีในการแนะแนวหลายอย่างด้วยกันเช่นใช้ข้อทดสอบแบบมาตรฐาน (Standardized Tests) วิธีสังเกตพฤติกรรมของเด็กวิธีการสัมภาษณ์ (Interviewing) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) หรือแบบสำรวจปัญหา(Problem Checklist) และใช้วิธีการศึกษารายกรณี (Case Study) ข้อมูลหรือรายละเอียดต่างๆ ที่รวบรวมได้จากการใช้วิธีการต่างๆ ดังกล่าวแล้วควรจดบันทึกลงหรือรวมเข้าไว้เป็นระเบียบสะสม(Cumulative Record) ของนักเรียนแต่ละคนเพื่อสะดวกในการใช้อ้างอิงในเวลาต่อไป

2. บริการสนเทศ (Information Record) คือบริการให้ความรู้หรือข่าวสารต่างๆ แก่นักเรียนข่าวสารต่างๆ นั้นอาจจะเป็นข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาการอาชีพหรือข่าวสารเกี่ยวกับการสังคมก็ได้ในการที่จะให้ความรู้หรือข่าวสารแก่นักเรียนนี้

3. บริการปรึกษา (Counseling Service) หมายความว่าถึงกระบวนความทั้งหมดในการช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหาหรือมีความต้องการต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายที่เขาปรารถนาบริการให้การปรึกษานี้ถือกันว่าเป็นหัวใจสำคัญของการแนะแนว (Counseling is the Heart of the Guidance Program) การให้การปรึกษาหมายความว่า

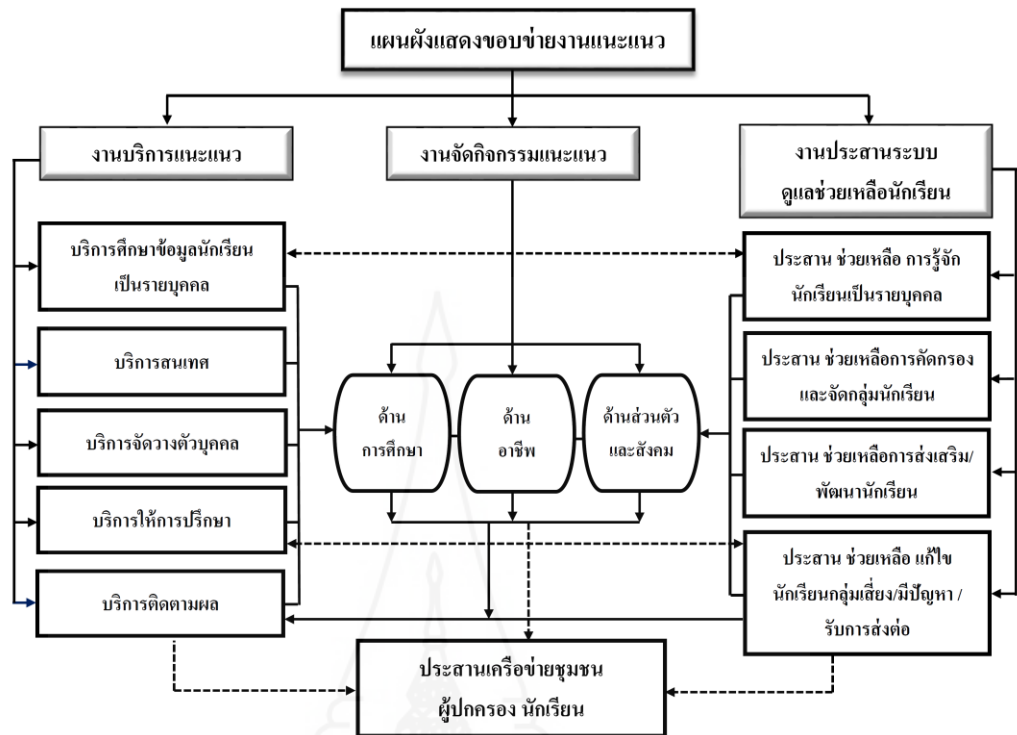
- 3.1 การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน
- 3.2 การปรึกษาหารือกับบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน
- 3.3 การสัมภาษณ์
- 3.4 การให้ทำข้อทดสอบการให้คะแนนและการแปลความหมายของการทดสอบ
- 3.5 การพยายามหาสนเทศเพิ่มเติมหรือการพยายามหาแหล่งวิทยาการซึ่งจะส่งนักเรียนไปขอความช่วยเหลือ
- 3.6 การประเมินผลของกระบวนการให้การปรึกษา
- 3.7 การติดตามผลและประเมินผลของการช่วยเหลือ
- 3.8 การเขียนรายงานหรือการบันทึกผลการให้การปรึกษาบริการแนะแนวของโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จสมความมุ่งหมายหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับบริการให้คำปรึกษานั้นเป็นสำคัญถ้าหากบริการในด้านนี้บกพร่องเสียแล้วถึงแม้จะมีบริการในด้านอื่นๆ ช่วยก็จะได้ผลดีเท่าที่ควรก่อนที่จะจัดบริการให้การปรึกษานั้นจำเป็นต้องมีบริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล

เสียก่อนคือมีข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนไว้ให้พร้อมหนึ่งคณะครูในโรงเรียนจะต้องทราบเข้าใจบทบาทและกลวิธีการของการให้การศึกษาดูอย่างน้อยต้องให้ทราบหลักการทุกๆ คนซึ่งอาจจะต้องใช้วิธีการฝึกอบรมในงาน (In-service Training) เข้าช่วยเพื่อเร่งความรู้ความเข้าใจและเจตคติของคณะครูทั้งโรงเรียน

4. บริการจัดวางตัวบุคคล (Placement Service) หมายถึงบริการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยนักเรียนให้คุ้นเคยกับการทำงานให้ก้าวไปสู่อาชีพที่เขาสนใจและมีความถนัดบริการจัดวางตัวบุคคลนี้มีได้หมายความเฉพาะการจัดให้นักเรียนได้มีงานทำเท่านั้นแต่ยังมีความหมายรวมไปถึงการจัดการช่วยนักเรียนให้ได้รับการศึกษาอบรมในสถาบันขั้นต่อไปด้วยวิธีการให้บริการอาจจัดในรูปแบบการหางานให้นักเรียนทำในระหว่างวันหยุดเรียนหรือระหว่างปิดภาคเรียนซึ่งอาจจะช่วยให้มีรายได้ช่วยเศรษฐกิจของเขาได้บ้างให้รู้จักวิธีการสมัครงานและการทำงานให้รู้จักเลือกเรียนวิชาชีพในแนວ์นั้ดหรือตามความสนใจของเขาอันจะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

5. บริการติดตามผล (Follow-up Service) หมายถึงบริการติดตามนักเรียนที่ได้รับการแนะแนวไปแล้วทั้งนักเรียนที่กำลังเรียนนักเรียนที่จบจากโรงเรียนและนักเรียนที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคันเพื่อตรวจสอบดูผลว่าบริการแนะแนวของโรงเรียนที่ได้จัดทำไปแล้วนั้นได้ผลเพียงใดนักเรียนสามารถช่วยตนเองได้หรือไม่นักเรียนที่ออกไปแล้วนี้มีปัญหาอะไรบ้างบริการติดตามผลนี้จะชี้หรือบ่งให้ทราบว่านักเรียนที่จบไปจากโรงเรียนแล้วต้องการความช่วยเหลือทางใดบ้างโรงเรียนยังไม่ได้ให้บริการอะไรบ้างหากนักเรียนที่จบไปจากโรงเรียนได้รับความลำบากโรงเรียนควรจะต้องรับผิดชอบช่วยเหลือต่อไปวิธีการดำเนินการกับบริการในด้านนี้อาจทำได้โดยการส่งแบบสอบถามติดตามนักเรียนที่ออกไปแล้วเป็นระยะๆ หรือการสัมภาษณ์นักเรียนเก่ารุ่นต่างๆ บางคนเพื่อสอบถามความเป็นไปของนักเรียนในรุ่นนั้นๆ ว่าได้ศึกษาต่อหรือได้ประกอบอาชีพการงานอย่างไรบ้างได้รับความลำบากในเรื่องใดประสงค์จะให้โรงเรียนช่วยเหลือในทางใดผลของการติดตามนี้จะช่วยให้ทำการปรับปรุงโครงการแนะแนวของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและอาจรวมไปถึงการปรับหลักสูตรและการเรียนการสอนโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

สุภรณ์ แซ่ตระกูล (2557) ได้สรุปว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และการประสานกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามนโยบายของกระทรวง ศึกษาธิการ ซึ่งงานแต่ละด้านมีภารกิจตามลักษณะงาน และมีความเชื่อมโยง เกี่ยวพันกันอย่างกลมกลืน ดังแสดงด้วยแผนผังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 ขอบข่ายการแนะแนว

จากแผนผังแสดงขอบข่ายงานแนะแนวดังกล่าว แสดงภาพความเชื่อมโยงเกี่ยวพันกันอย่างกลมกลืนระหว่างการจัดบริการแนะแนว การจัดกิจกรรมแนะแนว และการประสานกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งล้วนเป็นภาระงานสำคัญในการพัฒนาและช่วยเหลือนักเรียน การปฏิบัติงานลักษณะงาน ทั้ง 3 ด้านอธิบายเพิ่มเติมได้ดังนี้

1. งานบริการแนะแนว เป็นการจัดการบริการตามศาสตร์ของการแนะแนว ซึ่งประกอบด้วยบริการหลัก 5 บริการ ได้แก่ บริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล บริการให้การปรึกษา และบริการติดตามและประเมินผล

2. งานจัดกิจกรรมแนะแนว เป็นการจัดการกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนานักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีขอบข่ายการจัดกิจกรรม 3 ด้าน คือ แนะนำการศึกษา แนะนำอาชีพ และแนะนำส่วนตัวและสังคม โดยในปัจจุบันมีการกำหนดจำนวนชั่วโมงให้โรงเรียนจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนานักเรียนในแต่ละระดับชั้นไว้อย่างชัดเจนในโครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. งานประสานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการทำงานประสาน ๒ อำนวยการ และช่วยเหลือครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ การประสานช่วยเหลือครูที่ปรึกษาในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การประสานช่วยเหลือครูที่ปรึกษาในการคัดกรองการประสานช่วยเหลือครูที่ปรึกษาในการส่งเสริม และพัฒนานักเรียน การประสานช่วยเหลือครูที่ปรึกษาในการช่วยเหลือ แก้อาการนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา รวมถึงการรับส่งต่อนักเรียนจากครูที่ปรึกษา

จากแผนผังแสดงขอบข่ายของงานแนะแนว จะเห็นว่ามีการะงานที่ครูแนะแนว ต้องทำมากมายหลายเรื่อง ซึ่งดูเหมือนจะเป็นปัญหาสำหรับบางโรงเรียนที่มีครูแนะแนวไม่เพียงพอ ต่อภาระงาน แต่เมื่อพิจารณางานในแต่ละด้านอย่างรอบคอบแล้ว จะพบว่างานทั้ง 3 ด้านมีการประสานเชื่อมโยงกันอย่างกลมกลืน หากดำเนินงานด้วยความเข้าใจแล้ว ยังจะเป็นการช่วยลด ภาระงานที่ซับซ้อน ยุ่งยากลงได้

แนวทางการประสานเชื่อมโยงงานทั้ง 3 อย่างเข้าด้วยกัน ตามแผนผังแสดง ขอบข่ายงานแนะแนว เริ่มต้นที่งานบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ ซึ่งเป็นงานหลักของครูแนะแนว ตามศาสตร์ในวิชาชีพการแนะแนว และมีการเชื่อมโยงไปยังงานจัดกิจกรรมแนะแนวและ งานประสานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยสามารถอธิบายภาพการเชื่อมโยงได้ดังต่อไปนี้

1. บริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Individual Inventory Service) เป็นบริการที่ช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจนักเรียนมากขึ้นด้วยความตระหนักถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล โดยใช้เทคนิคและวิธีการต่างๆ ในการศึกษาข้อมูลของนักเรียนทุกด้าน ทั้งด้านส่วนตัว ครอบครั้ว สุขภาพ การเรียน สังคม ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ฯลฯ และ มีการศึกษาและรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบด้วยลักษณะงานของการจัดบริการศึกษาข้อมูลนักเรียน ของครูแนะแนว เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือครูที่ปรึกษาในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลใน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนด้วย โดยการช่วยจัดหาเครื่องมือที่ง่ายและสะดวกต่อ การศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนสำหรับครูที่ปรึกษา เช่น แบบสอบถามข้อมูลประวัติส่วนตัว นักเรียนด้านต่างๆ แบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์นักเรียน และผู้ปกครอง เป็นต้น แนะนำการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาอื่นๆ เพื่อการรู้จักนักเรียนเพิ่มเติม เช่น แบบประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน (SDQ) และประสานแจ้งผลการสำรวจ /การทดสอบทางจิตวิทยาและ การแนะแนวให้ครูที่ปรึกษาทราบ เช่น ผลจากการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ผลจาก การวัดทางสุขภาพจิต ผลการสำรวจบุคลิกภาพ ผลการสำรวจทัศนคติทางความสนใจในอาชีพ

2. บริการสนเทศ (Information Service) เป็นการจัดบริการข่าวสารข้อมูล ด้านการศึกษาด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคมแก่นักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และการวางแผนการศึกษาต่อและอาชีพ ตลอดจนการดำเนินชีวิตของนักเรียน โดยจัดนำเสนอข้อมูล ในรูปแบบต่างๆ เช่น ป้ายนิเทศ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การจัดนิทรรศการ การเชิญวิทยากร การศึกษาดูงาน การจัดบริการสนเทศทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น จะเป็นประโยชน์เชื่อมโยงกับการจัดกิจกรรม แนะแนวได้อย่างกลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกัน เพราะการจัดกิจกรรมแนแนวเพื่อพัฒนานักเรียนก็มี ขอบข่าย 3 ด้านนี้เช่นกัน อีกทั้งยังเป็นประโยชน์เชื่อมโยงไปยังงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากสามารถช่วยเหลือครูที่ปรึกษาในการป้องกันส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทุกคนได้

3. บริการปรึกษา (Counseling Service) เป็นการจัดกระบวนการที่มีหลักการ ขั้นตอน และจุดมุ่งหมายในการปรึกษาที่ชัดเจนตามหลักการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ช่วยให้นักเรียน รู้จัก เข้าใจ ยอมรับตนเองและปัญหาที่กำลังเผชิญ ได้เรียนรู้และค้นหาเหตุแห่งปัญหา หาทางจัดการ กับปัญหาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง อีกทั้งจัดการศึกษารายกรณี และประสานการจัด ประชุมปรึกษารายกรณี เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การจัดบริการให้การปรึกษา ควรครอบคลุมด้านการศึกษาต่อ ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม เช่นกัน โดยมีความเชื่อมโยงกับ การจัดกิจกรรมแนแนว คือเป็นบริการที่รองรับการให้การช่วยเหลือนักเรียนที่ครูแนแนวพบว่ามี พฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือมีเรื่องที่ควรได้รับการแก้ไข ช่วยเหลือหรือพัฒนา จากการสังเกต พฤติกรรมนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแนแนว การแสดงออก หรือชิ้นงานที่นักเรียนทำ อีกทั้งยังเป็น ประโยชน์เชื่อมโยงไปยังงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในส่วนของ การให้ ความร่วมมือช่วยเหลือครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ด้วยตนเอง ตลอดจนประสานการส่งต่อนักเรียนจากครูที่ปรึกษาทั้งภายในและภายนอก โรงเรียน กรณีที่ยากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา

4. บริการจัดวางตัวบุคคล (Placement Service) เป็นบริการที่จัดเพื่อให้นักเรียน ได้รับประสบการณ์ ได้รับการช่วยเหลือ หรือได้รับการฝึกฝนตามแต่กรณี โดยจัดความช่วยเหลือ นักเรียนในรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและ สังคม เช่น ช่วยเหลือนักเรียนในการเลือกเรียนแผนการเรียนที่เหมาะสม ได้ร่วมกิจกรรมที่ ตอบสนองต่อความถนัด ความสามารถและความสนใจ การช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องการทำงาน พิเศษ การจัดหาทุนการศึกษาและทุนอาหารกลางวัน ด้วยลักษณะของการบริการจัดวางตัวบุคคล ดังกล่าว จึงเป็นประโยชน์เชื่อมโยงกับการจัดกิจกรรมแนแนว และการประสานช่วยเหลือครูที่ ปรึกษาในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนได้เช่นกัน

5. บริการติดตามและประเมินผล (Follow-up Service) เป็นบริการที่มีระบบขั้นตอนในการติดตามประเมินผลคุณภาพการให้บริการ การจัดกิจกรรมแนะแนว และการจัดงานโครงการต่างๆ ของงานแนะแนวเพื่อนำผลที่ได้ไปแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการวางแผนงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การติดตามผลการจัดบริการแนะแนวด้านต่างๆ จะทำให้ครูแนะแนวมีข้อมูลในการประเมินการดำเนินการช่วยเหลือว่าต้องดำเนินการต่อหรือยุติการช่วยเหลือเมื่อนักเรียนได้พัฒนาตามวัตถุประสงค์แล้ว และเชื่อมโยงเป็นประโยชน์กับการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยการนำผลการติดตามประเมินผลมาใช้หลักสูตรและแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว และการติดตามผลการพัฒนาตนเองของนักเรียนมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมแนะแนวให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนานักเรียนยิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นประโยชน์เชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน คือเป็นการช่วยให้ครูที่ปรึกษาได้เห็นผลของการดำเนินงานให้การดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมนักเรียนในความดูแลของตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนางานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานตามขอบข่ายงานแนะแนวทั้ง 3 ด้าน มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรมีการประสานสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ประสานกับเครือข่ายผู้ปกครอง หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ในชุมชน รวมทั้งเครือข่ายนักเรียนด้วย

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการดำเนินงานแนะแนว เริ่มต้นที่งานบริการแนะแนวทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านบริการสารสนเทศ ด้านงานจัดวางตัวบุคคล ด้านบริการปรึกษา และด้านบริการติดตามและประเมินผลซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

1.6 การดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษา

การดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาเป็นภาระงานที่มีความละเอียดอ่อนเพราะงานแนะแนวในสถานศึกษาต้องเกี่ยวข้องกับนักเรียนทุกคนทุกกลุ่มดังนั้นจึงต้องมีระบบขั้นตอนที่ละเอียดและเป็นระบบกระทรวงศึกษาธิการจึงวางกรอบในการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาไว้น่าเสนอได้ดังนี้

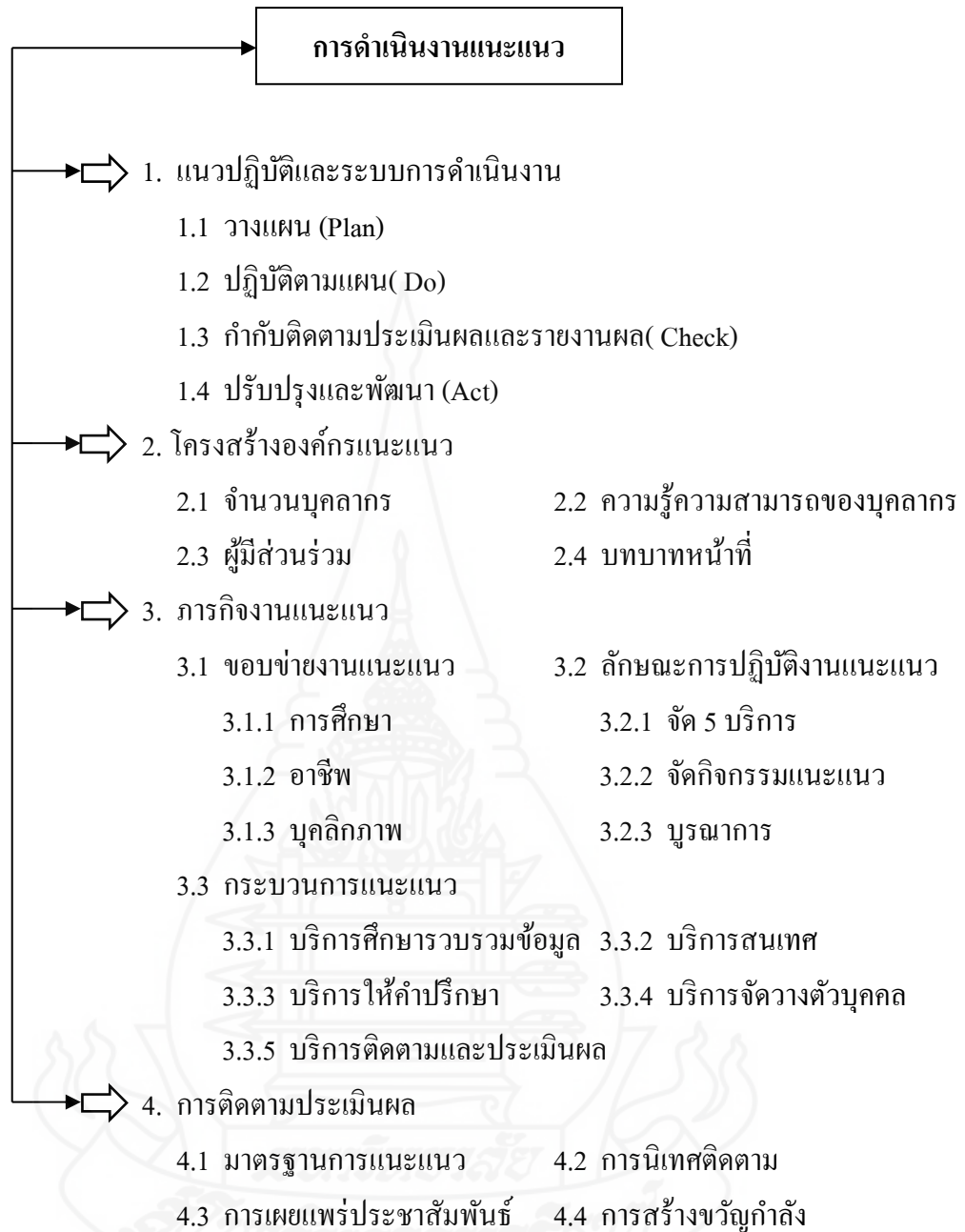
กรมวิชาการ (2546, น. 95) ได้กล่าวว่าการกำหนดควมสัยทัศนวัตฤประสงค้เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ โครงสร้างบริหารจัดการและแนวปฏิบัติการบริการจัดการแนะแนวที่ชัดเจนจะช่วยให้สถานศึกษามีทิศทางในการบริการจัดการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดีและนำไปปฏิบัติได้ซึ่งการกำหนดควมสัยทัศนวัตฤประสงค้เป้าหมายและยุทธศาสตร์งานแนะแนวมีดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์เป็นการจัดวางทิศทางของสถานศึกษาหรือการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ โดยบุคลากรทุกฝ่ายตั้งความมุ่งหวังหรือปรารถนาที่จะต้องพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จการกำหนดวิสัยทัศน์จะต้องบ่งบอกถึงภารกิจสำคัญของการแนะแนวที่ต้องปฏิบัติและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาการแนะแนวสอดคล้องกับหลักสูตรเรื่องการคิดวิเคราะห์เรื่องกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเรื่องคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้เรียนสอดคล้องกับสภาพและปัญหาของสถานศึกษามุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามีความเหมาะสมเป็นที่พึงพอใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน

2. วัตถุประสงค์การกำหนดวัตถุประสงค์จะต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์งานแนะแนวของสถานศึกษาตอบสนองผู้เรียนทุกกลุ่มครอบคลุมงานแนะแนวด้านการศึกษาอาชีพและการงานชีวิตและสังคมบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมีความเป็นไปได้

3. เป้าหมายการกำหนดเป้าหมายจะต้องระบุถึงการพัฒนาดูแลช่วยเหลือผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายได้ตามสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียนและความพร้อมของสถานศึกษาผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนา กำหนดภารกิจการแนะแนวตามความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครองและชุมชนระดมสรรพกำลังทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมและบริหารจัดการแนะแนวได้บรรลุตามสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง

4. ยุทธศาสตร์ต้องแสดงถึงภารกิจที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติได้อย่างชัดเจน เช่น ส่งเสริมการดำเนินงานที่นำไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาผู้เรียนทุกกลุ่มได้รับประโยชน์ตามความต้องการให้โอกาสบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและมีระบบการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลงานแนะแนวของสถานศึกษาหลังจากได้กำหนดวิสัยทัศน์วัตถุประสงค์เป้าหมายและยุทธศาสตร์การแนะแนวแล้วผู้บริหารต้องระดมพลังบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อร่วมจัดทำแผนปฏิบัติงานที่ครอบคลุมงานแนะแนวและสามารถตอบสนองวิสัยทัศน์วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งการนำแผนปฏิบัติการแนะแนวสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการจัดระบบงานให้มีความชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกันและทุกกลุ่มทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทั้งนี้ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการแนะแนวทั้งเป็นผู้ริเริ่มส่งเสริมสนับสนุนและช่วยแก้ไขปัญหอุปสรรคเพื่อให้การปฏิบัติงานแนะแนวดำเนินไปอย่างราบรื่นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้น่าเสนอได้ดังภาพที่ 2.2

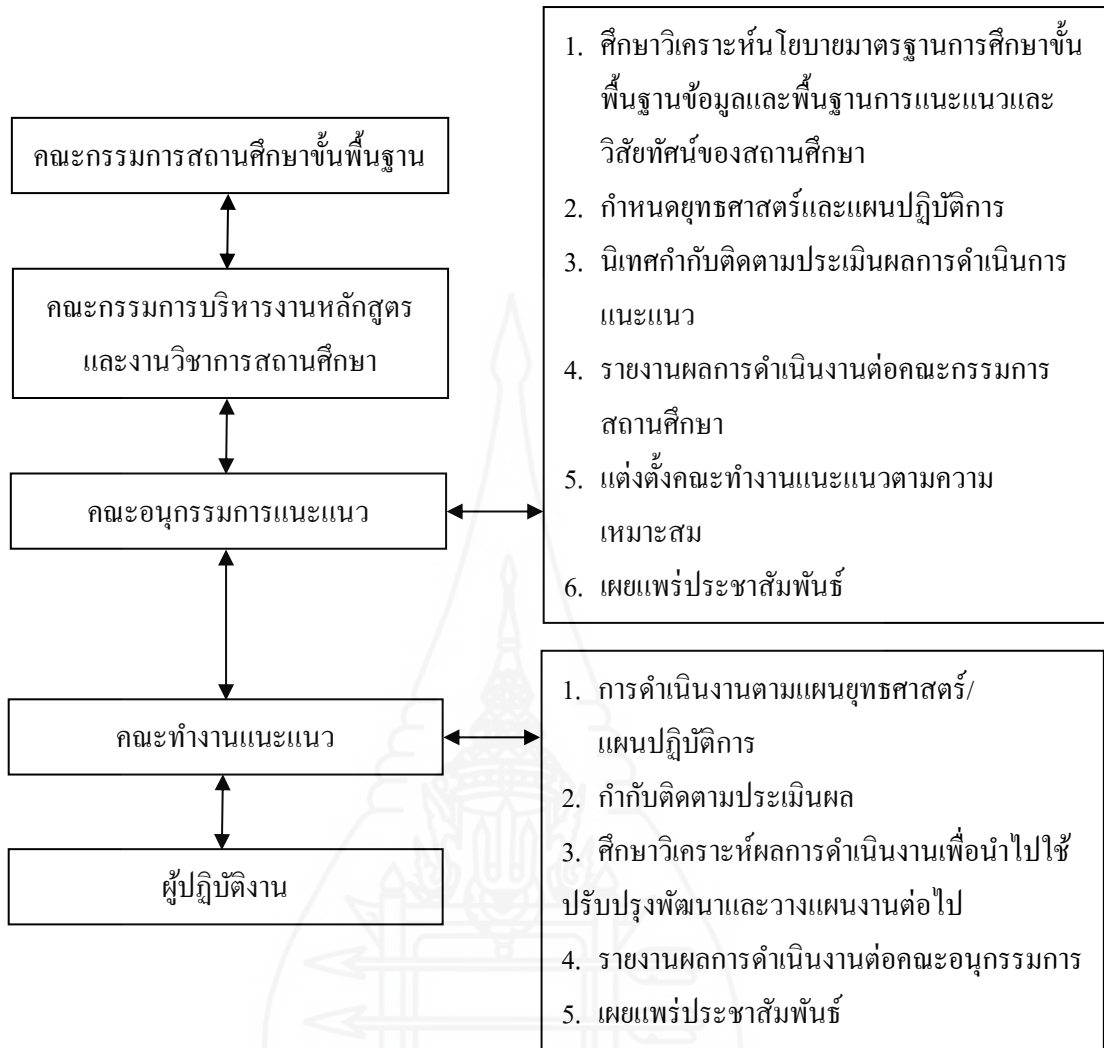

ภาพที่ 2.2 การดำเนินงานแนะแนว

ที่มา: กรมวิชาการ (2546, น. 106)

โครงสร้างองค์กรแนะแนว

โครงสร้างองค์กรแนะแนวและบทบาทหน้าที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายคือครูทุกคน ครูประจำชั้นครูที่ปรึกษาครูแนะแนวผู้ปกครองชุมชนและสื่อมวลชนรวมทั้งตัวผู้เรียนดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.3 โครงสร้างองค์กรแนะแนวและบทบาทหน้าที่

ที่มา: กรมวิชาการ (2546, น. 105)

กรมวิชาการ (2546, น.9-13) ได้กล่าวถึงการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตั้งแต่คณะอนุกรรมการคณะทำงานและผู้ปฏิบัติงานแนะแนวจะต้องมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวไว้ดังนี้

1. คณะอนุกรรมการการแนะแนวประกอบด้วยผู้ช่วยผู้บริหารที่รับผิดชอบการแนะแนวเป็นประธานมีหัวหน้าหมวดวิชาหัวหน้างานที่เกี่ยวข้องหัวหน้าครูที่ปรึกษาครูประจำชั้นผู้แทนนักเรียนผู้แทนผู้ปกครองและประธานคณะทำงานแนะแนวเป็นกรรมการและมีหัวหน้างานแนะแนวเป็นเลขานุการคณะอนุกรรมการแนะแนวมีหน้าที่ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานวิเคราะห์

นโยบายกำหนดยุทธศาสตร์แผนปฏิบัติการนิเทศกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและแต่งตั้งคณะทำงานแนะแนวตามความเหมาะสม

2. คณะทำงานแนะแนวสามารถจัดตั้งได้หลายลักษณะขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษาและการจัดแบ่งขอบข่ายงานแนะแนวแบ่งตามกระบวนการแนะแนวเป็น 5 งานแล้ว การจัดตั้งคณะทำงานให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการแนะแนวที่จะพิจารณาให้สอดคล้องตามศักยภาพของสถานศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคณะทำงานแนะแนวมีหน้าที่ดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์แผนปฏิบัติการกำกับติดตามประเมินผลศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาตลอดจนรายงานผลต่อคณะกรรมการแนะแนว

3. ผู้ปฏิบัติงานสามารถเข้าถึงผู้เรียนได้เป็นรายบุคคลจำเป็นต้องระดมสรรพกำลังทั้งในและนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมการดำเนินงานแนะแนวที่สำคัญได้แก่ผู้บริหารครูครูที่ปรึกษา/ ครูประจำชั้นครูแนะแนวผู้เรียนผู้ปกครองชุมชนและสื่อมวลชนโดยมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

3.1 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการกำหนดทิศทางงานแนะแนวของสถานศึกษาเพื่อให้กระบวนการแนะแนวเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริงโดยสร้างระบบงานและจัดโครงสร้างองค์กรแนะแนวของสถานศึกษาให้ชัดเจนส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้รับความรู้เพิ่มเติมเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนวเพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ความสามารถและมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมดูแลกำกับนิเทศติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นระบบสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวและใช้กระบวนการทางจิตวิทยาและการแนะแนวในการบริหารสถานศึกษาส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครูผู้ปกครองและชุมชน

3.2 บทบาทหน้าที่ของครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุดและมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อเด็กกลุ่มที่ได้รับมอบหมายฉะนั้นครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาจึงมีหน้าที่ในการดูแลเด็กโดยทั่วไปเช่นการเช็คเวลาเรียนการปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนการศึกษาหาข้อมูลเพื่อรู้จักและคัดกรองเด็กการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนหรือโฮมรูมการให้คำปรึกษาและการช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านโรงเรียนการติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องการประเมินคุณภาพพัฒนาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก

3.3 บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อการจัดระบบงานแนะแนวในสถานศึกษารองจากผู้บริหาร โดยมีบทบาทสำคัญคือเป็นผู้วางแผนและจัดทำโครงการแนะแนวเพื่อเสนอผู้บริหารตามนโยบายของสถานศึกษาโดยมีการสำรวจสภาพแวดล้อม

และข้อมูลจากเด็กหรือผู้เรียนทุกคนในสถานศึกษาเพื่อให้การวางแผนและโครงการตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของเด็กและชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานการประสานงานและการติดตามประเมินผลในการจัดบริการแนะแนวให้ครอบคลุม 5 บริการ 3 ประเภทตามแผนงานและโครงการที่กำหนดเป็นผู้จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรและกิจกรรมส่งเสริมหรือบำบัดพิเศษเฉพาะรายเฉพาะกลุ่มเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ครูผู้ปกครองและนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเกินความสามารถของครูที่ปรึกษาหรือส่งต่อเด็กไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหากปัญหานั้นเกินความสามารถของตนและเป็นผู้จัดทำแผนงานและดำเนินการในการพัฒนาครูหรือบุคลากรแนะแนวในสถานศึกษา

3.4 บทบาทหน้าที่ของผู้เรียนผู้เรียนจะรู้จักและพัฒนาตนให้มีความสมบูรณ์เต็มศักยภาพต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองทั้งด้านการเรียนด้านอาชีพและการพัฒนาบุคลิกภาพรวมทั้งการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมซึ่งบทบาทของผู้เรียนควรมีดังนี้รู้จักตนเองทุกด้านทั้งความถนัดความสามารถความสนใจค่านิยมอารมณ์และบุคลิกภาพรู้จักจุดเด่นจุดด้อยของตนเองวางแผนชีวิตในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพให้ความช่วยเหลือผู้อื่นทั้งด้านการเรียนการแก้ปัญหาและการปรับตัวมีส่วนร่วมในการป้องกันพัฒนาและแก้ไขปัญหของสถานศึกษา

3.5 ครูทั่วไปเนื่องจากครูทุกคนมีหน้าที่สอนและดูแลเด็กอยู่แล้วฉะนั้นบทบาทหน้าที่ของครูทุกคนจึงมีหน้าที่คือช่วยกันดูแลให้ความอบอุ่นแก่เด็กเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับเด็กหรือไม่สร้างความกดดันให้เด็กเกิดปัญหาช่วยแก้ปัญหาและให้คำปรึกษาแก่เด็กเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่างๆ ตามกำลังความสามารถโดยไม่เกินหรือปิดภาวะความรับผิดชอบไปที่ครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษาเท่านั้นช่วยสอนหรืออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้โดยให้หลักการหรือวิธีการแนะแนวที่เน้นเด็กเป็นสำคัญและช่วยจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3.6 ผู้ปกครองเนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้รับผิดชอบต่อบุตรหลานของตนเต็มทีฉะนั้นผู้ปกครองควรมีหน้าที่คือดูแลอย่างใกล้ชิดให้ความอบอุ่นและใช้ชีวิตเรียบง่ายที่ถูกต้องคือไม่ปล่อยปละละเลยเข้มงวดหรือทะนุถนอมจนเกินไปจนเด็กมีนิสัยไม่ดีขาดความรับผิดชอบเป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างสภาพแวดล้อมประสบการณ์ให้แก่เด็กได้สัมผัสกับตัวอย่างที่ดีและร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาเด็กโดยไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้สถานศึกษาฝ่ายเดียวรวมทั้งเสียสละช่วยเหลือเพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามกำลังความสามารถ

3.7 ผู้นำชุมชนเนื่องจากชุมชนเป็นสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมและพฤติกรรมของเด็กและชุมชนที่เจริญได้ต้องประกอบด้วยประชากรที่มีคุณภาพฉะนั้นผู้นำชุมชนจึงควรมีบทบาทหน้าที่คือจัดสภาพแวดล้อมของชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กคือไม่มีตัวอย่างแห่งความเลวร้ายที่จะเป็นพิษภัยแก่เด็กมีสถานที่และบรรยากาศที่ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในทางที่ดีช่วย

สอดคล้องดูแลเด็กมิให้มั่วสุมทำพฤติกรรมที่ไม่ดีและช่วยพัฒนาสถานศึกษาและเป็นแหล่งเรียนรู้ในทุกด้านแก่สถานศึกษา

จะเห็นได้ว่าโครงสร้างขององค์กรแนะแนวได้มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตั้งแต่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรคณะอนุกรรมการแนะแนวคณะทำงานแนะแนวและผู้บริหารงานจะต้องมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวเพื่อป้องกันเสริมดูแลแก้ไขผู้เรียนให้ได้รับประโยชน์สูงสุด

1.7 จุดมุ่งหมายของการแนะแนว

การแนะแนวเป็นศาสตร์ของการให้บริการเพื่อพัฒนาคนความเข้าใจจุดมุ่งหมายและสาระสำคัญของวิชาการแนะแนวจะช่วยให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องบังเกิดผลดีแก่ผู้รับบริการอย่างเต็มที่ปัจจุบันนักการศึกษาและนักจิตวิทยาทางด้านการแนะแนวได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวไว้ดังนี้

พนม ลิมอริย์ (2548, น. 6-7) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการแนะแนวว่าสามารถจำแนกได้ 2 ประเภทคือจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะสรุปได้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายทั่วไปของการแนะแนวมี 3 ประการดังนี้

1.1 เพื่อป้องกันปัญหา (Prevention) นั่นคือการแนะแนวมุ่งป้องกันไม่ให้นักเรียนเกิดปัญหาหรือความยุ่งยากในการดำเนินชีวิตของตนเพราะปัญหาความยุ่งยากต่างๆ นั้นสามารถป้องกันได้และการปล่อยให้ให้นักเรียนเกิดปัญหาขึ้นมาแล้วค่อยตามแก้ไขช่วยเหลือในภายหลังนั้นทำได้ยากและต้องใช้เวลาานานบางกรณีอาจแก้ไขไม่ได้อีกด้วย

1.2 เพื่อแก้ไขปัญหา (Duration) นั่นคือการแนะแนวมุ่งให้การช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเพราะถ้าปล่อยให้เด็กประสบปัญหาโดยไม่ให้ความช่วยเหลือแล้วนักเรียนย่อมไม่สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างปกติสุขได้และในบางครั้งอาจจะมีการปรับตัวที่ผิดๆ ทำให้เกิดปัญหาเพิ่มมากยิ่งขึ้น

1.3 เพื่อส่งเสริมพัฒนา (Development) นั่นคือการแนะแนวมุ่งจะให้การส่งเสริมนักเรียนทุกคนให้เกิดความเจริญงอกงามมีพัฒนาการในด้านต่างๆ อย่างสมบูรณ์เพื่อที่นักเรียนแต่ละคนจะได้รับการส่งเสริมและแสดงความสามารถในด้านต่างๆ ของตนอย่างเต็มที่โดยไม่มีสิ่งใดมาเป็นอุปสรรคขัดขวางความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาการของเด็กนักเรียน

2. จุดมุ่งหมายเฉพาะหมายถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวที่สถานศึกษาซึ่งจัดให้มีการบริการแนะแนวเป็นผู้กำหนดขึ้นมาเพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาเป้าหมายหลักสูตรและสภาพสังคมของสถานศึกษานั้นๆ แต่อย่างไรก็ตามความมุ่งหมายเฉพาะของการแนะแนวสำหรับสถานศึกษาแต่ละแห่งก็ย่อมจะคล้ายคลึงกันไม่แตกต่างกันมากนักเช่น

2.1 เพื่อช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้คือการช่วยให้นักเรียนรู้ถึงความต้องการความคิดความสามารถความถนัดและข้อจำกัดต่างๆ ของตนรู้จักใช้สติปัญญาความสามารถของตนเองหลีกเลี่ยงและป้องกันสิ่งที่อาจเกิดขึ้นสามารถวางแผนการชีวิตในอนาคตและนำตนเองไปสู่เป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 เพื่อส่งเสริมให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนเกิดความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนและชุมชนจะช่วยให้การบริหารงานของโรงเรียนดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

ทองเรียน อมรัชกุล (2545, น. 18) และคนอื่นๆ ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายสูงสุดของการแนะแนวไว้ดังนี้

1. การกำหนดให้บุคคลเกิดการพัฒนาด้านจิตที่ดีที่สุด
2. การทำให้บุคคลเกิดความเจริญรอบตัวทุกด้าน
3. การทำให้บุคคลเจริญสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้
4. การทำให้บุคคลเจริญอย่างเต็มทีและมีความสุข
5. การทำให้บุคคลรู้จักกาลเทศะ
6. การทำให้บุคคลมีความเจริญงอกงามในด้านร่างกายสติปัญญาอารมณ์สังคมและจิตใจ
7. การทำให้บุคคลมีความเจริญงอกงามในการที่จะแนะแนวตนเองและทำให้ตัวเองบรรลุนิติภาวะ
8. การทำให้บุคคลสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในทุกเรื่อง
9. การทำให้บุคคลมีความสุขตามสภาพของตนและสามารถทำให้เกิดความสงบสุขในสังคมได้อย่างแท้จริง
10. การทำให้บุคคลเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตอยู่มากกว่าที่จะปล่อยให้ชีวิตผ่านไปวันๆ

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการแนะแนวเพื่อให้นักเรียนรู้ถึงความต้องการของตนเองสามารถรู้ถึงความสามารถความถนัดและข้อจำกัดต่างๆ ของตนอันจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาอาชีพและการดำเนินชีวิตการแนะแนวมุ่งจะให้การส่งเสริมนักเรียนทุกคนเพื่อป้องกันปัญหาเพื่อแก้ไขปัญหาเพื่อส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนเกิดความเจริญงอกงามมีพัฒนาการในด้านต่างๆ อย่างสมบูรณ์

1.8 ปรัชญาของการแนะแนว

นักวิชาการกล่าวถึงปรัชญาการแนะแนวไว้ในหลายทศวรรษนำเสนอได้ดังนี้
 ลักขณา ศรีวัฒน์ (2547, น. 43) กล่าวถึงปรัชญาของการแนะแนวไว้ดังนี้

1. มนุษย์มีความแตกต่างกันทั้งบุคลิกภาพลักษณะนิสัยเจตคติความรู้สึกรสภาวะของจิตและอารมณ์ความสนใจความสามารถความถนัดและสติปัญญา
2. พฤติกรรมของมนุษย์ย่อมมีสาเหตุมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอซึ่งอาจจะเปลี่ยนไปในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้
3. มนุษย์ทุกคนย่อมมีปัญหาที่มีความคับข้องใจและต้องการได้รับการช่วยเหลือยิ่งเป็นเด็กเพียงใดก็ยิ่งต้องการความช่วยเหลือมากเพียงนั้นเพราะอ่อนต่อโลกขาดประสบการณ์จึงมีความยุ่งยากที่จะต้องแก้ปัญหาตามลำพัง
4. มนุษย์มีศักดิ์ศรีมีศักยภาพมีอยู่ในตัวเป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงยิ่งจะมีความสุขก็ต่อเมื่อมีโอกาสได้ใช้ความสามารถสติปัญญาอย่างเต็มที่หากได้รับการแนะแนวที่ถูกต้องจะสามารถช่วยตนเองให้เจริญงอกงามถึงขีดสุดตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
5. การแนะแนวยึดหลักเมตตาธรรมอาศัยความรักความหวังดีต่อกันยึดมั่นในความเป็นประชาธิปไตยเคารพกันตามเหตุผลและร่วมมือประสานงานกัน
6. การให้คำปรึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการแนะแนวยึดหลักว่าช่วยให้เขารู้จักการปรับตัวและสามารถนำตนเองช่วยเหลือตนเองได้ในโอกาสต่อไป

พนม ลีมอารีย์ (2548, น. 10) ได้กล่าวว่าปรัชญาของการแนะแนวที่สมควรยึดถือเป็นหลักในการดำเนินงานแนะแนวมี 7 ประการด้วยกันคือ

1. แนวความคิดเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) จัดว่าเป็นแนวความคิดหลักของการแนะแนวเพราะเป้าหมายสูงสุดของการแนะแนวคือการส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคลการช่วยเหลือบุคคลแต่ละคนได้มีความเจริญงอกงามและมีพัฒนาการอย่างมีบูรณาการสูงสุดขีดความสามารถของตนเอง
2. แนวความคิดเรื่องทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources) ในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นว่ามนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงที่สุดยิ่งเพราะสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ ไม่ว่าจะมีความมากมายเพียงใดก็ตามล้วนเกิดจากการคิดค้นสร้างขึ้นมาโดยมนุษย์ทั้งสิ้นดังนั้นสถาบันต่างๆ ในสังคมไม่ว่าจะเป็นบ้านโรงเรียนวัดหน่วยงานของรัฐบาลตลอดจนหน่วยงานของเอกชนควรจะได้ช่วยส่งเสริมพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีความเจริญงอกงามมีพัฒนาการสูงขึ้นในทุกๆ ด้านทั้งนี้เพื่อเป็นการสงวนไว้ซึ่งทรัพยากรมนุษย์และเพื่อที่จะได้ใช้ทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. แนวความคิดเรื่องความร่วมมือ (Cooperation) ไม่ใช้การบังคับ (Compulsion) ในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นว่าการให้ความช่วยเหลือของการแนะแนวจะต้องเป็นไปในลักษณะของการร่วมมือกันระหว่างผู้ให้ความช่วยเหลือและผู้รับความช่วยเหลือจะไม่ใช้วิธีการบังคับและจะเน้นการให้บุคคลผู้มีปัญหาได้ปลดปล่อยแรงงูใจภายในของตนออกมาและการช่วยเหลือจะต้องช่วยให้บุคคลผู้ปัญหาเป็นผู้ที่สามารถช่วยตนเองได้ในที่สุด (Help Him to Help Himself)

4. แนวความคิดเรื่องคุณค่า (Worth) และเกียรติยศ (Dignity) ของบุคคลนั้นคือในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นว่ามีมนุษย์ทุกคนเป็นผู้ที่มีคุณค่าและมีเกียรติยศเท่าเทียมกันไม่ควรได้รับการดูถูกเหยียดหยามไม่ว่าเขาจะเป็นผู้มีปัญหาหรือไม่ก็ตามและทุกคนมีสิทธิ์และเสรีภาพในการเลือกเป้าหมายชีวิตของตน (Freedom to Choose)

5. แนวความคิดเรื่องพฤติกรรมย่อมมีสาเหตุ (Cause) และจุดมุ่งหมาย (Purpose) ในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นว่าการพฤติกรรมทุกพฤติกรรมย่อมมีสาเหตุและจุดมุ่งหมายดังนั้นการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ผิดปกติหรือเบี่ยงเบนไปของนักเรียนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงสาเหตุแห่งการผิดปกตินั้นๆ เสียก่อนเมื่อค้นพบสาเหตุแล้วย่อมจะสามารถให้ความช่วยเหลือได้ถูกจุดและทำได้ง่าย

6. แนวความคิดเรื่องพัฒนาการด้านส่วนตัว (Personal Development) นั้นคือในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นว่าการเรียนและการพัฒนาตนเองของนักเรียนหรือผู้เรียนเท่านั้นแต่การเป็นมนุษย์สมบูรณ์จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาการด้านส่วนตัวด้วยซึ่งถือเป็นงานของการแนะแนวโดยเฉพาะเป็นการช่วยให้มนุษย์ได้รู้จักและเข้าใจตนเอง

7. แนวความคิดเรื่องการแนะแนวเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่มีลำดับขั้นและต่อเนื่อง (Continuous) นั้นคือในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นว่าการแนะแนวมิได้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวหรือเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นณจุดใดจุดหนึ่งแต่เป็นกระบวนการที่มีลำดับขั้นและต่อเนื่องตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาและก้าวเข้าสู่โลกของงาน (World of Work)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่าปรัชญาการแนะแนวก็คือแนวคิดที่จะช่วยบุคคลในยามที่เกิดความสับสนให้เกิดความสบายใจโดยกระบวนการแนะแนวจะช่วยให้บุคคลมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองผู้แนะแนวจะเป็นเพียงผู้สนับสนุนให้ข้อมูลส่วนข่าวสารส่วนการตัดสินใจและการเลือกทางเลือกเป็นไปตามความต้องการของผู้ถูกแนะแนวเองด้วยกระบวนการนี้ทำให้ผู้ถูกแนะแนวสามารถแก้ไขปัญหาของตนเองได้ในโอกาสต่อไป

1.9 ความจำเป็นและความสำคัญในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา

การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นงานที่สำคัญเพราะเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนแต่ละคนให้รู้จักตนเองเป็นอย่างดีและให้รู้ถึงแวล้อมอย่างกว้างขวางทั้งด้านการศึกษาและด้านอาชีพสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ทุกด้านซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ดังนี้

ประสาน ทิพย์ธารา (ม.ป.ป., น. 19) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาเนื่องมาจากสาเหตุใหญ่หลายประการดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับตัวเด็กเองจากผลการวิจัยของหลายๆท่านได้รวบรวมความแตกต่างและปัญหาของนักเรียนไว้ดังนี้

1.1 นักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนเช่นเรียนไม่เข้าใจเลือกวิชาเรียนไม่ถูกไม่เข้าใจวิธีการเรียนที่ดีสอบตกซ้ำชั้นบ่อยๆ เมื่อหน้ายในการเรียนวิชาต่างๆ ก็น่าจะมีสาเหตุเนื่องจากเด็กมีปัญหาในด้านการเรียนทำให้การลงทุนทางด้านการศึกษาของรัฐบาลแต่ละปีต้องสูญเปล่าไปเป็นจำนวนมากมาย

1.2 ความต้องการที่จะเรียนให้สูงขึ้นความต้องการทางด้านการเรียนของประชาชนไทยในปัจจุบันแตกต่างจากสมัยก่อนมากเพราะประชากรเห็นคุณค่าของการเรียนหนังสือมากขึ้นจึงต้องการให้บุตรหลานของตนเรียนให้สูงที่สุดเท่าที่จะทำได้ดังนั้นเด็กจำเป็นต้องได้รับการชี้ช่องทางให้สามารถเรียนต่อด้วยตัวเองได้บริการแนะแนวในโรงเรียนจะสามารถช่วยเหลือนักเรียนเหล่านั้นให้เลือกเรียนได้ถูกต้องและไม่ประสบปัญหาในภายหลังได้

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ทางอาชีพนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกจากจะต้องเรียนให้สูงที่สุดแล้วยังต้องการเรียนเพื่อประกอบอาชีพด้วยอาชีพต่างๆมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของงานดังนั้นจึงไม่เหมาะสมกับเด็กทุกคนนักเรียนจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับความถนัดความสามารถและความสนใจของตนโรงเรียนจึงควรมีบริการแนะแนวเพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพอย่างกว้างขวางและสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้

1.4 ปัญหาเกี่ยวกับตนเองซึ่งอาจจะแยกออกได้หลายประการ

1.4.1 ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยเด็กที่ร่างกายไม่แข็งแรงเจ็บป่วยบ่อยๆ ทำให้ขาดความสุขหรือมีปมด้อยทางร่างกายเช่นร่างกายพิการไม่สมบูรณ์อาจเป็นผลให้เกิดปัญหาด้านอื่นๆตามมาได้

1.4.2 เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางครอบครัวเกิดความขัดแย้งกับบิดามารดาหรือครอบครัวที่เป็นประเภทบ้านแตกเช่นนี้จะทำให้เกิดความรู้สึกว่าห่วยขาดความอบอุ่นอาจทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมบางประการได้

1.4.3 เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับเพื่อนรวมทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศถ้าเด็กปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ก็อาจทำให้เกิดปัญหาได้และอาจจะโยกให้เกิดปัญหาด้านอื่นๆ ได้อีกด้วย

2. ปัญหาที่เกิดจากภาวะทางสังคมสภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากทั้งในด้านวัฒนธรรมและระเบียบประเพณีมีสิ่งใหม่ๆเกิดขึ้นมากทำให้เด็กไม่สามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับสิ่งที่เกิดขึ้นมาใหม่ๆได้บางครั้งอาจถูกชักจูงไปในทางเสื่อมได้โดยง่าย

3. ปัญหาเกิดจากการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็วทำให้สังคมแออัดความเป็นอยู่ภายในครอบครัวอึดอัดยิ่งขึ้นความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวไม่มั่นคงดังแต่ก่อนบ้านที่เคยมีญาติผู้ใหญ่เคยดูแลให้ความอบอุ่นหลายๆคนต้องเปลี่ยนไปจึงอาจทำให้เด็กถูกจูงให้ประพฤติผิดได้ง่าย

4. ปัญหาเกิดจากภาวะเศรษฐกิจการแก่งแย่งกันทำมาหากินและความผิดเคืองทางการเงินของครอบครัวพ่อแม่อาจต้องออกไปทำงานเลี้ยงชีพทั้งสองคนเหล่านี้ทำให้เด็กได้รับการชักจูงให้ไปในทางที่ชั่วได้ง่ายเพราะขาดแม่บ้านคอยเอาใจใส่ดูแลนอกจากนั้นเด็กอาจประกอบอาชีพในทางทุจริตได้ง่ายขึ้นเนื่องจากความขาดแคลน

5. ปัญหาเกิดจากการว่างงานหรือเลือกอาชีพผิดทางเด็กที่จบการศึกษาแล้วหางานทำไม่ได้ทำให้มีเวลาว่างมากและประพฤติไปในทางมิชอบจะทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น ใจร้ายการหลอกลวงต้มตุ๋นหรือติดยาเสพติด

6. ปัญหาเกิดจากความเจริญทางด้านวัตถุจะเห็นได้ว่าในกรุงเทพฯหรือในตัวเมืองใหญ่จะมีความเจริญทางวัตถุมากมีไนท์คลับบาร์สถานเริงรมย์ต่างๆ เพิ่มขึ้นจนเต็มไปหมดสามารถเข้าไปถึงในบ้านได้แก่โทรทัศน์วิทยุทำให้เด็กเห็นตัวอย่างที่ไม่ดีมีแต่ความฟุ้งเฟ้อยกย่องคนมีเงินความสุขสบายส่วนตัวอาจปรับตัวไปในทางที่ผิดได้ง่าย

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 ข, น. 2) กล่าวถึงความสำคัญของการแนะแนวไว้ว่า การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญาและมีความสุขท่ามกลางสภาพสังคมปัจจุบันนับเป็นสิ่งยากยิ่ง โดยเฉพาะในยุคที่สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมส่งผลกระทบโดยตรงและโดยทางอ้อมต่อการดำเนินชีวิตของคนทุกเพศทุกช่วงวัยของชีวิตปัญหาสังคมได้ทวีความซับซ้อนรุนแรงขึ้นทุกขณะไม่ว่าจะเป็นปัญหาการมีค่านิยมฟุ้งเฟ้อการเลียนแบบการแพร่ระบาดของสารเสพติดการก่ออาชญากรรมการฆ่าตัวตายความอ่อนไหวทางจิตใจ ฯลฯ

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2546, น. 1-2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการแนะแนวสรุปได้ว่าการแนะแนวมีมาตั้งแต่สมัยโบราณเพราะมนุษย์ทุกคนทุกสมัยล้วนแต่มีปัญหาด้วยกันทั้งนั้นในวงการศึกษาก็ได้มีการพัฒนาการแนะแนวโดยทำให้เป็นระบบมีเนื้อหา มีเทคนิคการปฏิบัติมากขึ้นการแนะแนวเป็นการช่วยให้บุคคลพึ่งตนเองได้ในแง่ของพุทธศาสนามีหลักที่ว่าคนแลเป็นที่พึ่งของคนถ้าหากชีวิตที่พึ่งตนเองไม่ได้ก็มีปัญหาจึงต้องการผู้มาช่วยแนะแนวเพื่อให้ช่วยตัวเองได้ในระดับที่สูงขึ้นไปการช่วยคนให้พึ่งตนเองได้ก็คือหน้าที่ของการแนะแนวทำให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเองต้องคิดและตัดสินใจด้วยตนเองเป็นนำทางชีวิตของตนเองได้ส่วนสำคัญของการคิดตัดสินใจและการดำเนินชีวิตของตนเองได้นั้นแสดงออกโดยการรู้จักแก้ปัญหาชีวิตของตนเองได้ปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุสำคัญคือบุคคลไม่รู้จักตนเองและสภาพแวดล้อมที่ดีพอขาดทักษะการคิดตัดสินใจแก้ปัญหาและไม่สามารถปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ ได้ซึ่งจำเป็นที่สถานศึกษาต้องใช้กระบวนการแนะแนวเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันช่วยเหลือส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่เยาว์วัย

วัฒนา พัชราวนิช (2547, น. 193) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาว่าการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษาเป็นการแนะแนวที่สำคัญกว่าบริการแนะแนวในระดับใดทั้งนี้เพราะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นนักเรียนที่อยู่ในวัยของการพัฒนาการไปสู่ผู้ใหญ่เด็กส่วนมากมักจะมีปัญหาในวัยรุ่นนี้ถ้าหากว่าบุคคลผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆ ในวัยนี้ไปได้ก็เกือบสรุปได้ว่าเขาประสบความสำเร็จในชีวิตไปแล้วประมาณหนึ่งในสามของชีวิตเลยทีเดียวการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษาในต่างประเทศเกิดก่อนการแนะแนวในระดับใดเพราะในระดับมัธยมศึกษาเด็กกำลังจะดำเนินไปสู่การเลือกอาชีพเพราะการเลือกอาชีพเป็นการวางรากฐานที่ดีสำหรับอนาคตถ้าบุคคลสามารถเลือกเรียนวิชาที่ตนเองถนัดและเลือกอาชีพที่ตนเองพอใจได้การปฏิบัติงานในอาชีพก็จะประสบผลสำเร็จพ้นอุปสรรคทั้งหมดทั้งปวงเพราะได้ทำงานที่ตนเองมีใจรักบุคคลที่ประสบความสำเร็จในอาชีพหรือหน้าที่การงานหมายถึงความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ของชีวิตและถ้าหากสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตการมีคู่ครองที่ดีและมีบุตรที่ดีแล้วก็สรุปได้ว่าบุคคลนั้นประสบความสำเร็จของชีวิตทุกประการเขาเป็นบุคคลที่บรรลุเป้าหมายของชีวิตและเปี่ยมล้นไปด้วยความสุขไม่จำเป็นจะต้องมีทุกข์มีกังวลเกี่ยวกับเรื่องได้อีกต่อไป

พนม ล้อมารีย์ (2548, น. 250) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาพอสรุปได้ว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความสำคัญมากต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในชีวิตของมนุษย์และเป็นวัยที่มีความเจริญเติบโตและมีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดขึ้นมากมายสำหรับการเปลี่ยนแปลงนั้นนอกจากเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทางด้านร่างกายของวัยรุ่นแล้ววัยรุ่นยังมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสิ่งแวดล้อมอีกด้วยนั่นคือวัยรุ่นต้องออกจาก

โรงเรียนประถมศึกษาและเข้ารับการศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับมัศึกษาก็มีความแตกต่างจากระดับประถมศึกษาเพราะหลักสูตรแบบมัธยมศึกษาเป็นหลักสูตรแบบเปิดกว้างเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสามารถความถนัดและความสนใจของตนวิชาที่ให้เรียนก็มีทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือกทำให้เด็กวัยรุ่นมีปัญหาเกี่ยวกับการเลือกแผนการเรียนและเลือกวิชาเรียนเพิ่มขึ้นอีกนอกจากนี้เด็กวัยรุ่นยังต้องวางแผนการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคตของตนอีกด้วยจึงมีความจำเป็นที่ต้องจัดให้การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการก็ตระหนักถึงปัญหาและความยุ่งยากต่างๆ ของนักเรียนมัธยมศึกษาจึงได้มีการกำหนดไว้ในหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องจัดให้มีบริการแนะแนวให้นักเรียนของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องมีการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนอย่างน้อย 1 คาบต่อสัปดาห์ตลอดเวลาที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียน

สรุปได้ว่า ความจำเป็นและความสำคัญของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัศึกษาก็เพื่อช่วยเหลือนักเรียนในด้านการศึกษาในด้านอาชีพและในด้านปัญหาส่วนตัวบุคคลที่ผ่านชีวิตวัยรุ่นไปได้โดยปราศจากอุปสรรคเรียนสำเร็จประกอบอาชีพที่ดีและมีความสำเร็จในอาชีพก็ได้ชื่อว่าเขาประสบความสำเร็จอันน่าภาคภูมิใจในชีวิตแล้วหลังจากนั้นถ้าเขาตั้งต้นที่ดีโดยเลือกคู่ครองที่ดีย่อมจะทำให้ชีวิตสมรสเป็นสุขยั่งยืนและส่งผลไปถึงทายาทอันเป็นยอดปรารถนาของมนุษย์แต่ถ้าเขามีคู่ครองอันเป็นปัญหาและมีทายาทเป็นปัญหาของสังคมแม้จะร่ำรวยมั่งมีเพียงใดมีบ้านช่องเป็นปราสาทใหญ่โตก็หาความสุขในชีวิตไม่ฉะนั้นการจัดการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษาถึงครอบคลุมไปอย่างกว้างขวางมากนับว่าทั้งมีประโยชน์อันจะนำชีวิตของเยาวชนไปสู่ความสำเร็จที่รอคอยอยู่เบื้องหน้า

1.10 ประเภทของการแนะแนว

งานแนะแนวเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคมทั้งผู้รับบริการผู้ให้บริการการจัดประเภทของการแนะแนวนั้นนักวิชาการที่เกี่ยวข้องได้จัดประเภทของการแนะแนวไว้หลายแนวคิดนำเสนอได้ดังนี้

อนันต์ อนันตรังสี (ม.ป.ป., น. 46-47) ได้สรุปและแบ่งประเภทของการแนะแนวได้ 3 ประเภทคือ

1. การแนะแนวการศึกษา (Educational Guidance) หมายถึงการแนะแนวในด้านที่เกี่ยวกับการเล่าเรียนหรือการแนะแนวในโรงเรียน
2. การแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance) หมายถึงกระบวนการช่วยเหลือบุคคลในการเลือกอาชีพการทำงานและการได้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานที่ทำ

3. การแนะแนวเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวและสังคม (Personal Social Guidance) หมายถึงกระบวนการต่างๆ ที่ช่วยบุคคลให้มีชีวิตหรือความเป็นอยู่ที่มีความสุข มีความเจริญทั้งทางกายจิตใจอารมณ์มั่นคงสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้

กชพร ควงประเสริฐ (2557, น. ออนไลน์) ได้สรุปว่า ประเภทของการแนะแนวแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. แนะนำทางการศึกษา (Education Guidance) การแนะแนวทางการศึกษา เป็นกระบวนการของการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทางการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการทราบถึงแนวทางการเข้ารับการศึกษา แนวโน้มของการศึกษา โอกาสของการศึกษาในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ สามารถเลือกแนวทางการศึกษา ได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถทางสติปัญญา ความถนัด ความสนใจ ซึ่งจะส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต

2. แนะนำทางอาชีพ (Vocational Guidance) การแนะแนวทางอาชีพ เป็นกระบวนการของการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกของงานอาชีพ แนวทางและโอกาสของการประกอบอาชีพแต่ละอาชีพ การแนะแนวทางอาชีพ จะช่วยให้ผู้เรียน ผู้รับบริการรู้จักศึกษา โลกของงานอาชีพ รู้จักเตรียมตัวทางด้านอาชีพ และช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการเลือกงานอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง สามารถวางแผนการประกอบอาชีพได้ ซึ่งจะทำให้ทำงานอาชีพได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และมีความสุขกับการทำงาน

3. การแนะแนวทางด้านสังคมส่วนตัว (Personal Social Guidance) การแนะแนวทางด้านสังคมส่วนตัว เป็นกระบวนการของการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนหรือผู้รับบริการ ให้รู้จักปฏิบัติตนที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นผู้ที่มีความสุขกายและสุขภาพจิตดี มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น รู้จักทำตนให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและบุคคลอื่น

รวิวรรณ ชินะตระกูล (2549, น. 27-35) ได้แบ่งการแนะแนวแบ่งออกเป็น 3 ประเภทได้แก่

1. การแนะแนวทางการศึกษา (Educational Guidance)
2. การแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance)
3. การแนะแนวส่วนตัวและสังคม (Personal Social Guidance)

การแนะแนวทางการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือนักเรียนหรือบุคคลในทางการศึกษาเพื่อให้นักเรียนรู้จักเข้าใจและเลือกศึกษาได้อย่างเหมาะสมตามเอกัตภาพและ

ความสามารถของนักเรียนเพื่อให้ นักเรียน ได้มีการพัฒนาทางสติปัญญาความเฉลียวฉลาดได้อย่างเต็มที่ตามขีดความสามารถประโยชน์ของการแนะแนวทางการศึกษา

1. ให้รู้จักวิธีการเรียนที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
2. ให้รู้จักโลกกว้างทางการศึกษาเช่นรู้จักแหล่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางการศึกษาและทางเลือกการศึกษาต่อเป็นต้น
3. ให้รู้จักค้นคว้าด้านวิชาการต่างๆ เช่นวิธีการใช้อุปกรณ์การเรียนการใช้ห้องสมุดวิธีการรวบรวมและเขียนรายงานเป็นต้น
4. ให้รู้จักเลือกเรียนตามความสนใจหรือความถนัดหรือความสามารถของตนเอง
5. ให้รู้จักค้นคว้าด้านวิชาการต่างๆ เช่นการใช้อุปกรณ์การเรียนการใช้ห้องสมุดแหล่งวิชาการรู้จักวิธีการรวบรวมและเขียนรายงานเป็นต้น
6. ให้รู้จักวิธีการแก้ปัญหาการเรียนเช่นการทำงานไม่รีบร้อนทำงานล่าช้ากว่าคนอื่นฯ ไม่ค่อยฟึดฟัดในการทำงานเป็นต้น

การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่มุ่งเน้นช่วยเหลือให้บุคคลมีความสามารถในการเลือกประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับความถนัดความสามารถและความสนใจของตนเองตลอดจนการช่วยเตรียมบุคคลเพื่อการประกอบอาชีพการช่วยให้บุคคลมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพและช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาอาชีพของตน

หลักการสำคัญของการแนะแนวอาชีพ

1. การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในระยะยาวและค่อยเป็นค่อยไปดังนั้นควรจะเริ่มการแนะแนวอาชีพตั้งแต่เด็กอยู่ในวัยประถมศึกษาต่อเนื่องขึ้นไปในระดับมัธยมศึกษาและจนกระทั่งถึงระดับอุดมศึกษาในการแนะแนวอาชีพแต่ละระดับนั้นจะต้องคำนึงถึงวัยและความพร้อมของเด็กกล่าวคือในระดับประถมศึกษาเด็กยังไม่ถึงวัยที่จะเลือกงานหรือทำงานทั้งยังไม่สนใจเรื่องอาชีพมากนักแต่เป็นวัยที่ควรปลูกฝังเจตคติที่ดีต่ออาชีพต่างๆ ให้เกิดขึ้นให้เด็กรู้ว่าอาชีพต่างๆ เช่นชานาชาวไรแม่ค้าพ่อค้าแพทย์ครู เป็นต้นเป็นอาชีพเป็นงานที่มีเกียรติครั้งถึงระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาเด็กมีอายุมากขึ้นและเริ่มมองเห็นความจำเป็นในการเลือกอาชีพหรือการประกอบอาชีพผู้แนะแนวก็ควรวางโครงการแนะแนวอาชีพโครงการจัดหางานให้กว้างขวางและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นตามลำดับเพื่อให้ นักเรียน ได้มีทางเลือกมากยิ่งขึ้น

2. การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยข้อมูล

- 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนในการแนะแนวอาชีพแก่นักเรียนนั้นครูจำเป็นต้องเข้าใจในตัวนักเรียนอย่างลึกซึ้งโดยอาศัยข้อมูลจากตัวนักเรียนในทุกๆ ด้านที่มี

อิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนข้อมูลเหล่านี้อาจเก็บรวบรวมได้ด้วยวิธีการหลายๆ อย่างเช่น การสังเกตการสัมภาษณ์การใช้แบบสอบถามและการบันทึกระเบียบพฤติกรรมทดสอบต่างๆ การสำรวจความสนใจอาชีพเป็นต้นเมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนในด้านต่างๆ ดังกล่าวแล้วจึงสามารถช่วยให้นักเรียน ได้รู้จักและเข้าใจตนเองในการเลือกประกอบอาชีพของตนได้อย่างเหมาะสม

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพการแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในเรื่องของอาชีพดังนั้นข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพจึงเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนสามารถที่ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพได้อย่างถูกต้องข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต้องครอบคลุมในทุกด้านเช่นลักษณะของอาชีพสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาชีพนั้นคุณสมบัติต่างๆ ของผู้ประกอบอาชีพและประเภทของงานอาชีพต่างๆ ในสถานศึกษาอบรมเพื่อการประกอบอาชีพแนวโน้มการมีงานทำหรือความต้องการแรงงานแหล่งหางานเป็นต้น

2.3 ข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเช่นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติและค่านิยมของสังคมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองเพื่อเข้ากับสภาพแวดล้อมเป็นต้น

3. การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่ต้องการความร่วมมือจากทุกๆ ฝ่าย การจัดบริการและแนวอาชีพในสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษานั้นและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องตลอดจนความร่วมมือของชุมชนในท้องถิ่นของตนที่สถานศึกษานั้นตั้งอยู่จึงจะทำให้งานแนะแนวอาชีพเกิดประสิทธิผลครอบคลุมในทุกด้าน

4. การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่มุ่งให้บุคคลตัดสินใจด้วยตนเองโดยยึดหลักในเรื่องของการให้บุคคลเป็นผู้กำหนดชีวิตของตน

5. การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือบุคคลอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

5.1 ช่วยให้นักลารู้จักตนเองว่าตนมีความถนัดความสามารถความสนใจและบุคลิกอย่างไรเพื่อจะเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน

5.2 ช่วยให้นักลารู้จักข้อมูลทางอาชีพอย่างกว้างขวางในทุกๆ ด้าน

5.3 ช่วยให้นักลารู้จักตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

5.4 ช่วยให้นักล.ได้มีโอกาสศึกษาฝึกฝนอบรมหรือสัมผัสเกี่ยวข้องกับงานอาชีพต่างๆ ตามความเหมาะสมเพื่อให้เกิดทักษะความสามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพได้

5.5 ช่วยให้นักล.มีงานทำหลังจากสำเร็จการศึกษาหรือให้มีการศึกษาฝึกฝนอบรมเพิ่มเติมเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต

5.6 จัดให้มีการติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมและแนวอาชีพที่ควรให้มีขึ้นในสถานศึกษาและสถานศึกษาโดยทั่วๆ ไปสามารถนำไปปฏิบัติได้มีดังนี้คือ

1. ชี้แจงให้เห็นคุณค่าของวิชาที่เรียนรวมทั้งชี้แจงให้เห็นว่าวิชาต่างๆ เหล่านี้ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือกมีความสัมพันธ์กับอาชีพต่างๆ อย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเรียนวิชาต่างๆ อย่างมีความหมายเมื่อคิดว่าวิชาเหล่านั้นมีประโยชน์อย่างไรในการประกอบอาชีพ

2. จัดอภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ภายในห้องเรียนหรือในชั่วโมงโฮมรูม โดยที่พยายามเลือกสรรอาชีพที่เห็นว่ามีส่วนสัมพันธ์กับวิชาเรียนหรือหัวข้อที่ดึงดูดความสนใจเด็ก เช่น อิทธิพลของสิ่งประดิษฐ์ต่อชีวิตของเรา การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โลกของงานในชุมชน การเตรียมตัวเลือกอาชีพ เป็นต้น

3. ใช้แบบสำรวจตรวจสอบความสนใจและความถนัดในอาชีพต่างๆ โดยอาจเลือกอาชีพที่สำคัญๆ ให้เด็กเลือกตอบหรืออาจใช้แบบตรวจสอบความสนใจในอาชีพหรือแบบทดสอบความถนัดของกองวิจัยทางการศึกษาระบบวิชาการหรือการจัดหางานกรมแรงงานก็ได้ เมื่อทราบความสนใจดังกล่าวแล้วอาจแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยๆ ตามความสนใจแล้วติดต่อเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีประสบการณ์มาบรรยายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฟัง

4. ส่งเสริมให้มีการจัดชุมนุมอาชีพต่างๆ ตามความสนใจและความถนัด เช่น ชุมนุมศิลปศึกษา ชุมนุมเกษตรกรรม ชุมนุมคหกรรม ชุมนุมธุรกิจ ชุมนุมถ่ายภาพ ชุมนุมดนตรี ชุมนุมศิลปะการละคร เป็นต้น

5. แทรกบทความเกี่ยวกับอาชีพในหนังสือพิมพ์เช่น อาจจะเป็นบทความเกี่ยวกับชีวประวัติของผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพต่างๆ บทความเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในการทำงาน เป็นต้น

6. จัดนิทรรศการอาชีพต่างๆ ในห้องสมุดอาจจัดเป็นมุมอาชีพตามที่เด็กสนใจ อาจมีภาพแผ่นผังโปสเตอร์ประกอบทั้งนี้โดยอาศัยความร่วมมือจากบรรณารักษ์และนักเรียนที่มีความสนใจในอาชีพนั้นๆ

7. จัดฉายภาพยนตร์ภาพนิ่งฟิล์มสตริปหรือวีดีโอเทปเกี่ยวกับอาชีพให้นักเรียน ได้มีโอกาสชมเป็นครั้งคราว โดยการติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ ที่มีสิ่งเหล่านี้เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม กรมแรงงาน สำนักงานข่าวสารของประเทศต่างๆ เป็นต้น

8. จัดทัศนศึกษาพานักเรียนไปชมโรงงานอุตสาหกรรมร้านสรรพสินค้าใหญ่ๆ หรือโรงแรมใหญ่ๆ ในการจัดทัศนศึกษาออกสถานที่ดังกล่าวนี้ควรมีการวางแผนล่วงหน้าเช่น ควร

ให้นักเรียนเตรียมตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าหรือเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ฟังก่อนและเมื่อกลับจากการทัศนศึกษาแล้วก็ควรให้นักเรียนทำรายงานหรือวิพากษ์วิจารณ์ตามความคิดเห็นของตนเอง

9. จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสำรวจอาชีพในชุมชนโดยให้นักเรียนออกไปสอบถามหรือสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ ตามความสนใจแล้วกลับมารายงานให้นักเรียนคนอื่นๆ ในห้องทราบ

10. เชิญผู้ปกครองมาพบปะเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของบุตรหลานของตน

11. ให้เด็กเล่นละครเพื่อแสดงบทบาทอาชีพต่างๆ เพื่อให้เด็กได้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ

12. จัดให้มีวันอาชีพ (Career Day) มีนิทรรศการแสดงผลภัณฑ์และการทำงานของโรงเรียนหรือห้างร้านต่างๆ จัดให้มีวิทยากรบรรยายหรือจัดอภิปรายเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ทั้งนี้โดยอาศัยความร่วมมือจากชุมชนในการจัดงานด้วยและที่สำคัญก็คือควรให้นักเรียนมีส่วนช่วยงานด้วย เช่นการติดต่อประสานงานการจัดสถานที่และการต้อนรับ เป็นต้น

13. จัดบริการงานให้นักเรียนทำในยามว่างๆ โดยติดต่อกับบริษัทห้างร้านต่างๆ ที่ให้ความร่วมมือ

14. การจัดตั้งศูนย์สนเทศทางอาชีพศูนย์สนเทศทางอาชีพจะเป็นแหล่งบริการข้อมูลทางด้านอาชีพ โดยเฉพาะเช่นข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งรับสมัครงาน ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงาน เป็นต้นนอกจากนี้ศูนย์สนเทศทางอาชีพอาจจัดบริการให้คำปรึกษาทางอาชีพควบคู่ไปด้วยก็ได้

15. การจัดโครงการสัมผัสอาชีพทางสถานศึกษาอาจจะจัดให้นักเรียนได้สัมผัสอาชีพหลายๆประเภทด้วยการให้นักเรียนได้ฝึกงานในสถานประกอบการระยะสั้นๆ หลายแห่งหรือจัดให้ลักษณะของการดูงานตามสถานประกอบการหลายๆ แห่ง เป็นต้น

การแนะแนวส่วนตัวและสังคมเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลพัฒนาตนเองด้านส่วนตัวและสังคมอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขมีความเจริญทางกายทางใจมีอารมณ์ที่มั่นคงเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ต่อสังคมและตนเองเช่น

1. มีบุคลิกภาพที่ดีโดยชี้ให้เห็นลักษณะของบุคลิกภาพที่ดีให้เห็นความสำคัญของบุคลิกภาพกับอาชีพต่างๆ

2. การปรับตัวได้ดีในสังคมและสิ่งแวดล้อมได้

3. มีความสามารถเป็นผู้ตามและผู้นำ

4. มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง

5. มีชีวิตครอบครัวที่เป็นสุข

สรุปได้ว่างานแนะแนวเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหาและการแก้ปัญหาของคนในสังคมดังนั้นการแบ่งประเภทของการแนะแนวนั้นจึงแบ่งตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้รับบริการได้มีโอกาสได้เรียนรู้ตนเองรู้จักเด่นจุดดีของความถนัดและศักยภาพของตนเองจนในที่สุดสามารถพัฒนาตนเองสู่ความต้องการที่แท้จริงของตนเองภายใต้การนำเสนอข้อมูลที่ต้องการจากผู้ให้บริการ

1.11 ประโยชน์ของการแนะแนว

การที่บุคคลสามารถเข้าใจการแนะแนวอย่างลึกซึ้งและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองได้จะทำให้มีสุขภาพจิตและสุขภาพทางกายที่สมบูรณ์รู้จักแนวทางในการป้องกันปัญหาและแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดีซึ่งนักการศึกษาได้สรุปประโยชน์ของการแนะแนวได้ดังนี้

พัชรี สวนแก้ว (2546, น. 12) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการแนะแนวไว้ว่า

1. ช่วยให้ผู้บุคคลสามารถศึกษาหาความรู้อย่างถูกวิธีช่วยให้เกิดความเข้าใจได้และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ช่วยให้ผู้บุคคลสามารถศึกษาไปตามความถนัดของตนเองสามารถเลือกวิชาตามความรู้ความสามารถของตนเอง
3. ช่วยกระตุ้นให้ผู้บุคคลเห็นคุณค่าของการศึกษาทำให้เกิดความสนใจและมีความพอใจที่จะศึกษาหาความรู้
4. ช่วยให้ผู้สถาบันหรือสถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมได้สนองความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละบุคคล
5. ช่วยป้องกันปัญหาต่างๆ โดยวางแผนเอาไว้ล่วงหน้าเพื่อช่วยให้บุคคลหลีกเลี่ยงปัญหาที่ไม่ต้องเผชิญกับปัญหา
6. ช่วยให้ผู้บุคคลรู้จักคิดและร่วมกิจกรรมต่างๆ ไปตามความพอใจและความสามารถของตนเอง
7. ช่วยให้ผู้บุคคลสามารถเลือกอาชีพตามความถนัดของตนเองอันจะเป็นแนวทางไปสู่ความสัมฤทธิ์ผลในอาชีพที่ตนเองเลือก
8. ช่วยให้ผู้บุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์รู้จักคิดและปฏิบัติสิ่งใหม่ๆ ได้ด้วยตัวเองสร้างความเชื่อมั่นให้กับตัวเอง
9. ช่วยให้ผู้บุคคลได้มีการพัฒนาการไปอย่างถูกหลักวิธีโดยมีการพัฒนาไปพร้อมๆ กันทั้งทางด้านจิตใจร่างกายอารมณ์และสังคม

10. ช่วยให้ผู้บุคคลประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น

11. ช่วยให้ผู้บุคคลรู้จักรักษาระเบียบวินัยและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม รู้จักหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองดีของประเทศชาติและเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวมีมานะอดทนขยันหมั่นเพียรเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

12. ช่วยให้ผู้บุคคลเข้าใจตนเองรู้จักตัวของตัวเองอย่างแท้จริงรู้จักคิดและแก้ปัญหาได้ด้วยตัวเองรู้จักวางแผนของชีวิตในอนาคตและดำเนินชีวิตไปตามที่ความต้องการ

13. ช่วยให้ผู้บุคคลรู้จักและเข้าใจสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวรู้จักเข้าใจบุคคลอื่นมีความเห็นอกเห็นใจและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ดีเป็นที่ยอมรับของสังคมทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นสามารถทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้

14. ช่วยให้ผู้บุคคลเป็นคนมีเหตุผลไม่ใช้อารมณ์เป็นเครื่องตัดสินปัญหา รู้จักคุณค่าของตนเองและนำคุณค่าของตนเองไปใช้ให้เป็นประโยชน์

15. ช่วยให้ผู้พ่อแม่ผู้ปกครองและครูรู้เหตุแห่งพฤติกรรมเพื่อหาทางช่วยขจัดปัญหาได้ง่ายขึ้น

ประธาน ทิพย์ธรา (ม.ป.ป., น. 21) ได้เน้นถึงประโยชน์ของการแนะแนวว่า

1. ประโยชน์ต่อนักเรียนการแนะแนวช่วยให้เด็กเรียนได้ดีขึ้นสามารถเลือกเรียนวิชาได้เหมาะสมกับสภาพของตนยิ่งขึ้นทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนและช่วยให้เด็กปรับตัวได้ดีขึ้นเหมาะสมขึ้นสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขพอสมควรแก่ศักยภาพ

2. ประโยชน์ต่อครูผู้บริหารและโรงเรียนบริการต่างๆ ในงานแนะแนวจะช่วยให้ครูเข้าใจนักเรียนได้ดียิ่งขึ้นสามารถปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของเด็กช่วยลดปัญหาความประพฤติกของเด็กลงได้

3. ประโยชน์ต่อบิดามารดาและผู้ปกครองซึ่งมีบทบาทในการช่วยเหลือพัฒนาเด็กให้เข้าใจเด็กของตนดีขึ้นรู้ความสามารถพิเศษและข้อบกพร่องของเด็กของตนอย่างถ่องแท้เข้าใจพฤติกรรมของเด็กสามารถชี้ช่องทางและแนะให้เด็กของตนสามารถตัดสินใจเลือกทางการศึกษาและไม่เร่งรัดเด็กของตนเรียนในสิ่งที่เกินความสามารถอันจะทำให้เกิดผลเสียหายต่อเด็กได้

ช่อลัดดา ขวัญเมือง (2547, น. 13) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการแนะแนวดังนี้

1. การช่วยให้นักเรียนรับข้อมูลที่มีคุณค่าจากการแนะแนวทั้งทางการศึกษาอาชีพและส่วนตัวเพื่อประกอบการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับตนช่วยให้เกิดความมั่นใจในการที่จะกระทำตามที่ได้ตัดสินใจมากขึ้น

2. เพื่อให้ นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับครูกล้าที่จะปรึกษาหารือกับครูแนะแนว
เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น
3. การช่วยให้นักเรียนได้ปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองให้มีลักษณะที่พึง
ประสงค์มากขึ้นเพื่อจะได้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. การช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครูต่อเพื่อนต่อโรงเรียนและต่อสังคม
5. ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในตนเองอย่างแท้จริงยอมรับตนเองตามสภาพที่
เป็นจริงอันจะส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีต่อไป
6. ช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสพบปะกับนักเรียนเป็นกลุ่มอย่างใกล้ชิดและ
ทั่วถึงทำให้ประหยัดเวลาในการให้ข้อมูลแก่นักเรียน
7. ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสให้ข้อมูลทั้งทางการศึกษาอาชีพและส่วนตัว
ทันต่อเหตุการณ์
8. ช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้เทคนิคต่างๆ ในการรวบรวมข้อมูลเด็กเป็น
รายบุคคลอย่างรวดเร็วและครบถ้วนทุกคน
9. ช่วยให้นักเรียนได้ทราบถึงความต้องการความสนใจความสามารถและ
ความถนัดของนักเรียนแต่ละคนอย่างถูกต้องอันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดแผนการเรียนและการ
จัดบริการแนะแนวอื่นๆ ต่อไป
10. ช่วยให้นักเรียนได้รู้จักนักเรียนที่มีปัญหาในด้านต่างๆ เพื่อจะได้แก้ไข
ปัญหาได้ทันท่วงทีก่อนที่จะสายเกินไป
11. ช่วยให้การจัดการบริการแนะแนวทุกบริการประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย
เพราะนักเรียนเห็นคุณค่าของบริการแนะแนวที่มีต่อตนเอง
12. ช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ดำเนินไปด้วยดีและมี
ประสิทธิภาพเพราะไม่ต้องเสียเวลาในการปรับพฤติกรรมของนักเรียนที่มีปัญหาทั้งในด้าน
พฤติกรรมและการเรียนสามารถทุ่มเวลาในการสอนวิชาการตามที่รับผิดชอบได้เต็มที่
13. ช่วยลดปัญหาความประพฤตินักเรียนทำให้ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการผิด
ระเบียบวินัยและกฎข้อบังคับของโรงเรียนช่วยให้นักเรียนดำเนินไปได้ด้วยดี
14. ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมของโรงเรียน
ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
15. ช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูแนะแนวกับผู้ปกครองช่วยให้
ผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียนและกระบวนการเรียนการสอนของครูทำให้เกิดความร่วมมือซึ่ง
กันและกันในการที่จะพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน

16. ช่วยให้ชุมชนได้รับความสนใจจากนักเรียนนักเรียนเห็นคุณค่าของชุมชนไม่ทอดทิ้งชุมชนและพร้อมที่จะพัฒนาชุมชนของตนให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

17. ช่วยให้ประเทศชาติมีพลเมืองที่ดีมีคุณสมบัติตามที่หลักสูตรต้องการคือช่วยเหลือตนเองได้และรู้จักเสียสละที่จะช่วยเหลือสังคมตามความสามารถของตนเอง

พนม ลิมอารีย์ (2548, น. 14) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ทำให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดีรู้จักเลือกและตัดสินใจได้อย่างฉลาดและเหมาะสมสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ที่ตนประสบได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถวางแผนการชีวิตในอนาคตของตนเองและสามารถนำตนเองไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ทั้งยังช่วยให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้เกิดความเจริญอกงามทุกด้านอย่างมีบูรณาการ

2. ช่วยให้คณะครูรู้จักนักเรียนของตนแต่ละคนอย่างลึกซึ้งทำให้ยอมรับนักเรียนในฐานะเป็นเอกัตบุคคลเข้าใจว่านักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างในด้านต่างๆ เช่น สติปัญญา สุขภาพร่างกายความถนัดความสนใจค่านิยมทำให้ทางโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและช่วยแก้ปัญหาของโรงเรียนที่เกิดจากนักเรียนลดน้อยลงไปอีกด้วย

3. ช่วยให้บิดามารดาและผู้ปกครองของนักเรียนรู้จักและเข้าใจเด็กของตนดีขึ้นยอมรับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับบุตรหลานของตนในฐานะที่เป็นบุคคลหนึ่งซึ่งแตกต่างจากบุคคลอื่นๆ และให้ความร่วมมือแก่ทางโรงเรียนในการส่งเสริมพัฒนาบุตรหลานของตน

4. ช่วยให้สังคมและประเทศชาติได้ประชากรที่มีคุณภาพไม่เป็นผู้ที่จะก่อให้เกิดปัญหาสังคมและช่วยเพิ่มพูนเศรษฐกิจของประเทศเนื่องจากเด็กได้เรียนและได้ประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความสามารถความถนัดและความสนใจของตน

นิรนาท แสนสา (2554, น. 4) ได้กล่าวว่า การแนะแนวจึงเป็นกิจกรรมสำคัญที่หากมีการดำเนินการให้บริการแก่ผู้เรียนได้อย่างทั่วถึงเท่าเทียมและเต็มรูปแบบตามหลักวิชาชีพการแนะแนวจะมีประโยชน์ต่อผู้เรียนโดยสรุป 3 ประการได้แก่

1. เป็นการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจตนเองเห็นคุณค่ารักและพึงพอใจในความเป็นตัวของตัวเองรู้จักเป็นผู้ให้-ผู้รับสามารถปรับตัวมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นตลอดจนมีการพัฒนาตนเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมีคุณภาพ

2. เป็นการป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่มีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติศาสนา

วัฒนธรรมซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาเรื่องการถูกล่อลวงการใช้แรงงานข้ามชาติการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลการแพร่ระบาดของยาเสพติดการกระทำความรุนแรงตลอดจนปัญหาเรื่องการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพในกลุ่มประชาคมอาเซียนเป็นต้นปัญหาต่างๆ ดังกล่าวผู้เรียนมีโอกาสตกเป็นเหยื่อต่อสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งการป้องกันปัญหาจะสำเร็จได้นั้นนอกจากปัจจัยภายในตัวผู้เรียนที่จะต้องตระหนักและรู้เท่าทันแล้วพ่อแม่ผู้ปกครองครูและบุคลากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องล้วนมีความสำคัญต่อการดำเนินการแนะแนวเพื่อช่วยกันป้องกันปัญหาให้แก่ผู้เรียนด้วย

3. เป็นการแก้ไขปัญหาให้กับผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียนการศึกษาต่อการประกอบอาชีพการพัฒนาบุคลิกภาพการปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ ที่ผู้เรียนอาจประสบเมื่อประเทศไทยเข้าร่วมเป็นหนึ่งเดียวกับประชาคมอาเซียนซึ่งการแนะแนวสามารถจัดกิจกรรมทั้งแบบรายบุคคลหรือแบบกลุ่มเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถเผชิญและก้าวพ้นปัญหาอุปสรรคสามารถพัฒนาตนก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้เต็มตามศักยภาพยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การแนะแนวนับว่าเป็นประโยชน์มากมายต่อบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อมการจัดกิจกรรมการแนะแนวจะช่วยขจัดปัญหาต่างๆ ด้านช่วยให้บุคคลมองเห็นปัญหาแล้วเกิดความกระตือรือร้นในใจสามารถที่แก้ปัญหาได้ด้วยตัวเองยอมรับสภาพที่แท้จริงของตนเองพยายามที่จะช่วยเหลือตนเองให้ได้มากที่สุดรู้จักระมัดระวังตัวในการดำเนินชีวิตเพราะความสำเร็จในชีวิตมนุษย์อยู่ที่การรู้จักกำหนดเป้าหมายที่อยู่ในความสามารถของตนเองที่จะก้าวไปถึงบุคคลที่มีการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาของการแนะแนวจะเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิต นอกจากนี้การแนะแนวยังมีสิ่งทีละเอียดอ่อนลึกซึ่งเมื่อบุคคลนำไปใช้ได้ถูกต้องและเหมาะสมจะทำให้เป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตดำเนินชีวิตอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และจะทำให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยในประเทศ

สมาน อุ่นวงศ์ (2548) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโดยใช้กิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายในตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจสามารถจัดกิจกรรมการแนะแนวได้ดีขึ้นทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมากคือบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียน

รายบุคคลบริการสนเทศบริการให้คำปรึกษาบริการจัดวางตัวบุคคลบริการติดตามและประเมินผล ซึ่งควรพัฒนาและนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

สมหวัง ทาแกง (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหาและ แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผลการวิจัย ตอนที่ 1 สภาพการบริหารจัดการงานแนะแนว ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยภาพรวม มีการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า มีการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก 1 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนว มีการบริหารจัดการอยู่ใน ระดับปานกลาง 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปี และ ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน นอกนั้นมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับน้อย ตอนที่ 2 ปัญหา การบริหารจัดการงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 โดยภาพรวมมีปัญหาการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณา รายละเอียด พบว่า มีปัญหาการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการกำหนด นโยบายและการบริหารงานแนะแนว และ ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนางาน และมีปัญหา การบริหารจัดการอยู่ในระดับน้อย 1 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนว นอกนั้นมีปัญหาการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง ตอนที่ 3 แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการ งานแนะแนวของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พอสรุปได้ดังนี้ 3.1 ขั้นตอนการกำหนดนโยบายและการบริหารงานแนะแนว สถานศึกษาควร จัดการบริหารงานแนะแนว โดยความร่วมมือของทุกฝ่าย 3.2 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาและ แผนปฏิบัติการประจำปี สถานศึกษาควรบริหารงานแนะแนวในรูปของคณะกรรมการ โดยมิ การกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน 3.3 ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษาควร เป็นผู้นำใน การพัฒนางานแนะแนว โดยมีการกำกับ ติดตามและเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจงานแนะแนว ควรมีการประเมินผลงานแนะแนว 3.4 ขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติงานและรายงานผลเสนอ ฝ่าย บริหาร สถานศึกษาควรมีการกำหนดกรอบในการประเมินและควรให้ความรู้เกี่ยวกับการ ประเมิน โครงการแก่บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง 3.5 ขั้นตอนการ ปรับปรุงและพัฒนา สถานศึกษา ควรมีการนำกระบวนการบริหารอย่างมีคุณภาพหรือวงจร PDCA มาใช้กำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนางานแนะแนว

กมลวรรณ เทียงธรรม (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหา การบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการประเมินผล มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง 2. ปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา นครราชสีมา โดยรวม มีปัญหาการบริหารงานแนะแนวอยู่ในระดับน้อย เมื่อแยกวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการประเมินผล มีปัญหาการบริหารงานแนะแนวอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน 3. ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนว 3.1 ผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนว ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการวางแผน การจัดองค์การ การจัดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน การอำนวยความสะดวก และการประเมินผล 3.2 ผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนวที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ในด้านการวางแผน การจัดองค์การ การจัดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน การอำนวยความสะดวก และการประเมินผล 3.3 ผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนว ที่จบสาขาวิชาต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนว โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

นิทัศน์ นักเสียง (2549) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ปัญหาการบริหารการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน 2. ปัญหาการบริหารการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูที่รับผิดชอบงานแนะแนวในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

อภิษฎา จุลพันธ์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีมีสภาพการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่าสภาพการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และระดับ .05 ในงานศึกษารวบรวมข้อมูลงานสารสนเทศงานให้คำปรึกษาป้องกันส่งเสริมพัฒนาช่วยเหลืองานติดตามและประเมินผลโดยโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานแนะแนวมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

วารินทร์ บุญเชิด (2550) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารงานการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพการบริหารงานในการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานในการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานในการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานในการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่กับสถานศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วุฒิชัย ปลื้มจิต (2552) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผน ด้านการ ตรวจสอบด้านการปรับปรุงและพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการปฏิบัติตามแผน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. ข้าราชการครูที่มีความรู้ด้านการแนะแนวต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ภาคี ขุนนนท์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการบริหารงานแนะแนว โดยการสร้างเครือข่ายของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานแนะแนวโดยการสร้างเครือข่ายของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีความเหมาะสมและเป็นไปได้ประกอบด้วย 5 งาน ได้แก่ 1) งานศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 6 รายการเช่นกำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษารวบรวมข้อมูลของผู้เรียนเยี่ยมบ้านผู้เรียนประสานงานสมาชิกเครือข่ายเพื่อรวบรวมข้อมูลผู้เรียน 2) งานสารสนเทศประกอบด้วย 5 รายการเช่นปรับปรุงข้อมูลของเครือข่ายให้เป็นปัจจุบันประสานงานกับสถานประกอบการเกี่ยวกับข้อมูลการประกอบอาชีพเช่นแผนผังหรือวารสาร 3) งานให้คำปรึกษาประกอบด้วย 5 รายการเช่นขอความช่วยเหลือจากสมาชิกเครือข่ายในการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนประสานงานกับสมาชิกเครือข่ายที่มีความชำนาญในวิชาชีพเฉพาะทางมาให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน 4) งานส่งเสริมพัฒนาช่วยเหลือประกอบด้วย 7 รายการเช่นประสานงานเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนประสานงานสถานประกอบการเพื่อจัดหางานให้ผู้เรียน 5) งานติดตามและประเมินผลประกอบด้วย 11 รายการ เช่นติดตามผู้เรียนที่ได้รับการช่วยเหลือจากสมาชิกเครือข่ายจัดให้มีกล่องรับฟังความคิดเห็นจัดทำสถิติผู้เรียนที่จบการศึกษาเชิญพ่อแม่ผู้ปกครองมาประชุมทุกภาคเรียน

ปัญญา เชื้อชัย (2552) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพในการดำเนินงานแนะแนว ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 5 ผลการวิจัยพบว่าข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อสภาพในการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการวางแผนการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีสภาพในการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 5 ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีความรู้ด้านการแนะแนวต่างกัน มีความคิดเห็นในการดำเนินการแนะแนวในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีสภาพในการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 5 ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Rottscaffer (2000, p. 1448-A) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและขอบข่ายของบริการแนะแนวในโรงเรียนของสมาคมคริสเตียนแห่งชาติจำนวน 20 โรงเรียนการวิจัยแบ่งเป็นสองตอน ตอนแรกเป็นการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามผู้บริหารจำนวน 20 คน ครู 107 คน และครูแนะแนว

25 คนตอนที่สองเป็นการศึกษาเจตคติของบุคลากรดังกล่าวที่มีต่อโครงการแนะแนวในโรงเรียนผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหารทุกคนเห็นความจำเป็นของบริการแนะแนวและพยายามที่จะสนับสนุนให้โครงการนี้สมบูรณ์ขึ้น
2. มีโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25 เท่านั้นที่มีครูแนะแนวที่ทำงานเต็มเวลา
3. ครูส่วนใหญ่ไม่ได้เตรียมตัวทางวิชาการเพื่อรับผิดชอบในการจัดบริการแนะแนว
4. เจตคติของผู้บริหารครูแนะแนวและครูที่มีต่อโครงการแนะแนวในโรงเรียนไม่ต่างกัน
5. ความมั่นคงของโครงการแนะแนวขึ้นอยู่กับครูใหญ่ที่มีเจตคติเชิงนิมิตต่อโครงการแนะแนวการจัดบริการให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนอย่างมีระบบและการใช้ข่าวสารทางการศึกษาและอาชีพอย่างกว้างขวางส่วนสาเหตุที่ทำให้โครงการแนะแนวในโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวังเป็นเพราะขาดบุคลากรที่จะมาดำเนินงานกล่าวคือโรงเรียนไม่มีครูแนะแนวที่ทำงานเต็มเวลาไม่มีการฝึกอบรมครูประจำการและขาดการติดตามผล

Lehmanowsky (2000, p. Abstract) ได้ศึกษาความต้องการการบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษาของนักเรียนจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยสร้างความเข้าใจระหว่างนักเรียนครูผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนลินคอน (Lincon) เกี่ยวกับความต้องการบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษาจากโรงเรียนของนักเรียนประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนครูผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนลินคอนผลการศึกษาพบว่านักเรียนต้องการบริหารงานแนะแนวและการให้คำปรึกษาจากโรงเรียนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

1. โครงการพัฒนาวิชาชีพ
2. วิธีตัดสินใจเลือกวิทยาลัยเพื่อการศึกษาต่อ
3. การเตรียมตัวเข้าไปทำงาน
4. การสมัครงาน
5. การฝึกงาน
6. แนวทางการศึกษาต่อระดับที่สูง
7. แนวทางแห่งความสำเร็จ
8. วิธีทำให้ผู้อื่นเข้าใจและยอมรับ
9. วิธีการเข้าใจและยอมรับตนเอง

Mendez (2001, p. 464-A) ได้ศึกษาเรื่องกรณีศึกษาเชิงปริมาณเกี่ยวกับการ โอน และประสบการณ์ในปีแรกของนักศึกษาในวิทยาลัยชุมชน Hispanic ในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่ามีปัจจัยมากมายที่จะทำให้ให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในปีที่ 1 ในการเรียนด้านในการเรียนด้านวิศวกรรมศาสตร์เช่นการแนะแนวเกี่ยวกับทักษะในการเรียนและการจัดการเวลา โครงการสอนพิเศษการบริการการสนับสนุนนักเรียนองค์การนักเรียนและการสนับสนุนเป็นผู้ช่วยในการสอน

Jackard (2003, p. 2105-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูแนะแนวจากครูแนะแนวเพื่อค้นหาว่ามีอะไรบ้างที่เป็นลักษณะส่วนตัวการศึกษาและอาชีพของครูแนะแนวโดยศึกษาจากครูแนะแนวในมหาวิทยาลัยต่างๆจำนวน 989 คนผลการศึกษาพบว่า

1. ครูแนะแนวส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโทครูแนะแนวทั้งชายและหญิงมีลักษณะทางการศึกษาค่อนข้างคล้ายกัน
2. สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์ต่อลักษณะทางการศึกษา
3. ครูแนะแนวที่มีอายุมากกว่าจะมีประสบการณ์ในการให้การปรึกษามากกว่า
4. ครูแนะแนวที่เป็น โสดหย่าร้างหรือเป็นม่ายเป็นบุคคลที่เหมาะสมจะเป็นครูแนะแนวมากกว่าครูที่มีคู่ครอง

Rollins (2003, p. 264-A) ได้ศึกษาเรื่องการจัดลำดับความสำเร็จของผู้ให้คำปรึกษาการแนะแนวใน โรงเรียนมัธยมศึกษาปลาย, น. กรณีศึกษาเศรษฐศาสตร์สังคมเชื้อชาติและเพศ ผลการวิจัยพบว่าความเข้มงวดทางด้านวิชาการเพิ่มขึ้นก็คือคำปรึกษาของผู้ให้คำปรึกษาขึ้นอยู่กับ การเพิ่มพูนของเศรษฐศาสตร์สังคมนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีเศรษฐกิจครอบครัวสูงมีผลสำเร็จมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีเศรษฐกิจครอบครัวต่ำ

Wonsley (2003, p. 1567-A) ได้ศึกษาเรื่องระบบโรงเรียนของรัฐในการสนับสนุน ด้านการศึกษาและการบริการเพื่อความสำเร็จการเสถียรของวัยรุ่นที่ด้อยโอกาสและมิถุนในการสำเร็จ การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาผลการวิจัยพบว่าวัยรุ่นที่มีอายุ 19 ปีได้รับการสนับสนุนสูงทางด้าน การศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิตและสุขภาพทั่วไปรวมทั้งการบริการทางด้านสุขภาพอีกด้วยส่วนที่มี การสนับสนุนน้อยคือกลุ่มสนับสนุนน้อยคือกลุ่มสนับสนุนที่มีวัยเดียวกันกลุ่มให้คำปรึกษาและ การรักษาก่อนเกิดรวมทั้งการจัดเตรียมในการคลอดบุตรส่วนข้อแนะนำต่อไป1. พัฒนกรณีศึกษา ติดตามผลสำเร็จทางการบริการ2. จัดให้มีการศึกษาเกี่ยวกับการบริการในรัฐอื่นๆ

Higgins (2004, p. 7057-A) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารที่มีต่อโครงการแนะแนวของโรงเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐโอไฮโอผู้วิจัยใช้

แบบสอบถามทำการสำรวจการรับรู้ของผู้บริหารที่มีต่อโครงการแนะแนวในโรงเรียนของตนผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหารส่วนมากรับรู้ว่าคุณแนะแนวของโรงเรียนกำลังให้บริการแก่นักเรียน
2. ผู้บริหารส่วนมากรู้สึกว่าคุณให้การปรึกษาควรมีเวลา 36-56 % ของเวลาทำงานให้คำปรึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล
3. ผู้บริหารให้ความเห็นว่าอัตราส่วนระหว่างผู้ให้การปรึกษากับนักเรียนควรจะเป็นผู้ให้คำปรึกษา 1 คนต่อนักเรียน 320 คน
4. ผู้บริหารเห็นว่าการปรับปรุงโครงการแนะแนวให้ดีขึ้นคือการเพิ่มจำนวนผู้ให้การปรึกษา

Concha (2006, p. 242-A) ได้วิจัยเรื่องการแนะแนวและการให้การปรึกษาทางจิตวิทยาและการศึกษาด้านอารมณ์ผลวิจัยพบว่าการศึกษาด้านอารมณ์อาจมีอยู่ในแนวคิดของอารมณ์ทฤษฎีอารมณ์ความเจริญก้าวหน้าทางด้านการศึกษาศึกษาด้านจิตวิทยาการศึกษาด้านสุขภาพและทักษะทางสังคมเป็นต้น

Corominas (2006, p. 3142-A) ได้วิจัยเรื่องทฤษฎีใหม่ในอาชีพเป็นผู้ให้การปรึกษาซึ่งจะตอบสนองการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคมปัจจุบันการวิจัยนี้ได้กล่าวถึงที่มาและการพัฒนาของการแนะแนวทางด้านอาชีพและการพัฒนาอาชีพในศตวรรษที่ 20 ผลการวิจัยพบว่าการเปลี่ยนแปลงของสังคมมีผลกระทบต่ออาชีพเป็นผู้ให้คำปรึกษาทั้งทางตรงและอ้อมซึ่งชี้ให้เห็นความต้องการในการปรับปรุงกลยุทธ์ในการเป็นผู้ให้การปรึกษา

จากการศึกษาเอกสารที่ได้รวบรวมมาข้างต้นนั้นกล่าวสรุปได้ว่าการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญและจำเป็นที่ต้องจัดให้แก่ นักเรียน โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาซึ่งเป็นระดับที่ต้องปรับเปลี่ยนในหลายๆด้านไม่ว่าจะเป็นด้านสถานที่เรียน เพราะนักเรียนต้องเปลี่ยนสถานที่เรียนจากโรงเรียนประถมศึกษาไปสู่โรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งมีความแตกต่างจากเดิมทั้งหลักสูตรและวิธีการเรียนทั้งนี้หากโรงเรียนมีความสามารถในการดำเนินการจัดบริการแนะแนวได้ดีมีประสิทธิภาพแล้วปัญหาต่างๆจะลดน้อยลงเนื่องจากกระบวนการแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักตนเองรู้จักสิ่งแวดล้อมสามารถตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสมทั้งในด้านการศึกษาอาชีพและการมีบุคลิกภาพที่พึงประสงค์สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขดังนั้นหน้าที่สำคัญในการจัดกิจกรรมแนะแนวจึงเป็นหน้าที่ของครูทุกคนและการจัดบริการแนะแนวก็หนึ่งในหน้าที่ที่ต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรจากทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารต้องเข้าใจและสามารถให้การสนับสนุน

โครงการแนะแนวในโรงเรียนเพื่อให้งานแนะแนวในโรงเรียนประสบผลสำเร็จเป็นประโยชน์แก่นักเรียนโดยตรงทุกคน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งของภายในประเทศและต่างประเทศที่ได้รวบรวมมาข้างต้นนั้นกล่าวสรุปได้ว่าการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนเป็นบริการที่สำคัญและมีความสำคัญและจำเป็นที่ต้องจัดให้แก่ นักเรียนจะเห็นว่าปัญหาในการดำเนินการแนะแนวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่เหมือนกันคือขาดครูแนะแนวหรือผู้อำนวยการในการแนะแนวจึงจำเป็นต้องอบรมครูแนะแนวให้มีความชำนาญในการแนะแนวเพราะว่าการจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกายจิตใจสติปัญญาอารมณ์สังคมมุ่งส่งเสริมเจตคติที่ดีเห็นคุณค่าชีวิตปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้และช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการทั้งหมด จำนวน 27 คน รองผู้อำนวยการทั้งหมดจำนวน 27 คน ครูแนะแนว จำนวน 36 คน ปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 27 โรงเรียนรวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 90 คน และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานีซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงานซึ่งเป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานีรูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 41 ข้อประยุกต์ตามแนวทางของลิเคิร์ต และได้กำหนดค่าของคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555, น. 75) ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับสภาพการดำเนินงานแนะแนวโรงเรียน

5 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานมาก

3 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานน้อยที่สุด/ไม่มีการดำเนินงาน

การแปลความหมาย

ผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยที่กำหนดดังนี้

การแปลความหมายระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981 : 179-187 อ้างถึงในธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, 2555, น. 75)

คะแนน

ความหมาย

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00

ระดับสภาพการดำเนินงานมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49

ระดับสภาพการดำเนินงานมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49

ระดับสภาพการดำเนินงานปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49

ระดับสภาพการดำเนินงานน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49

ระดับสภาพการดำเนินงานน้อยที่สุด

ระดับปัญหาการดำเนินงานแนะแนวโรงเรียน

5 คะแนน หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานมาก

3 คะแนน หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุด/ไม่มีการดำเนินงาน

การแปลความหมาย

ผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยที่กำหนดดังนี้

การแปลความหมายระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981, pp. 179-187, อ้างถึงในธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, 2555, น. 75)

คะแนน	ความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	ระดับปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	ระดับปัญหาการดำเนินงานมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	ระดับปัญหาการดำเนินงานปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	ระดับปัญหาการดำเนินงานน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	ระดับปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 เริ่มจากการศึกษาค้นคว้าจากตำราเอกสารวารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2.2 นำแบบสอบถามที่จัดทำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจทานและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ที่สุด

2.2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านคณะกรรมการที่ปรึกษางานวิจัย แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจพิจารณาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) หรือหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) พบว่ามีค่า IOC อยู่ระหว่าง .8-1.0

2.2.4 หาความเที่ยง (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด เพื่อนำมาหา ความเที่ยงของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Chronbach, 1970, p. 161, อ้างถึงในพิสนุ พงศ์ศรี, 2552, น. 175-177) พบว่าค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .82 และหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Total Correlation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปพบว่าค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง .096-.77

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอเก็บข้อมูลในสถานศึกษา

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามคืนด้วยตนเองและตรวจสอบความถูกต้องและความในการตอบแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีการทางสถิติดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับการวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) ใช้สถิติการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentages)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยตามวัตถุประสงค์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.2.1 วิเคราะห์ระดับสภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนโดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

4.2.2 วิเคราะห์ระดับปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนโดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

4.2.3 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนโดยใช้สถิติการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentages) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศอายุระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 4 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเป็นข้าราชการครู ซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการ จำนวน 27 คน รองผู้อำนวยการจำนวน 27 คน ครูแนะแนว จำนวน 36 คน ปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 27 โรงเรียนรวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 90 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมดสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์คืนมาได้ 90 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งผู้วิจัยได้สอบถามสถานภาพเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ	1. ชาย	34	38.70
	2. หญิง	56	62.20
	รวม	90	100.00
2. อายุ	1. 31-40 ปี	17	18.90
	2. 41-50 ปี	44	48.90
	3. มากกว่า 50 ปี	29	32.20
	รวม	90	100.00
3. ระดับการศึกษา	1. ปริญญาตรี	30	33.30
	2. ปริญญาโท	60	66.70
	รวม	90	100.00
4. ตำแหน่ง	1. ครู	3	3.30
	2. ครูชำนาญการ	23	25.60
	3. ครูชำนาญการพิเศษ	10	11.10
	4. รองผู้อำนวยการ โรงเรียน	27	30.00
	5. ผู้อำนวยการ โรงเรียน	27	30.00
	รวม	90	100.00
5. ประสบการณ์ทำงาน	1. 5-10 ปี	13	14.40
	2. 11-15 ปี	19	21.10
	3. 16-20 ปี	29	32.20
	4. 21 ปี ขึ้นไป	29	32.20
	รวม	90	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.20 มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.90 การศึกษาระดับปริญญาโทคิดเป็นร้อยละ 66.70 มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 43.30 และมีประสบการณ์ทำงาน 16-21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32.20

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน

2.1 สภาพการดำเนินงานแนะแนว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนตามองค์ประกอบ 5 ประการคือ 1) ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านบริการสนเทศ 3) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล 4) ด้านบริการปรึกษา 5) ด้านบริการติดตามและประเมินผล มีรายละเอียดดังตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 7

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในภาพรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน	ระดับสภาพการดำเนินงาน (n = 90)		
	μ	σ	แปลผล
1. ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.48	0.38	มาก
2. ด้านบริการสนเทศ	4.24	0.42	มาก
3. ด้านบริการปรึกษา	4.17	0.46	มาก
4. ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล	4.05	0.57	มาก
5. ด้านบริการติดตามและประเมินผล	4.14	0.51	มาก
รวม	4.22	0.32	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่าข้าราชการครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในภาพรวม มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงที่สุด ได้แก่ ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\mu = 4.48$, $\sigma = 0.38$) รองลงมาคือด้านบริการสนเทศ ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.42$) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ($\mu = 4.17$, $\sigma = 0.46$) ด้านบริการติดตามและประเมินผล ($\mu = 4.14$, $\sigma = 0.51$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านบริการปรึกษา ($\mu = 4.05$, $\sigma = 0.57$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานแนะแนว
ของโรงเรียนด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับสภาพการดำเนินงาน (n = 90)		
		μ	σ	แปลผล
1.	โรงเรียนจัดทำแบบสอบถามข้อมูลประวัติส่วนตัว ของนักเรียนด้านต่างๆ ครบถ้วน	4.50	0.52	มาก
2.	โรงเรียนมีการจัดทำแบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน	4.55	.056	มากที่สุด
3.	โรงเรียนมีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล	4.44	0.52	มาก
4.	โรงเรียนมีการจัดแบบสัมภาษณ์นักเรียน และ ผู้ปกครอง	4.32	0.53	มาก
5.	โรงเรียนมีการแนะนำการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยา อื่นๆ เพื่อการรู้จักนักเรียนเพิ่มเติม แบบประเมินจุด แข็ง จุดอ่อน (SDQ)	4.61	0.53	มากที่สุด
6.	โรงเรียนมีการประสานแจ้งผลการสำรวจ /การ ทดสอบทางจิตวิทยาและการแนะแนวให้ครูที่ ปรึกษาทราบ เช่น ผลจากการประเมินความฉลาด ทางอารมณ์ (EQ)	4.55	0.58	มากที่สุด
7.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความ ภาคภูมิใจในตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง	4.44	0.62	มาก
8.	โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.47	0.54	มาก
9.	โรงเรียนมีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ใน การช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริม พัฒนาต่อไป	4.42	0.54	มาก
10.	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียน สรุปผล และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ	4.47	0.58	มาก
รวม		4.48	0.38	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าข้าราชการครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน และแนวของโรงเรียนในภาพรวมด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.48, \sigma = 0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่โรงเรียนมีการแนะนำการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาอื่นๆ เพื่อการรู้จักนักเรียนเพิ่มเติม แบบประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน (SDQ) ($\mu = 4.61, \sigma = 0.53$) รองลงมาได้แก่โรงเรียนมีการจัดทำแบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน ($\mu = 4.55, \sigma = 0.56$) โรงเรียนมีการประสานแจ้งผลการสำรวจ/การทดสอบทางจิตวิทยาและการแนะนำให้ครูที่ปรึกษาทราบ เช่น ผลจากการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ($\mu = 4.55, \sigma = 0.58$) โรงเรียนจัดทำแบบสอบถามข้อมูลประวัติส่วนตัวของนักเรียนด้านต่างๆ ครบถ้วน ($\mu = 4.50, \sigma = 0.52$) โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ($\mu = 4.47, \sigma = 0.54$) โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนสรุปผลและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ($\mu = 4.47, \sigma = 0.58$) โรงเรียนมีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล ($\mu = 4.44, \sigma = 0.52$) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง ($\mu = 4.44, \sigma = 0.62$) โรงเรียนมีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริม พัฒนาต่อไป ($\mu = 4.42, \sigma = 0.54$) ตามลำดับส่วนข้อที่ข้าราชการครู เห็นว่ามีสภาพการดำเนินงานต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่โรงเรียนมีการจัดแบบสัมภาษณ์นักเรียน และผู้ปกครอง ($\mu = 4.32, \sigma = 0.53$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานแนวของโรงเรียนด้านบริการสนเทศ

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับสภาพการดำเนินงาน (n = 90)		
		μ	σ	แปลผล
1	โรงเรียนมีการนำผลการวิเคราะห์หรือวิจัยมาใช้ประโยชน์เพื่อการจัดการบริการแนะแนว	4.14	0.59	มาก
2	โรงเรียนจัดทำแผนการบริการสนเทศตลอดปีการศึกษา	4.18	0.64	มาก
3	โรงเรียนจัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับการศึกษาอาชีพด้านส่วนตัวและสังคม	4.44	0.66	มาก
4	โรงเรียนมีการจัดหาหนังสือเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ไว้ในห้องสมุด	4.37	0.63	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับสภาพการดำเนินงาน (n = 90)		
		μ	σ	แปลผล
5	โรงเรียนมีเผยแพร่ข้อมูลด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา	4.31	0.66	มาก
6	โรงเรียนจัดให้มีการเชิญวิทยากรหรือผู้ประสบความสำเร็จ ในอาชีพต่างๆ มาพบปะและพูดคุยกับนักเรียน	4.06	0.77	มาก
7	โรงเรียนจัดนิทรรศการข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อและ การเลือกประกอบอาชีพ	4.22	0.63	มาก
8	โรงเรียนมีการปัจฉิมนิเทศนักเรียนที่จะสำเร็จชั้นสูงสุด ของโรงเรียน	4.37	0.64	มาก
9	โรงเรียนมีการพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานประกอบการ	4.11	0.92	มาก
รวม		4.24	0.42	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่าข้าราชการครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
แนะแนวของโรงเรียนด้านบริการสารสนเทศมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24$,
 $\sigma = 0.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงที่สุดได้แก่โรงเรียนจัดทำป้าย
นิเทศเกี่ยวกับการศึกษาอาชีพด้านส่วนตัวและสังคม ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.40$) รองลงมาได้แก่โรงเรียนมี
การจัดหาหนังสือเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ไว้ในห้องสมุด ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.63$) โรงเรียนมีการปัจฉิม
นิเทศนักเรียนที่จะสำเร็จชั้นสูงสุดของโรงเรียน ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.64$) โรงเรียนมีเผยแพร่ข้อมูล
ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.66$)
โรงเรียนจัดนิทรรศการข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อและการเลือกประกอบอาชีพ ($\mu = 4.22$,
 $\sigma = 0.63$) โรงเรียนจัดทำแผนการบริการสนเทศตลอดปีการศึกษา ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.64$) โรงเรียน
มีการนำผลการวิเคราะห์หรือวิจัยมาใช้ประโยชน์เพื่อการจัดการบริการแนะแนว ($\mu = 4.14$,
 $\sigma = 0.59$) โรงเรียนมีการพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานประกอบการ ($\mu = 4.11$, $\sigma = 0.92$)
ตามลำดับส่วนข้อที่ข้าราชการครู เห็นว่ามีการสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่
โรงเรียนจัดให้มีการเชิญวิทยากรหรือผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่างๆ มาพบปะและพูดคุยกับ
นักเรียน ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.77$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานแนะแนว
ของโรงเรียนด้านบริการปรึกษา

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับสภาพการดำเนินงาน (n = 90)		
		μ	σ	แปลผล
1.	โรงเรียนมีห้องสำหรับการให้บริการปรึกษาที่เหมาะสม	4.20	0.63	มาก
2.	โรงเรียนจัดให้มีแบบบันทึกการให้บริการปรึกษา	4.18	0.55	มาก
3.	โรงเรียนจัดให้มีการปรึกษาเป็นกลุ่ม	4.20	0.65	มาก
4.	โรงเรียนจัดให้มีการปรึกษาเป็นรายบุคคล	4.27	0.60	มาก
5.	โรงเรียนมีการให้บริการปรึกษาแก่ผู้ปกครองนักเรียนเพื่อ ความเข้าใจและร่วมแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน	4.20	0.70	มาก
6.	โรงเรียนมีการจัดให้มีการประชุมครูเพื่อร่วมกันพิจารณา แก้ปัญหาของนักเรียน	4.00	0.73	มาก
7.	โรงเรียนมีการนำผลการให้บริการปรึกษามาวิเคราะห์และ เป็นแนวทางการวินิจฉัยปัญหาและให้บริการปรึกษาในครั้ง ต่อไป	4.15	0.63	มาก
	รวม	4.17	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่าข้าราชการครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
แนะแนวของโรงเรียนด้านบริการปรึกษามีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17$,
 $\sigma = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงที่สุด ได้แก่โรงเรียนจัดให้มี
การปรึกษาเป็นรายบุคคล ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.60$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีห้องสำหรับการให้
การปรึกษาที่เหมาะสม ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.63$) โรงเรียนจัดให้มีการปรึกษาเป็นกลุ่ม ($\mu = 4.20$,
 $\sigma = 0.65$) โรงเรียนมีการให้บริการปรึกษาแก่ผู้ปกครองนักเรียนเพื่อความเข้าใจและร่วมแก้ปัญหา
เกี่ยวกับนักเรียน ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.70$) โรงเรียนจัดให้มีแบบบันทึกการให้บริการปรึกษา ($\mu = 4.18$,
 $\sigma = 0.55$) โรงเรียนมีการนำผลการให้บริการปรึกษามาวิเคราะห์และเป็นแนวทางการวินิจฉัยปัญหา
และให้บริการปรึกษาในครั้งต่อไป ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.63$) ตามลำดับส่วนข้อที่ข้าราชการครู เห็นว่ามี
สภาพการดำเนินงานต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่โรงเรียนมีการจัดให้มีการประชุมครูเพื่อร่วมกันพิจารณา
แก้ปัญหาของนักเรียน ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.73$)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานแนะแนว
ของโรงเรียนด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับสภาพการดำเนินงาน (n = 90)		
		μ	σ	แปลผล
1.	โรงเรียนมีการประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนเป็นกรณีพิเศษในวิชาที่นักเรียนไม่เข้าใจ	3.92	0.65	มาก
2.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมชุมชนชมรมกิจกรรมยามว่างให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน	4.18	0.63	มาก
3.	โรงเรียนมีการช่วยเหลือพิจารณาเลือกกิจกรรมตามความสนใจ	4.16	0.64	มาก
4.	โรงเรียนช่วยพิจารณาเลือกนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือเรียนซ้ำเข้าเรียนชั้นพิเศษ	4.03	0.75	มาก
5.	โรงเรียนช่วยให้นักเรียนได้รับทุนการศึกษา	4.42	0.63	มาก
6.	โรงเรียนจัดทุนอาหารกลางวันให้กับนักเรียน	3.57	1.48	มาก
7.	โรงเรียนจัดให้นักเรียนทำงานเพื่อมีรายได้ระหว่างเรียน	4.08	0.93	มาก
รวม		4.05	0.57	มาก

จากตารางที่ 6พบว่าข้าราชการครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนด้านบริการจัดวางตัวบุคคลมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.05$, $\sigma = 0.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงที่สุด ได้แก่โรงเรียนช่วยให้นักเรียนได้รับทุนการศึกษา ($\mu = 4.42$, $\sigma = 0.63$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมชุมชนชมรมกิจกรรมยามว่างให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.63$) โรงเรียนมีการช่วยเหลือพิจารณาเลือกกิจกรรมตามความสนใจ ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.64$) โรงเรียนจัดให้นักเรียนทำงานเพื่อมีรายได้ระหว่างเรียน ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.93$) โรงเรียนช่วยพิจารณาเลือกนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือเรียนซ้ำเข้าเรียนชั้นพิเศษ ($\mu = 4.03$, $\sigma = 0.75$) โรงเรียนมีการประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนเป็นกรณีพิเศษในวิชาที่นักเรียนไม่เข้าใจ ($\mu = 3.92$, $\sigma = 0.65$) ตามลำดับส่วนข้อที่ข้าราชการครู เห็นว่ามีสภาพการดำเนินงานต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่โรงเรียนจัดทุนอาหารกลางวันให้กับนักเรียน ($\mu = 3.57$, $\sigma = 1.48$)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานแนะแนว
ของโรงเรียนด้านบริการติดตามประเมินผล

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับสภาพการดำเนินงาน (n = 90)		
		μ	σ	แปลผล
1.	โรงเรียนจัดทำเอกสารประเมินผลงานแนะแนวของโรงเรียน	3.96	0.67	มาก
2.	โรงเรียนจัดทำหลักฐานการวิเคราะห์หรือวิจัยข้อมูลที่ได้จากการประเมินและติดตามผล	3.95	0.66	มาก
3.	โรงเรียนนำผลการวิเคราะห์หรือวิจัยมาใช้ประโยชน์เพื่อการจัดบริการแนะแนว	4.02	0.68	มาก
4.	โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษา	4.23	0.68	มาก
5.	โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ไปศึกษาต่อสถานศึกษาอื่น	4.18	0.68	มาก
6.	โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ไม่จบหลักสูตร	4.20	0.69	มาก
7.	โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่มีปัญหาครอบครัวและการเงิน	4.30	0.75	มาก
8.	โรงเรียนประเมินผลการจัดบริการด้านต่างๆ เพื่อทำสถิติเปรียบเทียบและปรับปรุงพัฒนางานแนะแนวต่อไป	4.26	0.63	มาก
รวม		4.14	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่าข้าราชการครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนด้านบริการติดตามประเมินผล มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14$, $\sigma = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงที่สุดได้แก่ โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่มีปัญหาครอบครัวและการเงิน ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.75$) รองลงมาคือ โรงเรียนประเมินผลการจัดบริการด้านต่างๆ เพื่อทำสถิติเปรียบเทียบและปรับปรุงพัฒนางานแนะแนวต่อไป ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.63$) โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษา ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.68$) โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ไม่จบหลักสูตร ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.69$) โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ไปศึกษาต่อสถานศึกษาอื่น ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.68$) โรงเรียนนำ

ผลการวิเคราะห์หรือวิจัยมาใช้ประโยชน์เพื่อการจัดบริการแนะแนว ($\mu=4.02$, $\sigma=0.68$) โรงเรียนจัดทำเอกสารประเมินผลงานแนะแนวของโรงเรียน ($\mu=3.96$, $\sigma=0.67$) ส่วนข้อที่ข้าราชการครูเห็นว่ามีความสำคัญการดำเนินงานจัดการต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่โรงเรียนจัดทำหลักฐานการวิเคราะห์หรือวิจัยข้อมูลที่ได้จากการประเมินและติดตามผล ($\mu=3.95$, $\sigma=0.66$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.1 ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการดำเนินงานแนะแนวตามองค์ประกอบ 5 ประการคือ 1) ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านบริการสนเทศ 3) ด้านบริการปรึกษา 4) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล 5) ด้านบริการติดตามและประเมินผล มีรายละเอียดดังตารางที่ 8 ถึงตารางที่ 13

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในภาพรวมและรายด้าน

ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน	ระดับปัญหาการดำเนินงาน (n = 90)		
	μ	σ	แปลผล
1. ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	1.88	0.74	น้อย
2. ด้านบริการสารสนเทศ	2.09	0.70	น้อย
3. ด้านบริการปรึกษา	1.92	0.68	น้อย
4. ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล	2.06	0.75	น้อย
5. ด้านบริการติดตามและประเมินผล	2.06	0.71	น้อย
รวม	2.00	0.62	น้อย

จากตารางที่ 4.8 พบว่าข้าราชการครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในภาพรวม มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ($\mu=2.00$, $\sigma=0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ย

ความคิดเห็นสูงที่สุด ได้แก่ ด้านบริการสนเทศ ($\mu=2.09$, $\sigma=0.70$) รองลงมาคือด้านบริการติดตามและประเมินผล ($\mu=2.06$, $\sigma=0.71$) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ($\mu=2.06$, $\sigma=0.75$) ด้านบริการปรึกษา ($\mu=1.92$, $\sigma=0.68$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\mu=1.88$, $\sigma=0.74$)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนด้านงานศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับสภาพการดำเนินงาน (n = 90)		
		μ	σ	แปลผล
1.	โรงเรียนจัดทำแบบสอบถามข้อมูลประวัติส่วนตัวของนักเรียนด้านต่างๆ ครบถ้วน	1.93	0.87	น้อย
2.	โรงเรียนมีการจัดทำแบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน	2.03	1.12	น้อย
3.	โรงเรียนมีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล	1.96	0.81	น้อย
4.	โรงเรียนมีการจัดแบบสัมภาษณ์นักเรียน และผู้ปกครอง	1.90	0.82	น้อย
5.	โรงเรียนมีการแนะนำการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาอื่นๆ เพื่อการรู้จักนักเรียนเพิ่มเติม แบบประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน (SDQ)	1.86	0.78	น้อย
6.	โรงเรียนมีการประสานแจ้งผลการสำรวจ /การทดสอบทางจิตวิทยาและการแนะแนวให้ครูที่ปรึกษาทราบ เช่น ผลจากการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)	1.84	0.83	น้อย
7.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง	1.86	0.85	น้อย
8.	โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย	1.83	0.83	น้อย

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับสภาพการดำเนินงาน (n = 90)		
		μ	σ	แปลผล
9.	โรงเรียนมีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริม พัฒนาต่อไป	1.82	0.84	น้อย
10.	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียน สรุปผลและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ	1.82	0.82	น้อย
	รวม	1.88	0.74	น้อย

จากตารางที่ 4.9 พบว่าข้าราชการครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน
 แนวของโรงเรียนด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ใน
 ระดับน้อย ($\mu = 1.88$, $\sigma = 0.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงที่สุด
 ได้แก่โรงเรียนมีการจัดทำแบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน ($\mu = 2.03$, $\sigma = 1.12$) รองลงมาได้แก่โรงเรียนมี
 การใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล ($\mu = 1.96$, $\sigma = 0.81$)
 โรงเรียนจัดทำแบบสอบถามข้อมูลประวัติส่วนตัวของนักเรียนด้านต่างๆ ครบถ้วน ($\mu = 1.93$,
 $\sigma = 0.87$) โรงเรียนมีการจัดแบบสัมภาษณ์นักเรียน และผู้ปกครอง ($\mu = 1.90$, $\sigma = 0.82$) โรงเรียนมี
 การแนะนำการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาอื่นๆ เพื่อการรู้จักนักเรียนเพิ่มเติม แบบประเมินจุดแข็ง
 จุดอ่อน (SDQ) ($\mu = 1.86$, $\sigma = 0.78$) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจใน
 ตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง ($\mu = 1.86$, $\sigma = 0.85$) โรงเรียนมีการประสานแจ้งผลการสำรวจ/
 การทดสอบทางจิตวิทยาและการแนะนำให้ครูที่ปรึกษาทราบ เช่น ผลจากการประเมินความฉลาด
 ทางอารมณ์ (EQ) ($\mu = 1.84$, $\sigma = 0.83$) โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วย
 วิธีการที่หลากหลาย ($\mu = 1.83$, $\sigma = 0.83$) โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียน สรุปผลและ
 จัดเก็บอย่างเป็นระบบ ($\mu = 1.82$, $\sigma = 0.82$) ตามลำดับส่วนข้อที่ข้าราชการครู เห็นว่ามีปัญหา
 การดำเนินงานต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่โรงเรียนมีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการ
 ช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริม พัฒนาต่อไป ($\mu = 1.82$, $\sigma = 0.84$)

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว
ของโรงเรียนด้านบริการสนเทศ

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับสภาพการดำเนินงาน (n = 90)		
		μ	σ	แปลผล
1.	โรงเรียนมีการนำผลการวิเคราะห์หรือวิจัยมาใช้ประโยชน์ เพื่อการจัดการบริการแนะแนว	2.15	1.00	น้อย
2.	โรงเรียนจัดทำแผนการบริการสนเทศตลอดปีการศึกษา	2.16	0.97	น้อย
3.	โรงเรียนจัดทำปัยนิเทศเกี่ยวกับการศึกษาอาชีพด้าน ส่วนตัวและสังคม	2.01	0.82	น้อย
4.	โรงเรียนมีการจัดหาหนังสือเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ไว้ใน ห้องสมุด	2.03	0.86	น้อย
5.	โรงเรียนมีเผยแพร่ข้อมูลด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้าน ส่วนตัวและสังคม ด้านอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา	2.03	0.75	น้อย
6.	โรงเรียนจัดให้มีการเชิญวิทยากรหรือผู้ประสบ ความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ มาพบปะและพูดคุยกับ นักเรียน	2.15	0.74	น้อย
7.	โรงเรียนจัดนิทรรศการข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อและ การเลือกประกอบอาชีพ	2.08	0.85	น้อย
8.	โรงเรียนมีการปัจฉิมนิเทศนักเรียนที่จะสำเร็จชั้นสูงสุด ของโรงเรียน	2.10	0.84	น้อย
9.	โรงเรียนมีการพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถาน ประกอบการ	2.06	0.96	น้อย
รวม		2.09	0.62	น้อย

จากตารางที่ 4.10 พบว่าข้าราชการครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน
แนะแนวของโรงเรียนด้านบริการสนเทศมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ($\mu=2.09$,
 $\sigma=0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงที่สุดได้แก่โรงเรียนจัดทำ
แผนการบริการสนเทศตลอดปีการศึกษา ($\mu=2.16$, $\sigma=0.97$) รองลงมาได้แก่โรงเรียนจัดให้มีการ

เชิงวิพากษ์หรือผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่างๆ มาพบปะและพูดคุยกับนักเรียน ($\mu=2.15$, $\sigma=0.74$) โรงเรียนมีการนำผลการวิเคราะห์หรือวิจัยมาใช้ประโยชน์เพื่อการจัดการบริการแนะแนว ($\mu=2.15$, $\sigma=1.00$) โรงเรียนมีการปัจฉิมนิเทศนักเรียนที่จะสำเร็จชั้นสูงสุดของโรงเรียน ($\mu=2.10$, $\sigma=0.84$) โรงเรียนจัดนิทรรศการข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อและการเลือกประกอบอาชีพ ($\mu=2.08$, $\sigma=0.85$) โรงเรียนมีการพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานประกอบการ ($\mu=2.06$, $\sigma=0.96$) โรงเรียนมีเผยแพร่ข้อมูลด้านการศึกษาด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา ($\mu=2.03$, $\sigma=0.75$) โรงเรียนมีการจัดหาหนังสือเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ไว้ในห้องสมุด ($\mu=2.03$, $\sigma=0.86$) ตามลำดับส่วนข้อที่ข้าราชการครู เห็นว่ามีการปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่โรงเรียนจัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับการศึกษาอาชีพด้านส่วนตัวและสังคม ($\mu=2.01$, $\sigma=0.82$)

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว
ของโรงเรียนด้านบริการปรึกษา

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับสภาพการดำเนินงาน (n = 90)		
		μ	σ	แปลผล
1.	โรงเรียนมีห้องสำหรับการให้การปรึกษาที่เหมาะสม	2.20	0.90	น้อย
2.	โรงเรียนจัดให้มีแบบบันทึกการให้การปรึกษา	2.16	0.91	น้อย
3.	โรงเรียนจัดให้มีการปรึกษาเป็นกลุ่ม	2.11	0.87	น้อย
4.	โรงเรียนจัดให้มีการปรึกษาเป็นรายบุคคล	2.06	0.96	น้อย
5.	โรงเรียนมีการให้การปรึกษาแก่ผู้ปกครองนักเรียนเพื่อ ความเข้าใจและร่วมแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน	2.03	0.97	น้อย
6.	โรงเรียนมีการจัดให้มีการประชุมครูเพื่อร่วมกันพิจารณา แก้ปัญหาของนักเรียน	1.73	0.81	น้อย
7.	โรงเรียนมีการนำผลการให้การปรึกษามาวิเคราะห์และ เป็นแนวทางการวินิจฉัยปัญหาและให้การปรึกษาในครั้ง ต่อไป	2.11	0.89	น้อย
	รวม	1.92	0.68	น้อย

จากตารางที่ 11 พบว่าข้าราชการครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน และแนวของโรงเรียนด้านบริการศึกษามีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.92$, $\sigma = 0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงที่สุด ได้แก่โรงเรียนมีห้องสำหรับการให้การปรึกษาที่เหมาะสม ($\mu = 2.20$, $\sigma = 0.90$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีแบบบันทึกการให้การปรึกษา ($\mu = 2.16$, $\sigma = 0.91$) โรงเรียนจัดให้มีการปรึกษาเป็นกลุ่ม ($\mu = 2.11$, $\sigma = 0.87$) โรงเรียนมีการนำผลการให้คำปรึกษามาวิเคราะห์และเป็นแนวทางการวินิจฉัยปัญหา และให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป ($\mu = 2.11$, $\sigma = 0.89$) โรงเรียนจัดให้มีการปรึกษาเป็นรายบุคคล ($\mu = 2.06$, $\sigma = 0.96$) โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองนักเรียนเพื่อความเข้าใจและร่วมแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน ($\mu = 2.03$, $\sigma = 0.97$) ตามลำดับส่วนข้อที่ ข้าราชการครู เห็นว่ามีปัญหาการดำเนินงานต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่โรงเรียนมีการจัดให้มีการประชุมครูเพื่อร่วมกันพิจารณาแก้ปัญหาของนักเรียน ($\mu = 1.73$, $\sigma = 0.81$)

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานแนวของโรงเรียนด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับสภาพการดำเนินงาน (n = 90)		
		μ	σ	แปลผล
1.	โรงเรียนมีการประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนเป็นกรณีพิเศษในวิชาที่นักเรียนไม่เข้าใจ	1.90	0.91	น้อย
2.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมชุมชนชมรมกิจกรรมยามว่างให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน	1.95	0.79	น้อย
3.	โรงเรียนมีการช่วยเหลือพิจารณาเลือกกิจกรรมตามความสนใจ	1.93	0.76	น้อย
4.	โรงเรียนช่วยพิจารณาเลือกนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือเรียนซ้ำเข้าเรียนชั้นพิเศษ	1.85	0.80	น้อย
5.	โรงเรียนช่วยให้นักเรียนได้รับทุนการศึกษา	1.95	0.74	น้อย
6.	โรงเรียนจัดทุนอาหารกลางวันให้กับนักเรียน	1.94	0.79	น้อย
7.	โรงเรียนจัดให้นักเรียนทำงานเพื่อมีรายได้ระหว่างเรียน	1.95	0.77	น้อย
รวม		2.06	0.75	น้อย

จากตารางที่ 4.12 พบว่าข้าราชการครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน
 แนวของโรงเรียนด้านบริการจัดวางตัวบุคคล มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.06$
 $, \sigma = 0.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงที่สุด ได้แก่โรงเรียนช่วยให้นักเรียน
 ได้รับทุนการศึกษา ($\mu = 1.95, \sigma = 0.74$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนจัดให้นักเรียนทำงานเพื่อ
 มีรายได้ระหว่างเรียน ($\mu = 1.95, \sigma = 0.77$) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมชุมชนชมรมกิจกรรมยามว่าง
 ให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ($\mu = 1.95, \sigma = 0.79$) โรงเรียนจัดทุนอาหารกลางวันให้กับ
 นักเรียน ($\mu = 1.94, \sigma = 0.79$) โรงเรียนมีการช่วยเหลือพิจารณาเลือกกิจกรรมตามความสนใจ
 ($\mu = 1.93, \sigma = 0.76$) โรงเรียนมีการประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนเป็นกรณีพิเศษในวิชาที่นักเรียน
 ไม่เข้าใจ ($\mu = 1.90, \sigma = 0.91$) ตามลำดับส่วนข้อที่ข้าราชการครู เห็นว่ามีปัญหาการดำเนินงาน
 ต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่โรงเรียนช่วยพิจารณาเลือกนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือเรียนซ้ำเข้าเรียนชั้นพิเศษ
 ($\mu = 1.85, \sigma = 0.80$)

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานแนว
 ของโรงเรียนด้านบริการติดตามประเมินผล

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับสภาพการดำเนินงาน (n = 90)		
		μ	σ	แปลผล
1.	โรงเรียนจัดทำเอกสารประเมินผลงานแนวของ โรงเรียน	2.01	0.80	น้อย
2.	โรงเรียนจัดทำหลักฐานการวิเคราะห์หรือวิจัยข้อมูลที่ได้ จากการประเมินและติดตามผล	2.03	0.77	น้อย
3.	โรงเรียนนำผลการวิเคราะห์หรือวิจัยมาใช้ประโยชน์เพื่อ การจัดบริการแนว	2.07	0.81	น้อย
4.	โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษา	2.02	0.83	น้อย
5.	โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ไปศึกษาต่อ สถานศึกษาอื่น	2.07	0.76	น้อย
6.	โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ไม่จบหลักสูตร	1.95	0.80	น้อย

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับสภาพการดำเนินงาน (n = 90)		
		μ	σ	แปลผล
7.	โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่มีปัญหาครอบครัวและ การเงิน	2.07	0.75	น้อย
8.	โรงเรียนประเมินผลการจัดบริการด้านต่างๆ เพื่อทำสถิติ เปรียบเทียบและปรับปรุงพัฒนางานแนะแนวต่อไป	2.27	0.96	น้อย
	รวม	2.06	0.71	น้อย

จากตารางที่ 4.13 พบว่าข้าราชการครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนด้านบริการติดตามประเมินผล มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.06$, $\sigma = 0.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนประเมินผลการจัดบริการด้านต่างๆ เพื่อทำสถิติเปรียบเทียบและปรับปรุงพัฒนางานแนะแนวต่อไป ($\mu = 2.27$, $\sigma = 0.96$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่มีปัญหาครอบครัวและการเงิน ($\mu = 2.07$, $\sigma = 0.75$) โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ไปศึกษาต่อสถานศึกษาอื่น ($\mu = 2.07$, $\sigma = 0.76$) โรงเรียนนำผลการวิเคราะห์หรือวิจัยมาใช้ประโยชน์เพื่อการจัดบริการแนะแนว ($\mu = 2.07$, $\sigma = 0.81$) โรงเรียนจัดทำหลักฐานการวิเคราะห์หรือวิจัยข้อมูลที่ได้จากการประเมินและติดตามผล ($\mu = 2.03$, $\sigma = 0.77$) โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษา ($\mu = 2.02$, $\sigma = 0.83$) โรงเรียนจัดทำเอกสารประเมินผลงานแนะแนวของโรงเรียน ($\mu = 2.01$, $\sigma = 0.80$) ส่วนข้อที่ข้าราชการครู เห็นว่ามีสภาพการดำเนินงานจัดการต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่ โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ไม่จบหลักสูตร ($\mu = 1.95$, $\sigma = 0.80$)

**ตอนที่ 4 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว
ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
จังหวัดสุราษฎร์ธานี**

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นข้าราชการครู โรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้เสนอปัญหาและข้อเสนอแนะในการแนะแนว จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 90 คน มีผู้ตอบ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 14.44 โดยผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของผู้ตอบแบบสอบถามตามประเด็นต่างๆ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยในแต่ละด้านดังนี้

4.1 ด้านงานศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อเสนอแนะ

4.1.1 ครูแนะแนวควรแบ่งประเภทนักเรียนออกเป็นกลุ่มเสี่ยง กลุ่มปกติ เพื่อจัดสรรในการช่วยเหลือและแนะแนวต่อไป (จำนวน 4 คน ร้อยละ 4.45)

4.1.2 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูที่ปรึกษากับครูแนะแนวในการรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมทั้งรายได้ ความสัมพันธ์ในครอบครัวของนักเรียนเป็นรายบุคคล (จำนวน 3 คน ร้อยละ 3.34)

4.1.3 จัดโปรแกรมคอมพิวเตอร์บันทึกข้อมูลเป็นรายบุคคล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ จัดระบบเพื่อให้ครูแนะแนวรู้จักนักเรียนและสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้ (จำนวน 3 คน ร้อยละ 3.34)

4.1.4 ต้องจัดเอกสารต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน เพื่อสะดวกในการค้นหาข้อมูล คัดกรองนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน (จำนวน 2 คน ร้อยละ 2.23)

4.1.5 ดำรงนักเรียนเป็นรายบุคคล ตรวจ EQ (จำนวน 1 คน ร้อยละ 1.12)

4.2 ด้านงานบริการสนเทศ

ข้อเสนอแนะ

4.2.1 ควรให้บริการคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตให้เพียงพอในการสืบค้นข่าวสารต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ สังคมปัจจุบัน (จำนวน 3 คน ร้อยละ 3.34)

4.2.2 มีระบบสืบค้นข้อมูล ICT มีระบบแนะแนวทางอินเทอร์เน็ต (จำนวน 2 คน ร้อยละ 2.23)

4.2.3 ส่งเสริมการแนะแนวอาชีพ โดยจัดหาและเปิดให้หน่วยงานภายนอกมาแนะนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน (จำนวน 2 คน ร้อยละ 2.23)

4.3 ด้านงานให้การปรึกษา

ข้อเสนอแนะ

4.3.1 จัดตั้งคลินิกสุขภาพจิต ที่แนะนำน้อง เพื่อนช่วยเพื่อนเป็นการแนะนำให้คำปรึกษาเฉพาะด้านเพื่อการแก้ไขได้ตรง (จำนวน 6 คน ร้อยละ 6.67)

4.3.2 จัดตั้งทีมงานให้ความช่วยเหลือ ความใกล้ชิด เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถตัดสินใจเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการ (จำนวน 3 คน ร้อยละ 3.34)

4.3.3 ให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล/รายกลุ่ม รายกรณีส่งต่อ (จำนวน 2 คน ร้อยละ 2.23)

4.3.4 จัดครูช่วงเวลาคอยพบและให้คำปรึกษาแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง (จำนวน 2 คน ร้อยละ 2.23)

4.4 ด้านงานจัดวางตัวบุคคล

ข้อเสนอแนะ

4.4.1 เลือกบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน โดยให้นักเรียนมีโอกาสร่วมกันเลือกในสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ ทั้งด้านการเรียนและกิจกรรม (จำนวน 5 คน ร้อยละ 5.56)

4.4.2 เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าเรียนและเลือกเรียนในวิชาที่ชอบและการปรับตัวการอยู่ร่วมกันในสังคม (จำนวน 3 คน ร้อยละ 3.34)

4.4.3 ควรจัดทำแบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ค้นหาความถนัด เพื่อนำไปตัดสินใจเลือกเรียนในวิชาหรือประกอบอาชีพที่สนใจ (จำนวน 3 คน ร้อยละ 3.34)

4.5 ด้านงานติดตามและประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

4.5.1 จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบ และนำแบบสอบถามมาสรุปผลและนำมาแก้ไขต่อไป (จำนวน 4 คน ร้อยละ 4.45)

4.5.2 รวบรวมข้อมูลของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว ว่าศึกษาต่อ ทำงาน เพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุงดูแลนักเรียนในปัจจุบัน (จำนวน 3 คน ร้อยละ 3.34)

4.5.3 รวบรวมผลภายหลังที่ได้รับการแนะนำว่าได้ประโยชน์มากน้อยเพียงใดที่ได้จากแบบบันทึก มีจุดเด่น จุดด้อยอย่างไร (จำนวน 3 คน ร้อยละ 3.34)

4.5.4 ประเมินผลการทำงานของฝ่ายแนะแนว โดยประเมินจาก นักเรียน ผู้ปกครอง (จำนวน 2 คน ร้อยละ 2.23)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน
แนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์
ธานี ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.1.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร เป็นข้าราชการครูซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ จำนวน 27 คน
รองผู้อำนวยการจำนวน 27 คน ครูแนะแนว จำนวน 36 คน ปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียน
มัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 27
โรงเรียนรวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 90 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมด

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหาการดำเนินงาน
แนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์
ธานีซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ได้แก่ เพศอายุระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงานซึ่งเป็นลักษณะ
แบบตรวจสอบรายการ (checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี รูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 41 ข้อประยุกต์ตามแนวทางของ

ลิเคิรต์ และได้กำหนดค่าของคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555, น. 75)ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับสภาพการดำเนินงานแนะแนวโรงเรียน

5 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานมาก

3 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานน้อยที่สุด/ไม่มีการดำเนินงาน

ระดับปัญหาการดำเนินงานแนะแนวโรงเรียน

5 คะแนน หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานมาก

3 คะแนน หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุด/ไม่มีการดำเนินงาน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอเก็บข้อมูลในสถานศึกษา

2) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามคืนด้วยตนเองและตรวจสอบความถูกต้องและความในการตอบแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 90 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100.00

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับการวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) ใช้สถิติการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentages)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยตามวัตถุประสงค์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

(1) วิเคราะห์ระดับสภาพการดำเนินงานแนะแนวโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

(2) วิเคราะห์ระดับปัญหาการดำเนินงานแนะแนวโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

(3) วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวใช้สถิติการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentages) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในภาพรวม มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ ด้านงานศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลรองลงมาคือ ด้านงานบริการสนเทศด้านงานจัดวางตัวบุคคล ด้านงานติดตามและประเมินผล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ด้านงานให้การปรึกษา

1) สภาพการดำเนินงานแนะแนวด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลของโรงเรียนในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการแนะนำการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาอื่น ๆ เพื่อการรู้จักนักเรียนเพิ่มเติม แบบประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน (SDQ) รองลงมาได้แก่โรงเรียนมีการจัดทำแบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน โรงเรียนมีการประสานแจ้งผลการสำรวจ / การทดสอบทางจิตวิทยาและการแนะแนวให้ครูที่ปรึกษาทราบ เช่น ผลจากการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) โรงเรียนจัดทำแบบสอบถามข้อมูลประวัติส่วนตัวของนักเรียนด้านต่างๆ ครบถ้วน โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลายโรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียน สรุปผลและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ โรงเรียนมีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีความมั่นใจในตนเองโรงเรียนมีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียนและ

ส่งเสริม พัฒนาต่อไปตามลำดับส่วนข้อที่ข้าราชการครู เห็นว่ามีสภาพการดำเนินงานต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่โรงเรียนมีการจัดแบบสัมภาษณ์นักเรียน และผู้ปกครอง

2) สภาพการดำเนินงานแนะแนวด้านบริการสารสนเทศของโรงเรียนในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุดได้แก่โรงเรียนจัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับการศึกษาอาชีพด้านส่วนตัวและสังคม รองลงมาได้แก่โรงเรียนมีการจัดหาหนังสือเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ไว้ในห้องสมุดโรงเรียน มีการปัจฉิมนิเทศนักเรียนที่จะสำเร็จชั้นสูงสุดของโรงเรียน โรงเรียนมีเผยแพร่ข้อมูลด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาโรงเรียนจัดนิทรรศการข้อมูลข่าวสาร การศึกษาต่อและการเลือกประกอบอาชีพ โรงเรียนจัดทำแผนการบริการสารสนเทศตลอดปี การศึกษาโรงเรียนมีการนำผลการวิเคราะห์หรือวิจัยมาใช้ประโยชน์เพื่อการจัดการบริการแนะแนว โรงเรียนมีการพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานประกอบการตามลำดับส่วนข้อที่ข้าราชการครู เห็นว่ามีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีการเชิญวิทยากรหรือผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่างๆ มาพบปะและพูดคุยกับนักเรียน

3) สภาพการดำเนินงานแนะแนวด้านบริการปรึกษาของโรงเรียนในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุดได้แก่โรงเรียนจัดให้มีการปรึกษาเป็นรายบุคคล รองลงมาได้แก่โรงเรียนมีห้องสำหรับการให้การปรึกษาที่เหมาะสม โรงเรียนจัดให้มีการปรึกษาเป็นกลุ่ม โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองนักเรียนเพื่อความเข้าใจและร่วมแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน โรงเรียนจัดให้มีแบบบันทึกการให้คำปรึกษาโรงเรียนมีการนำผลการให้คำปรึกษามาวิเคราะห์และเป็นแนวทางการวินิจฉัยปัญหาและให้คำปรึกษาในครั้งต่อไปตามลำดับส่วนข้อที่ข้าราชการครู เห็นว่ามีสภาพการดำเนินงานต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่โรงเรียนมีการจัดให้มีการประชุมครูเพื่อร่วมกันพิจารณาแก้ปัญหาของนักเรียน

4) สภาพการดำเนินงานแนะแนวด้านบริการจัดวางตัวบุคคลของโรงเรียนในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุดได้แก่โรงเรียนช่วยให้นักเรียนได้รับทุนการศึกษา รองลงมาได้แก่โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมชุมชนชมรมกิจกรรมยามว่างให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน โรงเรียนมีการช่วยเหลือพิจารณาเลือกกิจกรรมตามความสนใจ โรงเรียนจัดให้นักเรียนทำงานเพื่อมีรายได้ระหว่างเรียน โรงเรียนช่วยพิจารณาเลือกนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือเรียนซ้ำเข้าเรียนชั้นพิเศษ โรงเรียนมีการประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนเป็นกรณีพิเศษในวิชาที่นักเรียนไม่เข้าใจตามลำดับส่วนข้อที่

ข้าราชการครู เห็นว่ามีสภาพการดำเนินงานต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่ โรงเรียนจัดทุนอาหารกลางวันให้กับนักเรียน

5) สภาพการดำเนินงานแนะแนวด้านบริการติดตามประเมินผลของโรงเรียนในภาพรวม มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุดได้แก่โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่มีปัญหาครอบครัวและการเงิน รองลงมา คือ โรงเรียนประเมินผลการจัดบริการด้านต่างๆ เพื่อทำสถิติเปรียบเทียบและปรับปรุงพัฒนางานแนะแนวต่อไป โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษา โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ไม่จบหลักสูตร โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ไปศึกษาต่อสถานศึกษาอื่น โรงเรียนนำผลการวิเคราะห์หรือวิจัยมาใช้ประโยชน์เพื่อการจัดบริการแนะแนว โรงเรียนจัดทำเอกสารประเมินผลงานแนะแนวของโรงเรียนส่วนข้อที่ข้าราชการครู เห็นว่ามีสภาพการดำเนินงานจัดการต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่โรงเรียนจัดทำหลักฐานการวิเคราะห์หรือวิจัยข้อมูลที่ได้จากการประเมินและติดตามผล

1.3.2 ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในภาพรวม มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ ด้านงานสารสนเทศรองลงมาคือ ด้านงานติดตามและประเมินผลด้านงานจัดวางตัวบุคคล ด้านงานให้การปรึกษาส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ด้านงานศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

1) ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลของโรงเรียนในภาพรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่โรงเรียนมีการจัดทำแบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน รองลงมาได้แก่โรงเรียนมีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนจัดทำแบบสอบถามข้อมูลประวัติส่วนตัวของนักเรียนด้านต่างๆ ครบถ้วน โรงเรียนมีการจัดแบบสัมภาษณ์นักเรียน และผู้ปกครอง โรงเรียนมีการแนะนำการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาอื่นๆ เพื่อการรู้จักนักเรียนเพิ่มเติม แบบประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน (SDQ)โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีความมั่นใจในตนเองโรงเรียนมีการประสานแจ้งผลการสำรวจ/การทดสอบทางจิตวิทยาและการแนะแนวให้ครูที่ปรึกษาทราบ เช่น ผลจากการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียน สรุปผลและจัดเก็บอย่างเป็นระบบตามลำดับส่วนข้อที่ข้าราชการครู เห็นว่ามีปัญหาการดำเนินงานต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่ โรงเรียนมีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริม พัฒนาต่อไป

2) ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวด้านบริการสนเทศของโรงเรียนในภาพรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุดได้แก่โรงเรียนจัดทำแผนการบริการสนเทศตลอดปีการศึกษา รองลงมา ได้แก่โรงเรียนจัดให้มีการเชิญวิทยากรหรือผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่างๆ มาพบปะและพูดคุยกับนักเรียน โรงเรียนมีการนำผลการวิเคราะห์หรือวิจัยมาใช้ประโยชน์เพื่อการจัดการบริการแนะแนว โรงเรียนมีการปัจฉิมนิเทศนักเรียนที่จะสำเร็จชั้นสูงสุดของโรงเรียน โรงเรียนจัดนิทรรศการข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อและการเลือกประกอบอาชีพ โรงเรียนมีการพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานประกอบการ โรงเรียนมีเผยแพร่ข้อมูลด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาโรงเรียนมีการจัดหาหนังสือเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ไว้ในห้องสมุดตามลำดับส่วนข้อที่ข้าราชการครู เห็นว่ามีการปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่โรงเรียนจัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับการศึกษาอาชีพด้านส่วนตัวและสังคม

3) ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวด้านบริการปรึกษาของโรงเรียนในภาพรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่โรงเรียนมีห้องสำหรับการให้การปรึกษาที่เหมาะสม รองลงมา ได้แก่โรงเรียนจัดให้มีแบบบันทึกการให้คำปรึกษา โรงเรียนจัดให้มีการปรึกษาเป็นกลุ่ม โรงเรียนมีการนำผลการให้คำปรึกษามาวิเคราะห์และเป็นแนวทางการวินิจฉัยปัญหาและให้การปรึกษาในครั้งต่อไป โรงเรียนจัดให้มีการปรึกษาเป็นรายบุคคล โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองนักเรียนเพื่อความเข้าใจและร่วมแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนตามลำดับส่วนข้อที่ ข้าราชการครู เห็นว่า มีปัญหาการดำเนินงานต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดให้มีการประชุมครูเพื่อร่วมกันพิจารณาแก้ปัญหาของนักเรียน

4) ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวด้านบริการจัดวางตัวบุคคลของโรงเรียนในภาพรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่โรงเรียนช่วยให้นักเรียนได้รับทุนการศึกษารองลงมา ได้แก่ โรงเรียนจัดให้นักเรียนทำงานเพื่อมีรายได้ระหว่างเรียน โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมชมชนชมรมกิจกรรมยามว่างให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน โรงเรียนจัดทุนอาหารกลางวันให้กับนักเรียน โรงเรียนมีการช่วยเหลือพิจารณาเลือกกิจกรรมตามความสนใจ โรงเรียนมีการประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนเป็นกรณีพิเศษในวิชาที่นักเรียนไม่เข้าใจตามลำดับส่วนข้อที่ข้าราชการครู เห็นว่ามีปัญหาการดำเนินงานต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่ โรงเรียนช่วยพิจารณาเลือกนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือเรียนช้าเข้าเรียนชั้นพิเศษ

5) ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวด้านบริการติดตามประเมินผลของโรงเรียนในภาพรวม มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุดได้แก่โรงเรียนประเมินผลการจัดบริการด้านต่างๆ เพื่อทำสถิติเปรียบเทียบและปรับปรุงพัฒนางานแนะแนวต่อไปรองลงมา คือ โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่มีปัญหาครอบครัวและการเงินโรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ไปศึกษาต่อสถานศึกษาอื่น โรงเรียนนำผลการวิเคราะห์หรือวิจัยมาใช้ประโยชน์เพื่อการจัดบริการแนะแนวโรงเรียนจัดทำหลักฐานการวิเคราะห์หรือวิจัยข้อมูลที่ได้จากการประเมินและติดตามผลโรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษาโรงเรียนจัดทำเอกสารประเมินผลงานแนะแนวของโรงเรียนส่วนข้อที่ข้าราชการครู เห็นว่ามีสภาพการดำเนินงานจัดการต่ำกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ไม่จบหลักสูตร

1.3.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน

1) ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

ครูแนะแนวควรแบ่งประเภทนักเรียนออกเป็นกลุ่มเสี่ยง กลุ่มปกติ เพื่อจัดสรรในการช่วยเหลือและแนะแนวต่อไป ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูที่ปรึกษากับครูแนะแนวในการรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมทั้งรายได้ ความสัมพันธ์ในครอบครัวของนักเรียนเป็นรายบุคคลจัดโปรแกรมคอมพิวเตอร์บันทึกข้อมูลเป็นรายบุคคล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์จัดระบบเพื่อให้ครูแนะแนวรู้จักนักเรียนและสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้ต้องจัดเอกสารต่างๆ ให้เป็นปัจจุบัน เพื่อสะดวกในการค้นหาข้อมูล คัดกรองนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน สํารวจนักเรียนเป็นรายบุคคล ตรวจ EQ

2) ด้านบริการสารสนเทศ

ควรให้บริการคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตให้เพียงพอในการสืบค้นข่าวสารต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ สังคมปัจจุบันมีระบบสืบค้นข้อมูล ICT มีระบบแนะแนวทางอินเทอร์เน็ตส่งเสริมการแนะแนวอาชีพโดยจัดหาและเปิดให้หน่วยงานภายนอก มาแนะนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

3) ด้านบริการปรึกษา

จัดตั้งคลินิกสุขภาพจิต พี่แนะนำน้อง เพื่อนช่วยเพื่อนเป็นการแนะนำให้คำปรึกษาเฉพาะด้านเพื่อการแก้ไขได้ตรง จัดตั้งทีมงานให้ความช่วยเหลือ ความใกล้ชิด เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถตัดสินใจเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลรายกลุ่ม รายกรณีส่งต่อ จัดครูตามช่วงเวลาเพื่อรอพบและให้การปรึกษาแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และควรจัดให้มีบุคลากรอย่างเพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่มีเพื่อประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นต่อไป

4) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

เลือกบุคคลกรให้เหมาะสมกับงาน โดยให้นักเรียนมีโอกาสร่วมกันเลือกในสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ ทั้งด้านการเรียนและกิจกรรม เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าเรียนและเลือกเรียนในวิชาที่ชอบและการปรับตัวการอยู่ร่วมกันในสังคมควรจัดทำแบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ค้นหาความถนัด เพื่อนำไปตัดสินใจเลือกเรียนในวิชาหรือประกอบอาชีพที่สนใจ

5) ด้านบริการติดตามและประเมินผล

จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบ และนำแบบสอบถามมาสรุปผลและนำมาแก้ไขต่อไปรวบรวมข้อมูลของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว ว่าศึกษาต่อทำงาน เพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุงดูแลนักเรียนในปัจจุบันรวบรวมผลภายหลังที่ได้รับการแนะนำว่าได้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด ที่ได้จากแบบบันทึก มีจุดเด่น จุดด้อยอย่างไร ประเมินผลการทำงานของฝ่ายแนะแนว โดยประเมินจาก นักเรียน ผู้ปกครอง

2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 สภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในภาพรวม มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลรองลงมาคือด้านบริการสนเทศ ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ด้านบริการติดตามและประเมินผล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ด้านบริการปรึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานแนะแนวของสถานศึกษาเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ผู้บริหารและครูให้ความสำคัญกับการแนะแนว มีการวางแผนตามลำดับขั้นตอน และทำงานกันอย่างจริงจัง รวมทั้งทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ส่งผลให้มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวารินทร์ บุญเชิด (2550) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารงานการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพการบริหารงานในการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลงานวิจัยของวุฒิชัย ปลื้มจิต (2552) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาวชิราวุธ เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า 1. ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี รายด้านมีดังนี้

2.1.1 ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลของโรงเรียนในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่า โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังกัด สัมภาษณ์ สํารวจ ทดสอบ เป็นต้น รวมทั้งมีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ส่งเสริม พัฒนาและช่วยเหลือนักเรียนและมีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน สรุปและจัดเก็บอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ภาคีขุนนนท์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการบริหารงานแนะแนวโดยการสร้างเครือข่ายของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการบริหารงานแนะแนวโดยการสร้างเครือข่ายของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีความเหมาะสมและเป็นไปได้ประกอบด้วย 5 งาน ได้แก่ 1) บริการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 6 รายการเช่น กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษารวบรวมข้อมูลของผู้เรียนเยี่ยมบ้านผู้เรียนประสานงานสมาชิกเครือข่ายเพื่อรวบรวมข้อมูลผู้เรียน

2.1.2 ด้านบริการสนเทศของโรงเรียนในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในระบบการแนะแนว ทำให้มีความสะดวกในการแนะแนวสอดคล้องกับงานวิจัยของภาคี ขุนนนท์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการบริหารงานแนะแนวโดยการสร้างเครือข่ายของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า บริการสนเทศประกอบด้วย 5 รายการเช่นปรับปรุงข้อมูลของเครือข่ายให้เป็นปัจจุบันประสานงานกับสถานประกอบการเกี่ยวกับข้อมูลการประกอบอาชีพเช่นแผ่นพับหรือวารสาร อยู่ในระดับมาก

2.1.3 ด้านบริการปรึกษาของโรงเรียนในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็น โรงเรียนมีครูแนะแนวหรือครูที่ทำหน้าที่แนะแนวโดยเฉพาะซึ่งคอยดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และเป็นขั้นตอน มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อศึกษานักเรียนรายบุคคลอยู่เสมอ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้และมีการจัดกิจกรรมและหลักสูตรที่เหมาะสมและต่อเนื่องรวมทั้งยึดหลักเมตตาธรรมและใช้หลักจิตวิทยาในการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและมีปัญหาสอดคล้องกับงานวิจัยของสมาน อุ่นวงศ์ (2548) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโดยใช้กิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายในตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจสามารถจัดกิจกรรมการแนะแนวได้ดีขึ้นทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมากคือบริการให้คำปรึกษา

2.1.4 ด้านบริการจัดวางตัวบุคคลของโรงเรียนในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่า มีการจัดที่ปรึกษาเป็นรายบุคคล เนื่องจากต้องการแนะแนวในเรื่องการเรียนต่อ การประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับความถนัดของนักเรียน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของสมาน อุ่นวงศ์ (2548) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโดยใช้กิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายในตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจสามารถจัดกิจกรรมการแนะแนวได้ดีขึ้นทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมากคือบริการจัดวางตัวบุคคล

2.1.5 ด้านบริการติดตามประเมินผลของโรงเรียนในภาพรวม มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกระทำอย่างเป็นระบบ มีการติดตามและประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของสมาน อุ่นวงศ์ (2548) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโดยใช้กิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายในตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจสามารถจัดกิจกรรมการแนะแนวได้ดีอยู่ในระดับมากคือบริการติดตามและประเมินผล

2.2 ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวตามองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1) ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านบริการสารสนเทศ 3) ด้านบริการปรึกษา 4) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล 5) ด้านบริการติดตามและประเมินผล ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานแนะแนวมีการกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนมีกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบต้องมีการประสานความร่วมมือจากครูนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งมีการติดตามประเมินผล โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีสภาพปัญหาที่คล้ายคลึงกัน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือกัน รวมทั้งบุคลากรคิดว่าการดำเนินงานต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ทำให้ทราบข้อมูลที่แท้จริงและต่อเนื่อง ส่งผลให้มีปัญหาน้อยซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกมลวรรณ เทียงธรรม (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด

นครราชสีมาผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา นครราชสีมา โดยรวม มีปัญหาการบริหารงานแนะแนวอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.2.1 ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลของโรงเรียนในภาพรวมมีปัญหาดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ เนื่องจาก มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน สรุปและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ ดำรวจ ทดสอบ เป็นต้น รวมทั้งมีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ส่งเสริม พัฒนาและช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลวรรณ เทียงธรรม (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมาผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา นครราชสีมา โดยรวม มีปัญหาการบริหารงานแนะแนวอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

2.2.2 ด้านบริการสนเทศของโรงเรียนในภาพรวมมีปัญหาดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจาก มีการจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับศึกษาอาชีพ มีหนังสือ ซึ่งสอดคล้องตามความต้องการของนักเรียน ที่เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของนิทัศน์ นกเสียง (2549) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ปัญหาการบริหารการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

2.2.3 ด้านบริการปรึกษาของโรงเรียนในภาพรวมมีปัญหาดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจาก มีการจัดแนะแนวให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนเพื่อความเข้าใจและร่วมแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน และมีการจัดประชุมครูเพื่อร่วมกันพิจารณาแก้ปัญหา นักเรียนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของนิทัศน์ นกเสียง (2549) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ปัญหาการบริหารการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

2.2.4 ด้านบริการวางตัวบุคคลของโรงเรียนในภาพรวมมีปัญหาดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากทั้งผู้บริหาร หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูแนะแนว

ครูที่ปรึกษา และผู้ปกครองมีการประสานงานและร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งมีการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นอย่างจริงจัง สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ นิทัศน์ นักเสียง (2549) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษาใน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

2.2.5 ด้านบริการติดตามประเมินผลของโรงเรียนในภาพรวม มีปัญหาการ

ดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจาก สถานศึกษาแต่ละแห่ง มีการติดตามประเมินผลนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น การติดตามผลนักเรียนที่มีปัญหาครอบครัวและการเงิน การติดตามนักเรียนที่ไปศึกษาต่อที่อื่น หรือการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของกมลวรรณ เทียงธรรม (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา นครราชสีมา โดยรวม มีปัญหาการบริหารงานแนะแนวอยู่ในระดับน้อย เมื่อแยกวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินผล มีปัญหาการบริหารงานแนะแนวอยู่ในระดับน้อย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้มีดังต่อไปนี้

3.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่รับผิดชอบการบริหารงาน โรงเรียนในสังกัด ควรนำผลการวิจัย ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียน เป็นรายบุคคล ด้านบริการสนเทศ ด้านบริการปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ด้านบริการติดตามและประเมินผลให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมร่วมกัน ในการดำเนินการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานแนะแนวให้สามารถครอบคลุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มมากขึ้นต่อไป และเป็นฐานการศึกษาสภาพการดำเนินงานและปัญหาของการดำเนินงานแนะแนวของสถานศึกษาแต่ละโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับสูงและสามารถประกอบอาชีพได้

3.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรใช้ผลการวิจัยด้านงานให้การปรึกษาเพื่อจัดตั้งคลินิกสุขภาพจิต ที่แนะนำน้อง เพื่อนช่วยเพื่อน เป็นการแนะนำให้คำปรึกษาเฉพาะด้านเพื่อการแก้ไขได้ตรง เลือกบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน โดยให้นักเรียนมีโอกาสร่วมกันเลือกในสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ ทั้งด้านการเรียนและกิจกรรม ครูแนะแนวควรแบ่งประเภทนักเรียนออกเป็นกลุ่มเสียง กลุ่มปกติ เพื่อจัดสรรในการช่วยเหลือ และแนะแนวต่อไป จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบ และนำแบบสอบถามมาสรุปผลและนำมาแก้ไข และเมื่อเทียบครูแนะแนวกับจำนวนนักเรียนในทุกโรงปรากฏว่าครูแนะแนวมีน้อยงานที่ปรึกษาจึงทำได้ไม่คึก จึงควรจัดให้บุคลากรได้มีความรู้ในงานให้การปรึกษาให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนเพื่อการดำเนินงานแนะแนวที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครองและนักเรียนต่อการดำเนินงานแนะแนวในแต่ละสถานศึกษา

3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการแนะแนวศึกษาต่อ หรือการประกอบอาชีพในสถานศึกษาระดับต่างๆ

3.2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยการดำเนินงานแนะแนวการศึกษาต่อในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกอันจะเป็นประโยชน์ต่องานพัฒนางานแนะแนวนักเรียนต่อไป

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม

1. ชื่อ-นามสกุล นางนงลักษณ์ เรียบร้อย
ตำแหน่ง ครู คศ.3และหัวหน้างานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน
วิทยาลัยอาชีวสุราษฎร์ธานี
วุฒิการศึกษา ศษ.ม (การแนะแนว) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. ชื่อ-นามสกุล นางสาวอัมพร นิสัยจริยคุณ
ตำแหน่ง ครู คศ.3 หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา
วุฒิการศึกษา ศษ.ม (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. ชื่อ-นามสกุล นางอัญชลี วัฒนศิริ
ตำแหน่ง ครู งานแนะแนว โรงเรียนพัทลุง
วุฒิการศึกษา ศษ.ม (การแนะแนว)มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
4. ชื่อ-นามสกุล นางวรัญญา เหลืองธรรมชาติ
ตำแหน่ง ครู โรงเรียนสตรีพัทลุง อ.เมือง จ.พัทลุง
วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
5. ชื่อ-นามสกุล นายสมญา แพ่งรักษ์
ตำแหน่ง ครู โรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2
วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลทางการศึกษา) มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

6 มกราคม 2558

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณนงลักษณ์ เรียบร้อย

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการภาคินพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศกามาศ เฟื่องฟู นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา แขนงวิชาการแนะแนว และการปรึกษาเชิงจิตวิทยา วิชาเอกสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติ ให้ทำภาคินพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามโครงการภาคินพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำภาคินพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาภาคินพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7 เบอร์โทรนักศึกษา 087-8360191

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

6 มกราคม 2558

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณอัมพร นิสัยจริยคุณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการภาคินพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศกามาศ เฟื่องฟู นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา แขนงวิชาการแนะแนว และการปรึกษาเชิงจิตวิทยา วิชาเอกสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติ ให้ทำภาคินพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามโครงการภาคินพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำภาคินพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาภาคินพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7 เบอร์โทรนักศึกษา 087-8360191

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

6 มกราคม 2558

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณอัญชติ วัฒนศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการภาคินพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศกามาศ เฟื่องฟู นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา แขนงวิชาการแนะแนว และการปรึกษาเชิงจิตวิทยา วิชาเอกสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติ ให้ทำภาคินพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามโครงการภาคินพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำภาคินพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาภาคินพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7 เบอร์โทรนักศึกษา 087-8360191

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

6 มกราคม 2558

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณวรัญญา เหลืองธรรมชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการภาคินพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศกามาศ เฟื่องฟู นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา แขนงวิชาการแนะแนว และการปรึกษาเชิงจิตวิทยา วิชาเอกสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติ ให้ทำภาคินพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามโครงการภาคินพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำภาคินพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาภาคินพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7 เบอร์โทรนักศึกษา 087-8360191

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

6 มกราคม 2558

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสมญา แพ่งรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการภาคินพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศกามาศ เฟื่องฟู นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา แขนงวิชาการแนะแนว และการปรึกษาเชิงจิตวิทยา วิชาเอกสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติ ให้ทำภาคินพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามโครงการภาคินพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำภาคินพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาภาคินพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7 เบอร์โทรนักศึกษา 087-8360191

ภาคผนวก ค

สำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 04241.41/พิเศษ

โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ๒
ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง
จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000

12 กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทุกโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวผกามาศ เฟื่องฟู นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำภาคนิพนธ์ เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยตามวันเวลาและรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวผกามาศ เฟื่องฟู)
ครู โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ๒

งานแนะแนว

โทร. 077 355351-2 โทรสาร 077 355354

ภาคผนวก ง

- ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
- ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
- ค่าอำนาจจำแนก

ตารางที่ 1 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาสภาพ
ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แบบทดสอบ ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ ประเมิน
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
18	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
19	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
21	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แบบทดสอบ ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการ ประเมิน
	1	2	3	4	5			
23	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
24	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
25	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
26	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
30	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
31	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
33	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
34	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
35	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
38	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
39	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
40	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
41	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้

ตารางที่ 2 แสดงค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทาง
การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	41.37	10.102	0.403	0.816
2	41.40	10.179	0.361	0.820
3	41.50	9.845	0.447	0.812
4	41.60	9.903	0.423	0.814
5	41.30	10.010	0.484	0.809
6	41.37	9.895	0.395	0.817
7	41.57	8.668	0.537	0.806
8	41.43	8.875	0.703	0.785
9	41.57	8.944	0.655	0.790
10	41.50	8.672	0.664	0.788
11	34.30	10.976	0.543	0.753
12	34.27	10.823	0.561	0.750
13	34.97	10.654	0.562	0.748
14	34.03	10.102	0.290	0.782
15	34.13	10.602	0.550	0.749
16	34.40	9.628	0.613	0.737
17	34.20	10.993	0.475	0.760
18	34.00	10.828	0.519	0.754
19	34.17	10.971	0.239	0.811
20	25.43	7.220	0.594	0.766
21	25.43	7.426	0.600	0.767
22	25.43	6.668	0.707	0.742
23	25.23	7.633	0.526	0.778

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
24	25.37	7.482	0.425	0.797
25	25.67	7.126	0.443	0.799
26	25.43	7.495	0.502	0.782
27	25.03	9.826	0.586	0.662
28	24.77	10.392	0.566	0.675
29	24.77	10.185	0.627	0.664
30	25.00	8.828	0.703	0.624
31	25.50	11.362	0.260	0.725
32	25.33	8.161	0.332	0.776
33	25.80	10.441	0.332	0.715
34	29.00	11.724	0.665	0.828
35	28.97	11.689	0.636	0.831
36	28.90	11.403	0.695	0.824
37	28.67	12.230	0.564	0.840
38	28.73	11.582	0.700	0.824
39	28.73	11.857	0.633	0.832
40	28.57	10.668	0.770	0.813
41	28.50	14.466	0.096	0.885
รวม	28.61	10.867	0.770	0.818

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือการเก็บข้อมูลในการจัดทำการศึกษาค้นคว้า
อิสระ เรื่อง “การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี” การตอบ
แบบสอบถามไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามหน่วยงาน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องแต่ประการใด
ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม จะถูกเก็บเป็นความลับและจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการ
ศึกษาวิจัยต่อไป โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ
อายุระดับการศึกษาตำแหน่งที่ปฏิบัติงานและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นลักษณะแบบ
ตรวจสอบรายการ (checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน
แนะแนวของโรงเรียน รูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)
จำนวน 40 ข้อ ได้แก่

1. ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. ด้านบริการสนเทศ
3. ด้านบริการปรึกษา
4. ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล
5. ด้านบริการติดตามและประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

นางสาวศกามาศ เพ็ญฟู

นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความจริงหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. เพศ

1. หญิง

2. ชาย

2. อายุ

1. 20-30 ปี

2. 31-40 ปี

3. 41-50 ปี

4.มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

1. ปริญญาตรี

2. ปริญญาโท

3. สูงกว่าปริญญาโท

4. ตำแหน่ง

1. ครูผู้ช่วย

2. ครู

3. ครูชำนาญการ

4.ครูชำนาญการพิเศษ

5. ครูเชี่ยวชาญ

6. ครูเชี่ยวชาญพิเศษ

7. รองผู้อำนวยการ

8. ผู้อำนวยการ

5. ประสบการณ์ทำงาน

1. ต่ำกว่า 5 ปี

2. 5-10 ปี

3. 11-15 ปี

4. 16-20 ปี

5. 21 ปีขึ้นไป

**ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว
ของโรงเรียน**

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความจริงหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุดโดยเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ระดับสภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ได้แก่

- 5 คะแนน หมายถึงมีการดำเนินงานมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึงมีการดำเนินงานมาก
- 3 คะแนน หมายถึงมีการดำเนินงานปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึงมีการดำเนินงานน้อย
- 1 คะแนน หมายถึงมีการดำเนินงานน้อยที่สุด/ไม่มีการดำเนินงาน

ระดับปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ได้แก่

- 5 คะแนน หมายถึงมีปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึงมีปัญหาการดำเนินงานมาก
- 3 คะแนน หมายถึงมีปัญหาการดำเนินงานปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึงมีปัญหาการดำเนินงานน้อย
- 1 คะแนน หมายถึงมีปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุด/ไม่มีการดำเนินงาน

ข้อ ที่	ข้อความ	สภาพการ ดำเนินงาน					ปัญหาการ ดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านบริการติดตามและประเมินผล											
36.	โรงเรียนนำผลการวิเคราะห์หรือวิจัยมาใช้ ประโยชน์เพื่อการจัดบริการแนะแนว										
37.	โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ได้รับ ทุนการศึกษา										
38.	โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ไปศึกษาต่อ สถานศึกษาอื่นๆ										
39.	โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่ไม่จบ หลักสูตร										
40.	โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่มีปัญหา ครอบครัวและการเงิน										
41.	โรงเรียนมีการประเมินผลการให้บริการด้าน ต่างๆเพื่อเป็นข้อมูลเปรียบเทียบและเป็นฐาน สำหรับการพัฒนางานแนะแนวต่อไป										

ตอนที่ 3 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน

คำชี้แจง กรุณาระบุข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในด้าน
ต่อไปนี้

1) ด้านบริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

.....

.....

.....

2) ด้านบริการสนเทศ

.....

.....

.....

3) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

.....

.....

.....

4) ด้านบริการปรึกษา

.....

.....

.....

5) ด้านบริการติดตามและประเมินผล

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *ทิศทางการแนะแนวในทศวรรษหน้า*. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- _____. (2550). *แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กชพร ควงประเสริฐ. (2557). *วิธีการแนะแนวการศึกษา*. สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/.../kar...kar.../withi-kar-naeanaew-kar-suksa>
- กมลวรรณ เทียงธรรม. (2548). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- กมล ชิโสภา. (2557). *นักบริหารกับงานแนะแนว*. สืบค้นจาก <http://www.cptathailand.com/gen-advice.html>.
- ขนิษฐา บุญดีเรก. (2546). *กระบวนการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียน กับความพึงพอใจ ของครูแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครสวรรค์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงราย.
- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2547). *กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- นงค์นุช สิงโพธิ์ทอง. (2554). *ศึกษาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี-สระบุรี*. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 5(3), 11-18.
- ทองเรือน อมรัชกุล. (2545). *หลักการแนะแนวเบื้องต้น*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- ชานินทร์ ศิลปาจารย์. (2555). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: บิสิเนสอาร์แอนด์ดี.
- ธีระ ชัยยุทธธรรม. (2546). *การเสริมสร้างความรู้สึกรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง*. *วารสารการศึกษา*, 24(5), 19-26.
- นิรนาท แสนสา. (2554). *สัมมนาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในองค์กร*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการสัมมนาทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา*. (ปรับปรุงครั้งที่ 1). หน่วยที่ 6. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.

- นฤมล จันทนิยม. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานแนะแนว โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2551). การแนะแนวเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- นิทัศน์ นักเสียง. (2549). ปัญหาการบริหารการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขิงเทรา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, จะเขิงเทรา.
- ประดินันท์ อุปมกรชัย. (2547). ประสบการณ์วิชาชีพแนะแนว. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประสาน ทิพย์ธารา. (2521). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปัญญา เชื้อชัย. (2552). สภาพในการดำเนินงานแนะแนว ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ปรีชา คำภีรปกรณ์. (2547). บุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา. หน่วยที่ 4. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- ภาดี ขุนนนท์. (2552). การศึกษาแนวทางการบริหารงานแนะแนว โดยการสร้างเครือข่ายของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- พนม ลิมอารีย์. (2548). การแนะแนวเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พระธรรมปิฎก. (2546). พุทธศาสตร์กับการแนะแนว. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม.
- พัชรี สวนแก้ว. (2546). การแนะแนวผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.
- ลักขณา สิริวัฒน์. (2547). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วุฒิชัย ปลื้มจิต. (2552). สภาพการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.

- วารินทร์ บุญเชิด. (2550). *สภาพการบริหารงานการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.*
- วัฒนา พัชราวนิช. (2549). *หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ: การศาสนา.*
- วิชาการ, กรม. (2545). *การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: ครุสภา ลาดพร้าว.*
- รัญจวน คำชิริพิทักษ์. (2546). *การบริหารงานแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา. ใน เอกสารการสอน ชุดวิชาการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา. หน่วยที่ 3. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์*
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2549). *หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.*
- สมาน อุ่นวงศ์. (2548). *การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.*
- สมหวัง ทาแกง. (2548). *การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). ราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.*
- สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2546). *หลักสูตรการแนะแนวสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนวและการศึกษาอาชีพ สมาคมฯ.*
- สุภรณ์ แซ่ตระกูล. (2557). *ขอข่างานแนะแนว. สืบค้นจาก <http://www.thaiguideance.net>.*
- สุโท เจริญสุข. (2522). *เทคนิคเบื้องต้นในการให้คำปรึกษาและจิตบำบัด. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.*
- สถิตดี วงศ์สวรรค์. (2547). *จิตวิทยาการแนะแนว. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : นิยมวิทยา.*
- อนันต์ อนันตรังสี. (ม.ป.ป.). *หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ: พีระพัฒนา.*
- อภิษฐา จุลพันธ์. (2550). *สภาพการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.*
- Barron. (2003). *Doing with understanding: Lessons from research on problem and project-based learning. Journal of The Learning Sciences, 7(3/4), 271-311.*
- Concha, Iriarte Redin. (2006). *Psychoeducational Guidance and Counseling and Emotion. Dissertation Abstracts International, 1, 242-A.*

- Corominas, Rovira E. (2006). New Perspectives in Career Counseling which Responol to the Changes and Needs of Society Today. *Dissertation Abstracts International*, 1, 3142-A.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: Mc Graw-Hill Book.
- Hansen & Stevic. (1969). *Elementary School Guidance*. Toronto: Collier-Macmillan.
- Higgins, Kenneth R. (2004). Secondary School Guidance Programs as Perceived by Selected Principals in Ohio. *Dissertation Abstracts International*, 35(11).
- Jackard, L.R. (2003). Characteristics of Adult Counselors in Community College or The Two Year College. *Dissertation Abstracts International*, 33, 2105-A.
- Krumboltz. D. (1970). *Guidance and Counseling*. New York: Holl, Reinhart and Winston.
- Lehmanowsky, Mary Belt. (2000). *Guidance and Counseling Services: Perceived Student Needs*. (Ph.D. Dissertation.). The University of Nebraska. Retrieved from <http://proquest.umi.com/pqdweb/?did=747144161&sid=3&Fmt=2&clientId=71090&RQT=309&VName=PQD>.
- Mendez, Eligio David. (2001). A Qualitative Case Study of Hispanic Community College Students, Transfer and First-Year Experiences in a College of Engineering at a Large Research Public University. *Dissertation Abstracts International*, 2, 464-A.
- Miller, Donald E. (1987). *Working with People: Human Resources Management in Action*. New York: Harper and Row.
- Rottchafer, B.W. (2000). The Nature and Scope of Guidance Services in The Secondary schools Affiliated with the National Union of Christian Schools. *Dissertation Abstracts International*, 33(6).
- Rollins, Carl Prentice II. (2003). High School Guidance Counselor Ratings of Success for Postsecondary Options: A Study of Socio Economic, Racial and Gender Bias. *Dissertation Abstracts International*, 2, 264-A.
- Stewart. N.R. (1979). *Principle of Guidance*. New Delhi: Mc Graw-Hill.
- Wonsley, Powell-Taylor, Mary Ann. (2003). The Contribution of the Public School System in Providing Educational and Supportive Services for the Success of Pregnant and Parenting Teens in Completing their high School and Postsecondary Education. *Dissertation Abstracts International*, 1564-A.

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวศกามาศ เพ็องฟู
วันเดือนปีเกิด	7 กุมภาพันธ์ 2518
สถานที่เกิด	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	ศศ.บ. (ภาษาฝรั่งเศส) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พ.ศ. 2540
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสุราษฎร์ธานี ๒ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตำแหน่ง	ครู คศ.1

